

อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด
โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน

EFFECT OF FAMILY FUNCTIONING ON WORK EFFORT
AMONG JUVENILE DELINQUENCY : THE MEDIATING ROLE OF
EXPECTANCY AND VALUE

พิมพ์ศิริ เล็กบางพลัด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด
โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน

พิมพ์ศิริ เล็กบางพลัด

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

EFFECT OF FAMILY FUNCTIONING ON WORK EFFORT
AMONG JUVENILE DELINQUENCY : THE MEDIATING ROLE OF
EXPECTANCY AND VALUE

PIMSIRI LERKBANGPAD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Developmental Psychology)
Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด
โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ของ

พิมพ์ศิริ เล็กบางพลัด

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล) (รองศาสตราจารย์ ดร.อุสา สุทธิศาสตร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัญญา ลี้ศัตร์พ่าย)

ชื่อเรื่อง	อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่ กระทำความผิด โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน
ผู้วิจัย	พิมพ์ศิริ เลิกบางพลัด
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน และเพื่อวิเคราะห์รูปแบบของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน ส่งผ่านความคาดหวัง และการให้คุณค่า ตามกรอบแนวคิดโมเดลทฤษฎีความคาดหวัง - คุณค่า กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่น อายุระหว่าง 12 - 18 ปี ที่กระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 (จังหวัดในภาคตะวันตก) จำนวน 318 คน ทำการสุ่มแบบง่าย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบรายงานตนเอง สถิติที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ การวิเคราะห์เส้นทาง ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลการวิจัยเพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของอิทธิพลการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่น โดยมีความคาดหวังและการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่านมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวัง และการให้คุณค่าที่มีอิทธิพลทางบวกต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด และร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความมุ่งมั่นในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 78.2 โดยการทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านความคาดหวัง และการให้คุณค่า จากการศึกษาสามารถนำความรู้ตามแนวคิดการทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวัง และการให้คุณค่าไปพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงานต่อไป

คำสำคัญ : การทำหน้าที่ครอบครัว, ความมุ่งมั่นในการทำงาน, วัยรุ่นที่กระทำความผิด, ทฤษฎีความคาดหวัง และการให้คุณค่า

Title	EFFECT OF FAMILY FUNCTIONING ON WORK EFFORT AMONG JUVENILE DELINQUENCY : THE MEDIATING ROLE OF EXPECTANCY AND VALUE
Author	PIMSIRI LERKBANGPAD
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Sittipong Wattananonsakul

The aims of this study were to test the causal model of work effort among juvenile delinquents, with expectation and value serving as a mediator and to examine the direct and indirect effect of family functioning through expectation and value. The expectancy-value theory model was adopted as the conceptual framework of the study. A simple random sampling technique was employed to recruit the participants. A self-report questionnaire collected data from 318 adolescents, aged between 12-18 years, from Juvenile Delinquency in Western Thailand. Path analysis was performed to analyze the tested model. The results revealed that overall goodness of fit statistical analysis showed the test model of work effort was well suited with the empirical data. The factors of family functioning, expectation and value positively influenced work effort and these factors explain the variance of work effort at 78.2%. There was direct effect from family functioning in terms of work effort, and family functioning had an indirect effect on work effort via expectation and value. The study indicated that these variable should be utilized in further work effort promoting program development for juvenile delinquents.

Keyword : family functioning, work effort, Juvenile Delinquency, Expectancy-value theory

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกตา ความกรุณา ความเอาใจใส่อย่างดี ยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งได้สละเวลาให้การถ่ายทอดประสบการณ์ องค์ความรู้ทางด้านจิตวิทยา ระเบียบวิธีการวิจัย การวิเคราะห์สถิติ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ตอบข้อซักถาม ตรวจสอบ และแนะนำแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อูสา สุทธิสาคร ประธานสอบปากเปล่า ปริญญาานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัญญา ลีศักดิ์ธูพ่าย ผู้เป็นประธานกรรมการสอบเค้าโครง ปริญญาานิพนธ์ และกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านมาให้คำแนะนำที่ดี เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญญา วัฒนโธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัญญา ลีศักดิ์ธูพ่าย และนางสาวอัจฉราภรณ์ โพธิ์ขาว นักจิตวิทยาชำนาญการ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและให้ใช้สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ ขอบพระคุณพี่ๆ น้องๆ นักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหา จนทำให้การเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

กราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ เป็นหน่วยพลังใจให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคทั้งหลายมาด้วยความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ คุณประโยชน์อันเกิดจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องรำลึกถึงความตั้งใจอันดีในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีขึ้นของน้องๆ เด็กและเยาวชนที่เคยผ่านประสบการณ์การกระทำผิด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักฐานจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จักเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
นิยามปฏิบัติการ	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่น	15
1.1 ความหมายของวัยรุ่น	15
1.2 การแบ่งช่วงอายุ.....	15
1.3 พัฒนาการด้านร่างกาย.....	17
1.4 พัฒนาการด้านอารมณ์.....	17
1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา.....	17
1.6 พัฒนาการด้านสังคม.....	18

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัยรุ่นที่กระทำความผิด	19
2.1 ความหมายของวัยรุ่นที่กระทำความผิด.....	19
2.2 มุมมองต่อการกระทำความผิดของวัยรุ่น.....	20
2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิด.....	20
3. แนวทางการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว	26
3.1 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน และครอบครัว พ.ศ. 2534.....	26
3.2 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา	26
3.3 มาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีอาญา.....	27
3.4 การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู.....	27
4. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน.....	28
4.1 ความหมายของความมุ่งมั่นในการทำงาน.....	28
4.2 องค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน	30
4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในการทำงาน	31
5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว.....	32
5.1 ความหมายของครอบครัว.....	32
5.2 ประเภทของครอบครัว	33
5.3 ความหมายของการทำหน้าที่ครอบครัว.....	34
5.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ครอบครัว.....	35
6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคาดหวัง	38
6.1 ความหมายของความคาดหวัง	38
6.2 ลักษณะของการคาดหวัง	39
6.3 องค์ประกอบของความคาดหวัง.....	39

7. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการให้คุณค่า.....	40
7.1 ความหมายของการให้คุณค่า.....	40
7.2 องค์ประกอบของการให้คุณค่า	41
7.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่าในการทำงาน	41
8. ทฤษฎีที่ใช้อธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
8.1 ทฤษฎี Expectancy - Value model.....	42
8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความมุ่งมั่นใน การทำงาน.....	44
8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความคาดหวัง ในการทำงาน.....	46
8.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัว การให้คุณค่าต่อ การทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน.....	47
8.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน ...	48
8.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่าต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน.....	49
9. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ	50
10. การวิเคราะห์ตัวแปรส่งผ่าน	51
10.1 ความหมายของตัวแปรส่งผ่าน (Mediator variable: Med)	51
10.2 โมเดลตัวแปรส่งผ่าน.....	51
10.3 รูปแบบของอิทธิพลส่งผ่าน.....	52
10.4 แนวทางการคัดเลือกตัวแปรส่งผ่าน	54
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย	54
12. สมมติฐานการวิจัย.....	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย.....	56

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การพิทักษ์สิทธิอาสาสมัคร.....	64
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	67
ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร.....	70
ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล.....	71
ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	76
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	77
การอภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	88
ประวัติผู้เขียน.....	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงานจากการทบทวนวรรณกรรม	30
ตาราง 2 แสดงองค์ประกอบของการปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	37
ตาราง 3 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา ($n = 318$)	68
ตาราง 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ ระยะเวลาการทำงาน และรายได้ ($n = 318$)	69
ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ($n = 318$).....	70
ตาราง 7 เมทริกสหสัมพันธ์ตัวแปรในโมเดลสมมติฐานการวิจัย ($n = 318$).....	71
ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดล และผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพล ทางอ้อม และอิทธิพลรวม	74

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 โมเดลการคาดหวังและการให้คุณค่าของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ..	43
ภาพประกอบ 2 A social cognitive expectancy - value model of achievement motivation	44
ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความมุ่งมั่นในการทำงาน	46
ภาพประกอบ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความคาดหวังในการทำงาน..	47
ภาพประกอบ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัว การให้คุณค่าต่อการทำงาน และ ความมุ่งมั่นในการทำงาน	48
ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน	49
ภาพประกอบ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คุณค่าต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน	50
ภาพประกอบ 8 อิทธิพลทางตรงของตัวแปร X ที่มีต่อตัวแปร Y	52
ภาพประกอบ 9 อิทธิพลของ X ที่มีต่อ Y และโดยมี M เป็นตัวแปรส่งผ่าน	52
ภาพประกอบ 10 รูปแบบของอิทธิพลส่งผ่าน.....	53
ภาพประกอบ 11 กรอบแนวคิดในการวิจัย	55
ภาพประกอบ 12 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	57
ภาพประกอบ 13 ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล	59
ภาพประกอบ 14 ตัวอย่างแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว.....	60
ภาพประกอบ 15 ตัวอย่างแบบวัดความมุ่งมั่นในการทำงาน.....	61
ภาพประกอบ 16 ตัวอย่างแบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน	62
ภาพประกอบ 17 ตัวอย่างแบบวัดการให้คุณค่าต่อการทำงาน.....	63

ภาพประกอบ 18 อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน ของวัยรุ่นที่
กระทำความผิด โดยมีความคาดหวังและการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน 75

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เนื่องจากเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากความเป็นเด็กเพื่อพัฒนาเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ จึงถือได้ว่าเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในทิศทางที่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้วัยรุ่นต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมาก ทั้งขนาดของร่างกายที่เปลี่ยนแปลง ระดับฮอร์โมนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว นำไปสู่ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (ประณต คำฉิม, 2549) การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ส่งผลให้วัยรุ่นมีความคิดคะนอง อยากรู้ อยากลอง เนื่องจากต้องการทดลองทำสิ่งใหม่ๆ ที่ตื่นเต้นเร้าใจ ทำพฤติกรรมต่างๆ ตามบุคคลที่ตนเองชื่นชอบหรือให้การยอมรับ หากวัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ขาดการจัดการอารมณ์ และการควบคุมตนเองที่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาทางด้านพฤติกรรมได้มากกว่าช่วงวัยอื่นๆ (ดวงใจ กสานติกุล, 2536) ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตามช่วงวัย ทำให้วัยรุ่นจำนวนหนึ่งมีพฤติกรรมรุนแรงจนขัดต่อกฎหมาย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนในสังคม เช่น การทะเลาะวิวาท การทำลายทรัพย์สินสาธารณะ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นส่งผลให้เกิดความวิตกกังวลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคม (Jessor, 1993, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์ สกุล, 2552) ในทางอาชญาวิทยาในกลุ่มแนวคิด Life - course theory ถือว่าวัยรุ่นเป็นช่วงอายุที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มอื่นๆ โดยพบว่าช่วงที่มีการกระทำผิดสูงที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 13 - 18 ปี (Sampson, 1992) กลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้จึงควรได้รับการเอาใจใส่จากทั้งครอบครัวและชุมชนเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการป้องกันและช่วยเหลือดูแลให้พวกเขาเห็นถึงคุณค่าในตนเอง เห็นถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อครอบครัว และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญมั่นคงต่อไป (ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี, 2553)

จากรายงานสถิติคดีเด็กและเยาวชนโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ พบว่า พ.ศ. 2563 - 2565 มีคดีเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี จำนวน 19,470 คน 14,593 คน และ 12,192 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถิติการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จากการติดตามพฤติกรรมภายหลังยุติคดี 3 ปี พบว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวใน พ.ศ. 2560 กระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 44.20 พ.ศ. 2561 กระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 43.50 พ.ศ. 2562 กระทำผิดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 39.78 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน,

2563, 2564, 2565) แม้ข้อมูลสถิติคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีจะมีแนวโน้มลดลง แต่ปัญหาพฤติกรรมการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนก็จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมักมีปัจจัยสนับสนุนให้กระทำความผิดซ้ำอีก ปัจจัยสำคัญคือการขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกสิ้นหวัง จึงแสวงหาแหล่งพึ่งพิงอื่นๆ ที่ทำให้เขารู้สึกว่าได้รับการยอมรับและมีคุณค่า ซึ่งอาจเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด (ปิยะณัฐ แยมสรวล, 2553) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กตัญญูลี ณิชคราช (2543) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการทำผิดกฎหมายของวัยรุ่นชาย ประกอบด้วย การคบเพื่อน บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน รูปแบบการเลี้ยงดู การรับรู้การทำหน้าที่ครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมขัดต่อกฎหมาย รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาวิจัยของ สิทธิพงษ์ วงศ์วิวัฒน์ (2548) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทั้งเด็กชายและเด็กหญิง คือ การรับรู้การทำหน้าที่ของครอบครัว และการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ อรัญญ์ชยาต์ บุญชูกิตติยศ, สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, และ สุพัทธ แสนแจ่มใส (2562) ที่ระบุว่า การรับรู้การทำหน้าที่ครอบครัว การมุ่งอนาคต การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน และการควบคุมตนเองที่ดี สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่กระทำความผิดและกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตอนปลายได้ ตรงกันกับงานวิจัยของ สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล (2552) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูและการทำหน้าที่ครอบครัวส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น และร่วมทำนายพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยรุ่นได้

ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไทย หากไม่มีมาตรการช่วยเหลือให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดเปลี่ยนแปลงตนเองกลับมาเป็นคนดีของสังคมได้ ปัญหาที่จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น อาจทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนติดตัวไปจนเป็นอาชญากรผู้ใหญ่ในอนาคต (ณัฐพล แก้วเกิด, วรรณดี สุทธินิรากร, และ อุทุมพร อินทจักร์, 2564) พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้รับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูตนเอง สามารถกลับมาเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้อย่างเหมาะสม รูปแบบการดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจึงถูกกำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา และอนาคตของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ เน้นการฝึกอบรมและการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามสภาพของแต่ละบุคคล มากกว่าการตัดสินลงโทษ (ปาริณี มงคลศิริภักธา, 2563) มาตรา 132

วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ ได้บัญญัติว่า หากศาลพิจารณาความตามพฤติการณ์คดี และมีดุลยพินิจว่ายังไม่ควรมีคำพิพากษา หรือบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัย อยู่ด้วยร้องขอ เมื่อศาลสอบถามผู้เสียหายแล้ว อาจมีคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวโดยกำหนด เงื่อนไข เช่น ให้จำเลยรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ หรือเข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, 2553) ซึ่งส่วนใหญ่ศาลจะกำหนดให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่การจัดทำแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ภายใต้ เงื่อนไขหรือข้อกำหนดตามดุลยพินิจของศาล เช่น ให้ผู้กระทำความผิดเข้ารับการศึกษาต่อ ให้ ประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ หรือดำเนินการชำระเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย เป็นต้น โดยมีนักจิตวิทยาประจำศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัด ฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว เป็นผู้กำกับดูแล ดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดที่เน้นให้ครอบครัว ของผู้กระทำความผิดเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ร่วมกันส่งเสริม ให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดก้าวข้ามผ่านความผิดพลาด สามารถพัฒนาศักยภาพของ ตนเอง และดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมภายใต้กรอบของกฎหมาย (ศาลเยาวชนและครอบครัว กลาง, 2564) กระบวนการข้างต้นจึงเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นจำนวนไม่น้อยต้องเริ่มต้น ประกอบอาชีพหารายได้ หากวัยรุ่นเหล่านี้ได้รับการพัฒนาทักษะทางอาชีพและทักษะการดำเนิน ชีวิตอย่างเหมาะสม วัยรุ่นก็จะมีศักยภาพในการประกอบสัมมาอาชีพ สามารถดูแลตนเอง และ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ลดปัจจัยเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ (ณัฐพล แก้วเกิด และคนอื่นๆ, 2564)

จากการศึกษางานวิจัยด้านการพัฒนาศักยภาพในการทำงาน พบว่าความมุ่งมั่นในการ ทำงานมีความสัมพันธ์อย่างมากต่อแนวโน้มของการประสบความสำเร็จของบุคคลในการประกอบ อาชีพ เนื่องจากความมุ่งมั่นในการทำงาน (work effort) เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ อย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ผ่านพฤติกรรมทุ่มเท ทั้งร่างกายและแรงใจในการดำเนินงาน (เมธิณี วงศ์วานิช รัชมภาภรณ์ และ อภิสทิธิ เวชชาชีวะ, 2560) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน เพียรพยายาม และอดทนต่ออุปสรรคในการทำงาน (พระอำนาจ อັตถกาโม, 2555; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) อันเป็นผลมาจาก แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่บุคคลมีต่องาน (Amundsen, 2015) จากการศึกษาวิจัยของ Kunz (2015); Kuvaas, Buch, Gagne, Dysvik, & Forest (2016); Manganelli, Thibault-Landry, Forest & Carpentier (2018) ที่ทำการศึกษาดัชนีประเทืองสติปัญญาเกี่ยวกับแรงจูงใจภายนอกที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมการทำงาน พบว่าหากบุคคลไม่ได้รับรางวัล หรือผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจจากการ

ทำงาน แรงจูงใจต่อการทำงานที่เกิดขึ้นจะค่อยๆ ลดลงจนกระทั่งหายไปในที่สุดกระบวนการสร้างแรงจูงใจจากภายนอกจึงมีส่วนสำคัญในการเข้ามาเสริมแรง เพื่อให้พฤติกรรมการทำงานยังคงอยู่ และเกิดแรงจูงใจที่คงทน (Kunz, 2015; Kuvaas, et al., 2016, Manganelli, et al., 2018, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2560) การเติมเต็มความต้องการทางจิตวิทยา 3 ด้าน ได้แก่ การมีอิสระในการเลือกลงมือทำ (autonomy) ความสามารถในการลงมือทำ (competence) และความรู้สึกเชื่อมโยงผูกพันกับสิ่งที่ลงมือทำ (relatedness) ล้วนก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในของบุคคลต่อการปฏิบัติงานตามแนวคิดทฤษฎีการกำหนดตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับการทำหน้าที่ครบครันได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือสมาชิกครบครันได้รับอิสระในการคิด การแสดงออก ได้รับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา แต่ในขณะเดียวกันก็มีการจัดการพฤติกรรมให้อยู่ในขอบเขตข้อตกลงของครบครัน (Epstein, Bishop & Levin, 1982 ; Skinner, Steinhauer & Santa-Barbarra, 1995, อ้างถึงใน เพ็ญนภา กุลนภาดล, 2547)

การศึกษาวิจัยของ นที ศิริจรยาพงษ์ (2560) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า แรงสนับสนุนจากโรงเรียน เพื่อน ครบครัน และการควบคุมตนเอง สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การทำหน้าที่ของครบครันเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานก็มีผลต่อพฤติกรรมมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์บางประการ ตามการศึกษาวิจัยของ Turner, Chandler, & Heffer (2009) ที่ทำการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีต่อความสามารถด้านการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีอิทธิพลทางบวกต่อการรับรู้ความสามารถและความสำเร็จทางการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ นุชนาด แก้วมาตร, จินห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส, พิชามญช์ ปุณโณทก, ภาคินี เดชชัยยศ, และ ศรีวิษฐ์ บุญประชุม (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติด พบว่า การสนับสนุนจากครบครันมีบทบาทสำคัญในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการบำบัดสารเสพติด เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เยาวชนมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเลิกใช้สารเสพติด จากการศึกษาวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ครบครันมีบทบาทต่อทัศนคติ และความมุ่งมั่นสู่ผลสัมฤทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง สอดคล้องกับการดำเนินงานของศูนย์ให้คำปรึกษาฯ ที่พบว่าความร่วมมือจากครบครันเป็นแรงสนับสนุนหลักที่ช่วยผลักดันให้วัยรุ่นผู้ที่กระทำความผิดมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู สามารถประคับประคองตนเองจนสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของศาลได้สำเร็จ ตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด (ศูนย์ให้คำปรึกษาฯ แนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

เด็ก เยาวชน และครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร, 2566) จากการศึกษาความมุ่งมั่นในกลุ่มวัยรุ่น
ทั่วไปและวัยรุ่นที่กระทำความผิดข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแรงสนับสนุนจากครอบครัวมีบทบาท
สำคัญต่อความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายของวัยรุ่น

เมื่อพิจารณาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และความมุ่งมั่นในการทำงาน พบว่า
การศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษา การมุ่งสู่ความสำเร็จ และการทำงาน ได้นำทฤษฎีความ
คาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy - Value Theory) มาเป็นทฤษฎีสำคัญในการอธิบาย โดย
ระบุว่าระดับความคาดหวังและการให้คุณค่าที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่งผลให้เกิดความเพียร
พยายามที่มากขึ้น เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย (Eccles & Wigfield, 1995, 2002) การทำ
หน้าที่ครอบครัว (family function) ที่ดีและเหมาะสม จะทำให้บุคคลตระหนักรู้ในบทบาทและการ
ทำหน้าที่ของตนเอง สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Epstein, Bishop &
Levin, 1982 อ้างถึงใน อุมพร ตรังคมบัติ, 2544) การศึกษาของ Hood, Creed, & Neumann
(2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางการศึกษาและทัศนคติต่อการเรียนวิชาสถิติ
ภายใต้แนวคิดทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ
ในการศึกษาวิชาสถิติ การอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากครอบครัว มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา
ผ่านตัวแปรความคาดหวังและการให้คุณค่า สอดคล้องกับการศึกษาของ พัทธสุดา กัลป์ยานวุฒิ
(2558) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ ปวช. และ
ระดับ ปวส. พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการศึกษา นักศึกษาที่ครอบครัวใส่ใจ
และให้การสนับสนุน จะมีความมุ่งมั่นตั้งใจ และมีความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาต่อในอนาคต
จากการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดความเชื่อ
ในศักยภาพของตนเอง มีการให้คุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และคาดหวังต่อความสำเร็จในอนาคต
(Hood et al., 2012; Ryan & Deci, 2017) การทำหน้าที่ครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้บุคคล
แสดงบทบาทหน้าที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของครอบครัว หนึ่งในนั้นคือบทบาทการหา
รายได้ ให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกครอบครัว (Friedman, Bowden, & Jones, 2003)
นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้บุคคลต้องประกอบอาชีพหารายได้ เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน
และความต้องการประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง และการให้คุณค่าของตนเอง อันมี
อิทธิพลมาจากครอบครัว จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นภาพว่า ความคาดหวัง
ต่อความสำเร็จเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลทำงานต่างๆ ได้จนบรรลุผลสำเร็จ โดยจะมี
อิทธิพลเข้มข้นมากขึ้นเมื่อผลานกระบวนการให้คุณค่า (Value) กับเป้าหมายพฤติกรรมที่บุคคล

ตั้งใจจะกระทำ (สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, 2561b; เหมันต์ พรหมสนธิ, 2563; อธิษฐาน ทองทรัพย์, 2562)

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของมนุษย์ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีความรัก ความเข้าใจ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ครอบครัวที่มีลักษณะข้างต้นถือเป็น ครอบครัวที่อุดมไปด้วยความสุข มีความอบอุ่น มั่นคง และเข้มแข็ง (เพ็ญภา กุลนภาดล, 2547) การทำหน้าที่ของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งบอกประสิทธิภาพของครอบครัวว่าสามารถดำรง อยู่ได้อย่างปกติสุขหรือไม่ ครอบครัวจึงเป็นระบบหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งในแง่ของการเลี้ยงดู การ ช่วยเหลือ และสนับสนุนให้สมาชิกครอบครัวได้รับการพัฒนาศักยภาพไปในทางที่ดี (อุมาพร ตรังค สมบัติ, 2544) ซึ่งการทำหน้าที่ของครอบครัวตามแนวคิดของ McMaster มีมุมมองว่าครอบครัว อยู่ภายใต้ทฤษฎีระบบ แต่ละหน่วยในครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกัน การทำความเข้าใจบุคคล คนหนึ่งต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับครอบครัว หากการทำหน้าที่ครอบครัว มีประสิทธิภาพจะผลักดันให้สมาชิกครอบครัวพัฒนาขึ้นมาอย่างดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ (Epstein, Bishop & Levin, 1982, อ้างถึงใน สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552)

จากการศึกษาวิจัยของ ญัฐดาว คชพลายุกต์ (2555) ที่ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัว บุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมความช่วยเหลือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ตามแนวคิดการทำหน้าที่ของครอบครัว McMaster Model ของ Epstein, Bishop & Baldwin พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความช่วยเหลือ กล่าวคือสมาชิกครอบครัวที่มีความผูกพัน ห่วงใย ดูแล และเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน จะสามารถปฏิบัติ ตามหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับโครงการพัฒนาศักยภาพ และทักษะอาชีพเด็กและเยาวชนด้อยโอกาสในสถานพินิจฯ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของตลาดแรงงาน ที่สะท้อนมุมมองของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ จังหวัดระยอง ความว่า เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีปัญหา ทั้งปัญหาครอบครัวแตกแยก ถูกละทิ้งให้อยู่กับ ผู้สู่วัย เต็มโตในครอบครัวหาเช้ากินค่ำ เหล่านี้ล้วนเป็นเหตุปัจจัยที่ชี้ให้เห็นว่าครอบครัวไม่ได้ ปฏิบัติหน้าที่อย่างดีเพียงพอ เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม ขาดโอกาส ในการพัฒนาตนเองตามช่วงวัย จึงถูกชักจูงไปกระทำผิด แต่เมื่อได้รับการดูแลจากนักวิชาชีพ ทั้งมิติทางด้านร่างกายและจิตใจ เต็มเต็มความรู้สึกที่ขาดหายไปจากครอบครัว ให้แนวทางและ พื้นที่ในการพัฒนาความศักยภาพ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความแรงบันดาลใจในการพัฒนา ทักษะการประกอบอาชีพของตนเอง (มูลนิธิพลังที่ยั่งยืน, 2565) สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein

et al. (1982, อ้างถึงใน อูมาพร ตรังคสมบัติ, 2544) ที่ระบุว่า การทำหน้าที่ครอบครัวเป็นกิจกรรมที่สมาชิกครอบครัวพึงกระทำ เพื่อประโยชน์ต่อการอยู่รอดของครอบครัว หากการทำหน้าที่ของครอบครัวเป็นไปด้วยดีและเหมาะสม จะทำให้สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าครอบครัวไม่ทำหน้าที่ของตนเองก็จะส่งผลในทางตรงกันข้าม การทำหน้าที่ครอบครัวจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ช่วยให้บุคคลตระหนักถึงบทบาท และหน้าที่ของตนเอง ทั้งยังช่วยสนับสนุนให้บุคคลเกิดความเชื่อในศักยภาพ มีความคาดหวังต่อความสำเร็จ และก่อให้เกิดคุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Hood et al., 2012; Ryan & Deci, 2017) เชื่อมโยงไปถึงอีกหน้าที่สำคัญของสมาชิกครอบครัวนั่นก็คือการแสวงหารายได้ (Friedman et al., 2003) เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางชีวภาพ และความต้องการประสบความสำเร็จตามความคาดหวังและการให้คุณค่า

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศภายใต้ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวต่อความมุ่งมั่นในการทำงานหรือความมุ่งมั่นตั้งใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งโดยตรง และโดยการส่งผ่านความคาดหวังและการให้คุณค่า การศึกษาครั้งนี้จึงอิงกรอบทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าเป็นพื้นฐานเพื่อตอบคำถามวิจัย กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และเพื่อศึกษาอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน ที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานในวัยรุ่นที่กระทำคามผิด เพื่อที่จะประยุกต์ข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงาน และวางแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นผู้กระทำคามผิดแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผ่านกระบวนการส่งเสริมความคาดหวัง และการให้คุณค่ากับพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของวัยรุ่นผู้กระทำคามผิดในทิศทางที่เหมาะสม อันจะเป็นการลดปัญหาสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด ทั้งอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และอิทธิพล

ทางอ้อมที่การทำหน้าที่ครอบครัวส่งผ่านความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน ที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำ ความผิดและมีคดีเข้าสู่กระบวนการของศาลเยาวชนและครอบครัว ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะทำให้เข้าใจถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และเข้าใจถึงกลไกของอิทธิพลดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นแก่ทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว สถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน เป็นต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของวัยรุ่นในทิศทางที่เหมาะสม อันจะเป็นการลดปัญหาสังคมต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ วัยรุ่นที่กระทำความผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 (จังหวัดในภาค ตะวันตก) ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ได้รับการประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา วัยรุ่นผู้กระทำความผิดข้างต้นมีการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 420 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่น อายุระหว่าง 12 - 18 ปี ที่กระทำความผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำภาค 7 ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ได้รับการประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา วัยรุ่นผู้กระทำความผิดข้างต้นมีการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบด้วย การทำงานประจำ การทำงานรับจ้างรายวัน หรือการทำงานนอกเวลา (part-time) จำนวน 318 คน

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ

1.1 ความมุ่งมั่นในการทำงาน (work effort)

2. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ
 - 2.1 การทำหน้าที่ครอบครัว (Family Functioning)
3. ตัวแปรส่งผ่าน (Mediation variable) ได้แก่
 - 3.1 ความคาดหวังต่อการทำงาน (Expectancy)
 - 3.2 การให้คุณค่าต่อการทำงาน (Value)

นิยามศัพท์เฉพาะ

วัยรุ่นที่กระทำความผิด หมายถึง เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 12 - 18 ปี ที่กระทำความผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา

นิยามปฏิบัติการ

1. ความมุ่งมั่นในการทำงาน (work effort)

ความมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมในการทำงานหารายได้ของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดแสดงออกผ่านพฤติกรรมการทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ การทำงานอย่างมีทิศทาง มีความเพียรพยายามในการทำงาน และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การทำงานอย่างมีทิศทาง (direction/relevance) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำความผิดมีความเข้าใจในงานและกระบวนการทำงานของตนเอง มีการตั้งเป้าหมายต่อการทำงานอย่างชัดเจน สามารถจัดลำดับความสำคัญได้ว่างาน หรือกิจกรรมใดควรลงมือทำก่อนหรือหลัง

1.2 ความเพียรพยายามในการทำงาน (persistence/duration) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำความผิดสามารถทำงานที่ตนเองได้เริ่มต้นทำไว้แล้วอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับการมอบหมายงานแล้วลงมือทำงานทันที ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไป ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง มีความอดทนเมื่อต้องเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคจากการทำงาน จนสามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายได้

1.3 ความกระตือรือร้นหรือความรู้สึกที่แรงกล้าต่อการทำงาน (intensity/force) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำความผิดทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทุ่มเทแรงกายและแรงใจในการทำงาน เมื่อเกิดความผิดพลาดในการทำงานก็แสดงพฤติกรรมรับผิดชอบต่อความผิดพลาดนั้นๆ พยายามปรับปรุงแก้ไขความผิดพลาด และพัฒนาทักษะในการทำงานของตนเองอยู่เสมอ

มาตรวัดความมุ่งมั่นในการทำงานของงานวิจัยนี้ พัฒนาขึ้นจากแนวความคิดของ De Cooman, De Gieter, Pepermans, Jegers, & Van Acker (2009) มาตรวัดเป็นมาตรประเมินค่า

(Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการปฏิบัติพฤติกรรมที่ตรงกับตัวท่านน้อยที่สุดถึงตรงกับตัวท่านมากที่สุด ผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีระดับความมุ่งมั่นในการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดน้อยกว่า

2. การทำหน้าที่ครอบครัว (family functioning)

การทำหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมที่สมาชิกภายในครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดปฏิบัติต่อกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกครอบครัว แสดงออกผ่านพฤติกรรม 6 ด้าน ได้แก่ การแก้ไขปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ และการควบคุมพฤติกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การแก้ไขปัญหา (Problem solving) คือ การที่สมาชิกภายในครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกครอบครัว ทั้งในด้านวัตถุและมิติทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ผ่านการแสดงพฤติกรรมพูดคุย ให้คำปรึกษาแนะนำ และร่วมกันลงมือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2.2 การสื่อสาร (Communication) คือ การที่สมาชิกภายในครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดมีการแลกเปลี่ยนสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึก ผ่านพฤติกรรมพูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจน ไม่คลุมเครือ และสามารถสื่อสารถึงบุคคลเป้าหมายที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง ไม่อ้อมค้อมผ่านผู้อื่น

2.3 บทบาท (Role) คือ การที่สมาชิกภายในครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบให้แก่กัน และร่วมกันกำกับดูแลให้สมาชิกครอบครัวรับผิดชอบต่อหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4 การตอบสนองทางอารมณ์ (Affective responsiveness) คือ การที่สมาชิกภายในครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดสามารถสื่อสารทั้งอารมณ์ด้านบวกและด้านลบแก่สมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวได้อย่างเปิดเผย ไม่ต้องเก็บกดความรู้สึกไว้กับตนเองเพียงผู้เดียว

2.5 ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective involvement) คือ การที่สมาชิกภายในครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดมีความความใกล้ชิดผูกพัน ห่วงใย ให้ความสนใจ และเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน แสดงออกผ่านพฤติกรรมดูแล ปกป้อง และให้อิสระต่อกันในระดับที่เหมาะสม

2.6 การควบคุมพฤติกรรม (Behavior control) คือ การที่ครอบครัวของวัยรุ่นผู้กระทำความผิดมีการกำหนดกฎ กติกา และข้อตกลงร่วมกัน เพื่อควบคุมหรือจัดการพฤติกรรม

ของสมาชิกครอบครัว ทั้งในด้านการตอบสนองความต้องการทางร่างกายและจิตใจ การปฏิสัมพันธ์กับสังคม การกำกับพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายและทรัพย์สิน และการรักษาระเบียบวินัยภายในครอบครัว เพื่อให้สมาชิกครอบครัวประพฤติตนอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น

มาตรวัดการทำหน้าที่ครอบครัวสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนาตามแนวคิด McMaster Model และการทบทวนวรรณกรรมจาก สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล (2552) มาตรวัดเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวที่ไม่ตรงกับครอบครัวของท่านเลยถึงตรงกับครอบครัวของท่านมากที่สุด ผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีระดับการทำหน้าที่ครอบครัวสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดน้อยกว่า

3. ความคาดหวังต่อการทำงาน

ความคาดหวังต่อการทำงาน หมายถึง การคาดคะเนหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับระดับผลงานที่วัยรุ่นผู้กระทำความผิดกำหนดหรือคาดหมายว่าตนเองจะสามารถทำได้ โดยเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา และความเชื่อที่มีต่อศักยภาพในการทำงานของตนเอง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ความเชื่อในความสามารถ (Competence Beliefs) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำความผิดประเมินศักยภาพและทัศนคติต่อการทำงานของตนเอง หรือเป็นการประเมินความสามารถของตนเองที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

3.2 ความคาดหวังในความสำเร็จ (Expectancies for Success) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำความผิดมีความเชื่อในศักยภาพของตนเองว่าตนเองจะสามารถทำงานให้เกิดผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจได้ดีเพียงใด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

มาตรวัดความคาดหวังต่อการทำงานสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวคิด ทฤษฎี Expectancy - value Theory ของ Eccles (1983) เป็นมาตรประเมินค่า 4 ระดับ ประกอบด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความคาดหวังต่อการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดน้อยกว่า

4. การให้คุณค่าต่อการทำงาน

การให้คุณค่าต่อการทำงาน หมายถึง การที่วัยรุ่นผู้กระทำคามผิดมีระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งซึ่งนำไปบุคคลมีพลัง มีความเข้มข้นในการแสดงออกทางพฤติกรรม มีความอดทนต่อจุดไม่ดีของงาน เกิดความรัก ความพึงพอใจในงาน มุ่งมั่นในการทำงาน ทุ่มเทพความสามารถในการทำงานของตนอย่างเต็มที่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

4.1. คุณค่าในความสำเร็จ (Attainment Value) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำคามผิดให้ความสำคัญกับการทำงาน เพื่อตอบสนองของความต้องการของตนเองที่จะทำภารกิจการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าความมุ่งมั่นทุ่มเทพื่อการทำงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับตนเอง แสดงออกผ่านพฤติกรรมกระตือรือร้น และตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด

4.2. คุณค่าต่อภายใน (Intrinsic Value) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำคามผิดรับรู้ถึงความสุข ความสนุกสนาน อิ่มเอมใจ รู้สึกว่าได้รับการเติมเต็ม มีความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งเป็นการตระหนักรู้ในขณะปฏิบัติงานนั้นๆ แสดงออกผ่านพฤติกรรมให้ความสนใจในกิจกรรมที่ทำ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเหล่านั้น เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

4.3. คุณประโยชน์ (Utility Value) คือ การที่วัยรุ่นผู้กระทำคามผิดรับรู้ว่าการทำงานมีคุณประโยชน์ต่อเป้าหมายในปัจจุบัน อนาคต หรือแผนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ยิ่งใหญ่กว่า

มาตรวัดการให้คุณค่าต่อการทำงานสำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎี Expectancy - value Theory ของ Eccles (1983) เป็นมาตรประเมินค่า 4 ระดับ ประกอบด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการให้คุณค่าต่อการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนจากแบบวัดน้อยกว่า

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน ที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของ วัยรุ่นที่กระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำ ภาค 7 โดยศาลอนุญาตให้วัยรุ่นได้รับการประกันตัว และเข้าสู่การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่น

- 1.1 ความหมายของวัยรุ่น
- 1.2 การแบ่งช่วงอายุ
- 1.3 พัฒนาการด้านร่างกาย
- 1.4 พัฒนาการด้านอารมณ์
- 1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา
- 1.6 พัฒนาการด้านสังคม

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัยรุ่นที่กระทำความผิด

- 2.1 ความหมายของวัยรุ่นที่กระทำความผิด
- 2.2 มุมมองต่อการกระทำความผิดของวัยรุ่น
- 2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิด

3. แนวทางการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว

3.1 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

- 3.2 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา
- 3.3 มาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีอาญา
- 3.4 การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

4. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน

- 4.1 ความหมายของความมุ่งมั่นในการทำงาน
- 4.2 องค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน
- 4.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในการทำงาน

5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว
 - 5.1 ความหมายของครอบครัว
 - 5.2 ประเภทของครอบครัว
 - 5.3 ความหมายของการทำหน้าที่ครอบครัว
 - 5.4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ครอบครัว
6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคาดหวัง
 - 6.1 ความหมายของความคาดหวัง
 - 6.2 ลักษณะของความคาดหวัง
 - 6.3 องค์ประกอบของความคาดหวัง
7. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการให้คุณค่า
 - 7.1 ความหมายของการให้คุณค่า
 - 7.2 องค์ประกอบของการให้คุณค่า
 - 7.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่า
8. ทฤษฎีที่ใช้อธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy - Value Theory)
 - 8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความมุ่งมั่นในการทำงาน
 - 8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความคาดหวังต่อการทำงาน
 - 8.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัว การให้คุณค่าต่อการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน
 - 8.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน
 - 8.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการให้คุณค่าต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน
9. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
10. การวิเคราะห์ตัวแปรส่งผ่าน
 - 10.1 ความหมายของตัวแปรส่งผ่าน
 - 10.2 โมเดลของตัวแปรส่งผ่าน

10.3 รูปแบบของอิทธิพลส่งผ่าน

10.4 แนวทางการคัดเลือกตัวแปรส่งผ่าน

11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

12. สมมติฐานการวิจัย

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่น

พัฒนาการจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาสำคัญในการเจริญเติบโต โดยเป็นช่วงเวลาที่เด็กๆ เริ่มต้นเรียนรู้ประสบการณ์การเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย ความคิด จิตใจ และอารมณ์เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ผู้วิจัยจึงทำการทบทวนวรรณกรรม เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น ผ่านการศึกษาความหมาย การแบ่งช่วงอายุ และพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ความหมายของวัยรุ่น

วัยรุ่น (Adolescence) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Adolescere แปลว่า การเติบโตเข้าสู่วุฒิภาวะ หรือการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ช่วงวัยรุ่นจึงเป็นช่วงเวลาเชื่อมต่อระหว่าง 2 วัย คือ วัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่ (ประณต เค้าฉิม, 2549)

Steinberg & Cauffman (1996) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่การมีวุฒิภาวะในแบบผู้ใหญ่ เป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสถานะทางเศรษฐกิจ ทำให้บุคคลมีความสนใจเรื่องเพศและสามารถมีบุตรได้ มีความฉลาดมากขึ้น สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ได้รับการยอมรับให้ทำงานให้ออกเสียงเลือกตั้ง สามารถแต่งงานได้ และถูกคาดหวังให้ช่วยเหลือตนเองด้านเงินทองได้

Lerner (2002) ให้ความหมายว่า วัยรุ่น หมายถึง ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาที่สองของชีวิต เด็กที่เติบโตเข้าสู่วัยนี้ต้องรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านชีววิทยา จิตวิทยา และสังคม อันจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมและคุณลักษณะเฉพาะตัวเปลี่ยนแปลงจากลักษณะของความเป็นเด็กไปสู่คุณลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่

จากนิยามข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วัยรุ่น หมายถึง ช่วงวัยที่เติบโตจากวัยเด็กไปสู่การมีวุฒิภาวะในวัยผู้ใหญ่มากขึ้น เป็นช่วงชีวิตที่ต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา

1.2 การแบ่งช่วงอายุ

Steinberg & Cauffman (1996) ได้แบ่งช่วงอายุ โดยระบุว่า วัยรุ่นตอนต้น คือ ช่วงอายุ 11 - 14 ปี วัยรุ่นตอนกลาง คือ ช่วงอายุ 15 - 18 ปี ส่วนวัยรุ่นตอนปลาย คือ อายุ 18 - 21 ปี

ซึ่งใกล้เคียงกับการแบ่งช่วงอายุของ Hurlock (1967, อ้างถึงใน ประณต คำจิม, 2549) ที่กำหนดให้ช่วงอายุระหว่าง 13 - 17 ปี คือ วัยรุ่นตอนต้น ส่วนช่วงอายุระหว่าง 17 - 21 ปี คือ วัยรุ่นตอนปลาย ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545) ทำการจำแนกช่วงอายุของวัยรุ่น โดยกำหนดให้วัยแรกรุ่น (Puberty) มีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี ในช่วงนี้วัยรุ่นจะยังคงมีการแสดงออกทางพฤติกรรมใกล้เคียงกับวัยเด็ก ส่วนวัยรุ่นตอนกลางกำหนดให้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 16 - 17 ปี ที่จะมีลักษณะของความเป็นตัวตนน้อยลง และพัฒนาการแสดงออกของตนเองไปใกล้เคียงกับวัยผู้ใหญ่มากยิ่งขึ้น

วินัดดา ปิยะศิลป์ และ พนม เกตุมาน (2545) จำแนกช่วงอายุวัยรุ่นออกเป็น 3 ช่วง กล่าวคือ ช่วงอายุระหว่าง 10 - 14 ปี กำหนดให้เป็นวัยแรกรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างเด่นชัด วัยรุ่นในระยษนี้จึงเต็มไปด้วยความคิดหมกมุ่นเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่ตนเองต้องเผชิญ ทำให้มีสภาวะอารมณ์แปรปรวน หงุดหงิด ฉุนเฉียวได้ง่าย ช่วงอายุระหว่าง 14 - 16 ปี กำหนดให้เป็นวัยรุ่นตอนกลาง เป็นระยะที่วัยรุ่นยอมรับความเปลี่ยนแปลงของตนเองได้มากขึ้น สามารถตั้งหลักและเริ่มต้นค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน สามารถข้ามผ่านความรู้สึกผูกพันแบบเด็กที่ต้องการพึ่งพาพ่อแม่ตลอดเวลา ในช่วงสุดท้ายของวัยรุ่นคือ ช่วงอายุระหว่าง 16 - 19 ปี กำหนดให้เป็นช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่มีการพัฒนามาสู่การเป็นหนุ่มเป็นสาวโดยสมบูรณ์ มีพัฒนาการทางด้านความคิด มีการค้นหาศักยภาพของตนเอง สำนวจความชื่นชอบและความถนัด เริ่มวางแนวทางเกี่ยวกับอนาคต เพื่อนำมาต่อยอดในการพัฒนาตนเองไปสู่การประกอบอาชีพที่เหมาะสม

สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2558) ระบุว่า วัยรุ่นคือช่วงวัยที่มีอายุอยู่ระหว่าง 10 - 19 ปี ถ้าหากเทียบในทางกฎหมายก็คือระยะที่ใกล้เคียงกับเยาวชน เป็นช่วงเวลาที่มีการเติบโตของขนาดร่างกายและมีผลกำลังเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีความสามารถด้านการเจริญพันธุ์ มีความคิดอยากเรียนรู้และทำความเข้าใจในลักษณะที่เป็นนามธรรมมากขึ้น

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 กำหนดให้ เด็ก คือ ผู้ที่มีช่วงอายุมากกว่าเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ แต่ต้องมีอายุไม่เกิน 15 ปี ส่วนเยาวชน คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 18 ปี ซึ่งมีความคาบเกี่ยวกับช่วงวัยรุ่นตามการจำแนกทางจิตวิทยาพัฒนาการ

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวทางการแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่น ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ งานวิจัยฉบับนี้จึงทำการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นผู้กระทำความผิด ที่มีช่วงอายุระหว่าง 12 - 18 ปี

1.3 พัฒนาการด้านร่างกาย

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายอย่างเด่นชัด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเรียกว่า การมีวุฒิภาวะทางเพศ (Puberty) ซึ่งเป็นภาวะที่วัยรุ่นถึงพร้อมต่อการเจริญพันธุ์ เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ทั้งด้านสรีระและฮอร์โมน การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่แสดงว่าวัยรุ่นเข้าสู่การมีวุฒิภาวะทางเพศแล้ว ประกอบด้วย 1) การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นอย่างมากทั้งความสูงและน้ำหนักตัว 2) พัฒนาการของลักษณะปฐมภูมิทางเพศ กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงของต่อมเพศ โดยจะมีการผลิตเซลล์สืบพันธุ์ในเพศชาย คือ อัณฑะ และเพศหญิง คือ รังไข่ ทำให้วัยรุ่นชายเกิดการหลั่งอสุจิ และวัยรุ่นหญิงจะมีประจำเดือนเกิดขึ้น 3) พัฒนาการของลักษณะทุติยภูมิทางเพศ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงขนาดของอวัยวะเพศ และหน้าอกที่ขยายใหญ่ขึ้น รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของขนที่ใบหน้า ลำตัว และอวัยวะเพศ 4) การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบภายในร่างกาย พบว่ามีไขมันและกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้นกว่าวัยเด็ก และ 5) การเปลี่ยนแปลงระบบหมุนเวียนโลหิตและระบบหายใจ ทำให้วัยรุ่นมีพลังกำลัง และมีความอดทนในกิจกรรมที่ต้องใช้กำลังมากยิ่งขึ้น (ประณต คำฉิม, 2549)

1.4 พัฒนาการด้านอารมณ์

การเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทั้งภายนอกและภายในส่งผลกระทบต่อแบบแผนอารมณ์ของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่มั่นคง มีความอ่อนไหวด้านอารมณ์สูง มีลักษณะเจ้าอารมณ์ ขาดการไตร่ตรอง ทำอะไรไม่ยั้งคิด วัยรุ่นจึงถูกขนานนามว่าเป็นวัยพายุบูแคม (Storm and stress) (ประณต คำฉิม, 2549) บุคคลต่างวัยจึงต้องใช้ความอดทนอย่างมากเพื่อทำความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์กับวัยรุ่น ด้วยการที่วัยรุ่นเข้ากับบุคคลต่างวัยได้ยากนี้ จึงเป็นสาเหตุให้วัยรุ่นมักเกาะกลุ่มกันเองมากเป็นพิเศษกว่าช่วงวัยอื่นๆ เนื่องจากสามารถทำความเข้าใจและยอมรับกันเองได้ง่าย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545)

สภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่น ถูกนิยามว่าเป็นภาวะอารมณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ มักรุนแรงมากในระยะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นตอนต้นจะมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่ายมาก เป็นภาวะอารมณ์ที่ขาดการจัดการด้วยเหตุผล เต็มไปด้วยความวิตกกังวล หงุดหงิด ฉุนเฉียว เครียด เศร้า บางครั้งอาจแสดงออกผ่านพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ต้องการให้ผู้ใหญ่มาบงการชีวิต แต่เมื่อผ่านระยะนี้ การแสดงออกทางอารมณ์จะเป็นปกติ มั่นคง สามารถจัดการสภาวะทางอารมณ์ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น (วิวัฒน์ บุญประกอบ, 2545, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2556)

1.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา

เมื่อเด็กพัฒนาเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นจะพบว่ากระบวนการทางสติปัญญามีการพัฒนาในเชิงปริมาณ โดยวัยรุ่นจะรับรู้เกี่ยวกับโลกและสิ่งรอบตัวมากขึ้น เข้าใจความเป็นจริงได้ดีขึ้น สามารถคิด

บนพื้นฐานของเหตุผล มีตรรกะการคิดแบบตั้งสมมติฐาน พัฒนาการทางด้านสติปัญญาของวัยรุ่นจะอยู่ในขั้นความคิดแบบนามธรรม (Formal Operation) ตามระยะพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget ที่ระบุว่าวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่พัฒนาขึ้นมาจนสามารถเข้าใจความคิดรวบยอด สามารถเปรียบเทียบ วิพากษ์วิจารณ์ ค้นหาแนวทางการจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความคิดในลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์ โดยสามารถตั้งสมมติฐานและทดสอบสมมติฐานได้ นอกจากนี้วัยรุ่นจะมีการมองตนเอง (Egocentrism) 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) จินตนาการว่าผู้อื่นจับจ้องมาที่ตนเอง (Imaginary audience) เชื่อว่าผู้อื่นมีความคิดแบบเดียวกันกับที่ตนเองคิด มีความคิดว่าผู้อื่นคอยสังเกต วิพากษ์วิจารณ์ และคอยจับผิดตนเอง เมื่อเติบโตความคิดจะได้รับการพัฒนาเป็นความคิดเชิงนามธรรมมากขึ้น 2) เชื่อในตนเอง (Personal fable) เป็นความเชื่อที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยวัยรุ่นจะเชื่อมั่นในความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างแน่วแน่ มีความเชื่ออย่างสนิทใจว่าสิ่งที่ตนคิดถูกต้องทั้งหมด กับทั้งยังพยายามหาเหตุผลมาสนับสนุนความเชื่อของตนเองอีกด้วย (Elkind, 1975, 1981, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2556)

การเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิดในช่วงวัยรุ่นส่งผลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรม ได้แก่ 1) ด้านอุดมการณ์ โดยวัยรุ่นจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางความคิด มีความต้องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ มีอุดมการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนปลายจะเปลี่ยนความสนใจจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปเป็นการยึดสังคมเป็นศูนย์กลาง 2) สังเกตในตนเอง เป็นมุมมองที่วัยรุ่นมีต่อตนเอง ทั้งด้านกายภาพและมิติทางจิตใจ ทักษะคิดต่อตนเองของวัยรุ่นมีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ความสามารถในการคิดเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่นจะเอื้ออำนวยให้วัยรุ่นพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น และ 3) ลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและพัฒนาแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยอมรับบทบาทการเป็นผู้ใหญ่ (ประณต คำจิม, 2549)

1.6 พัฒนาการด้านสังคม

การพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองได้ของวัยรุ่น จำเป็นที่จะต้องผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม อันเป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวของวัยรุ่นเอง การปรับตัวดังกล่าวจะเกิดขึ้นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และแสดงออกทางพฤติกรรมตามบรรทัดฐานในสังคม หากวัยรุ่นสามารถปรับตัวได้ดีจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ โดยไม่ต้องประดิดประดอยให้ตนเองเกิดความรู้สึกคับข้องใจ (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2556) นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นช่วงวัยที่มีการปรับเปลี่ยนจากสังคมครอบครัวไปสู่สังคมภายนอกที่กว้างขึ้น ให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน ต้องการให้เพื่อนยอมรับและเห็นคุณค่าในตัวเอง จึงกระทำทำพฤติกรรมต่างๆ ตามกลุ่มเพื่อนได้ง่าย แม้จะเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

หรือไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมนั้นๆ ก็ตาม แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเพื่อนสำคัญมากสำหรับวัยรุ่น หากคบเพื่อนที่มีแนวโน้มของการแสดงออกทางพฤติกรรมไปในทางที่ดีก็จะทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเหมาะสมไปด้วย อีกทั้งวัยรุ่นยังเป็นช่วงวัยที่เริ่มให้ความสนใจต่อเพศตรงข้ามซึ่งเป็นไปตามแรงขับทางเพศ ความสนใจต่อเพศตรงข้ามนี้ทำให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการหลายๆ ประการ เช่น ต้องการความรักความเอาใจใส่จากเพื่อนต่างเพศ ต้องการพื้นที่ในการกั้นการแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น (อุไร สุมาวีธรรม, 2545, อ้างถึงใน สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, 2556)

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัยรุ่นที่กระทำความผิด

2.1 ความหมายของวัยรุ่นที่กระทำความผิด

วัยรุ่นถือเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transitional Period) (ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี, 2553) หากไม่สามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขาดการจัดการอารมณ์ และการควบคุมตนเองที่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาทางด้านพฤติกรรมได้มากกว่าช่วงวัยอื่นๆ (ดวงใจ กสานติกุล, 2536) จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการกระทำความผิดในกลุ่มวัยรุ่นพบการจำกัดความเกี่ยวกับวัยรุ่นที่กระทำความผิด ดังนี้

บุญเพราะ แสงเทียน และสมพร อมรชัยนพคุณ (2540, อ้างถึงใน ชื่นจิตร วาณิชย์สุวรรณ, 2554) การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนตรงกับคำศัพท์ Juvenile Delinquency ด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาไม่ได้มองว่าผู้กระทำความผิดเหล่านี้เป็นอาชญากร แต่เป็นเพียงผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายอื่นๆ ที่มีโทษทางอาญา และกระทำความผิดกฎหมายอื่นๆ ที่บัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลเยาวชนฯ ในการพิจารณาคดี

ประเทือง ธนียผล (2546) กล่าวว่า พระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ ไม่ได้นิยามหรือระบุเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีไว้โดยตรง แต่สามารถสรุปลักษณะของการกระทำความผิดได้ตามมาตรา 11 ได้ ดังนี้ 1) การกระทำความผิดกฎหมายอาญา มาตรา 11 (1) 2) การกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดของเด็กโดยเฉพาะ ได้แก่ เด็กที่มีปัญหาด้านความประพฤติ หรือประพฤตินั้นไม่สมกับวัย เช่น ประพฤติเกเร เที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ หนีโรงเรียน เป็นต้น

วรชาติ แสนคำ (2543) กล่าวว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน คือ ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ที่ถูกตำรวจจับกุมในข้อหาต่างๆ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติที่มีโทษทางกฎหมาย เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ ยาเสพติด อาวุธปืน วัตถุระเบิด เป็นต้น

จากนิยามข้างต้น สรุปได้ว่าการกระทำความผิดของวัยรุ่น ประกอบด้วย การกระทำพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย ไม่เหมาะสมกับช่วงวัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ เพื่อให้วัยรุ่น

สามารถแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของตนเอง และดำเนินชีวิตร่วมกับสังคมต่อไปภายใต้กรอบของกฎหมาย

2.2 มุมมองต่อการกระทำความผิดของวัยรุ่น

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2556, อ้างถึงใน ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง, 2564) แบ่งมุมมองต่อการกระทำความผิดของวัยรุ่น ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านกฎหมาย การกระทำความผิดของวัยรุ่นเกิดจากความเยาว์วัย รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรืออาจถูกหลอกล่อจากผู้ใหญ่ จึงไม่ถือเป็นการกระทำผิดทางอาญา เป็นเพียงพฤติกรรมเบี่ยงเบน ภายใต้มุมมองนี้จึงไม่มีการลงโทษทางอาญา แต่จะใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อแก้ไขความประพฤติให้เหมาะสม ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน

2.2.2 ด้านสังคมวิทยา วัยรุ่นกระทำผิดอันเนื่องมาจากแบบอย่างความประพฤติที่ไม่ดีจากบุคคลรอบข้าง วัยรุ่นขาดความหนักแน่นทางจิตใจจึงถูกชักจูงและคล้อยตามกลุ่มได้ง่าย ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมผิดแปลกไปจากบรรทัดฐานของสังคม และกลายเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย

2.2.3 ด้านจิตวิทยา การกระทำความผิดของวัยรุ่นเกิดจากความผิดปกติของร่างกายและจิตใจ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มของอารมณ์แปรปรวน ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มีพฤติกรรมเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมและคนรอบข้าง นำไปสู่การกระทำผิดระดับเล็กน้อยไปจนถึงระดับความผิดที่รุนแรง โดยอาจเป็นผลร่วมจากการเติบโตขึ้นมาภายใต้สภาพสังคมที่ไม่ดี ขาดการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม จึงควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิด

2.3.1 ปัจจัยที่เกิดจากตัวของผู้กระทำผิด

ผดุง อารยะวิญญู (2542) ระบุว่า วัยรุ่นทำพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายเป็นผลมาจากตัวของวัยรุ่นเอง ดังนี้

1) พันธุกรรม คือ สิ่งที่ได้รับถ่ายทอดมาจากบิดามารดา เช่น ภาวะบกพร่องทางเซโรโทนิน ปัญหาสุขภาพจิต อุบิสัยหรือบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม และรูปแบบการจัดการอารมณ์ซึ่งอาจส่งผลให้บุคคลไม่สามารถไตร่ตรอง ยับยั้ง หรือหักห้ามใจต่อสิ่งยั่วยุต่างๆ ได้ ปัจจัยข้างต้นอาจส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมดุร้าย ก้าวร้าว มีความรู้สึกด้านลบหรือเป็นปฏิกิริยาต่อสังคม การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผู้สืบสายโลหิตจากอาชญากรจะมีแนวโน้มเป็นอาชญากรเช่นเดียวกัน ดังการศึกษาของ Hutching & Med nick ในปี ค.ศ. 1977 ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

พันธุกรรมกับการเป็นอาชญากร ทำการศึกษาในเด็กและวัยรุ่นเดนมาร์กที่เป็นบุตรบุญธรรม จำนวน 1,145 คน พบว่า ผู้ที่มีบิดาแท้เป็นอาชญากรจะประกอบอาชญากรรมเป็นจำนวน 2 เท่า ของผู้ที่มีบิดาแท้ไม่ได้เป็นอาชญากร โดยบุคคลเหล่านี้ไม่เคยมีโอกาสได้ติดต่อกับบิดาแท้ของตนเอง (อัณฑพ ชูบำรุง, 2542) ในขณะที่เดียวกันการได้รับสารอาหารที่ไม่ถูกต้องตามสัดส่วนโภชนาการ ก็ส่งผลให้ร่างกายเสียสมดุล ซึ่งพบความเสี่ยงอย่างมากในวัยรุ่นไทยแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากมีความนิยมในการดื่มแอลกอฮอล์ และมีมุมมองว่าการดื่มเป็นเรื่องปกติทั่วไป แต่การดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณมากมีส่วนทำให้สารเคมีในร่างกายเปลี่ยนแปลง เช่น เกิดอาการประสาทหลอน มึนเมา ไม่สามารถควบคุมสติจนนำไปสู่การก่ออาชญากรรมได้

2) ความพิการหรือโรคภัยไข้เจ็บ บุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง อาจเป็นมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นในภายหลัง ความบกพร่องเหล่านี้ทำลายสุขภาพ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย มีปฏิกิริยาตอบโต้รุนแรง เมื่อได้รับการช่วยเหลือ มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม มีความต้องการชดเชยความบกพร่อง โดยการทำให้ตนเองโดดเด่นหรือเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งบางครั้งเป็นการกระทำตนให้โดดเด่นในทางที่ผิด นำไปสู่การกระทำความผิดทางอาญา (บุญเพราะ แสงเทียน, 2540, อ้างถึงใน ชื่นจิตร์ วาณิชยสุวรรณ, 2554)

3) ภาวะทางจิตใจ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากพัฒนาการของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นต้องประสบกับปัญหาในการปรับตัว หากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือครู ไม่เข้าใจในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็จะยิ่งส่งผลให้วัยรุ่นมีอาการแปรปรวน รุนแรง ฉุนเฉียว โกรธง่าย บางคนเต็มไปด้วยความทุกข์ อาการซึมเศร้า มีความขัดแย้งภายในจิตใจ หากวัยรุ่นอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ก็จะนำมาสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบน และแสดงออกในลักษณะที่เป็นภัยต่อผู้อื่น (อนันต์ ประวิเศษ, 2547)

4) ระดับสติปัญญาและการศึกษา บุคคลแต่ละคนมีระดับสติปัญญาไม่เท่ากัน บางคนมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แต่ขาดศักยภาพในการเรียนให้ทันเพื่อนร่วมชั้น ก่อให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ ขาดแรงจูงใจในการเรียน นำมาสู่พฤติกรรมหนีเรียน เทียวเตร่ คบเพื่อนไม่ดี ซึ่งอาจถูกชักจูงไปกระทำพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย

5) สัญชาตญาณ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตนเองโดยไม่ต้องผ่านการอบรมเลี้ยงดู เช่น สัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากลอง หรือสัญชาตญาณทางอารมณ์ เป็นต้น ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุให้บุคคลกระทำความผิดได้ เช่น บุคคลที่มีความต้องการทางเพศรุนแรง และตอบสนองความต้องการของตนเองด้วยการข่มขืนผู้อื่น (สุชา จันท์ธอม, 2541)

6) ความประพฤติ วิทยุร่นผู้กระทำควมผิดส่วนใหญ่มืพฤติกรรมหลายประการที่ไม่เหมาะสม เช่น คบเพื่อนไมดี มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง แสงวหาควมสุขตามแหล่งอบายมุข เล่นการพนัน ดืมสุรา และใช้สารเสพติด บุคคลที่ใช้สารเสพติดเป็นประจำจะมีความต้องการเพิ่มปริมาณสารให้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องหาเงินมาตอบสนององความต้องการ นำมาสู่การกระทำควมผิดอื่น ๆ เช่น เข้าสู่กระบวนการค้ายาเสพติด ค่าประเวณี เป็นต้น

7) แรงจูงใจ แรงจูงใจของมนุษย์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงจูงใจทางกายภาพที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนององความต้องการทางกาย เช่น ความต้องการอาหารและน้ำ เป็นต้น และแรงจูงใจทางจิตที่เกี่ยวข้งกับความต้องการทางสังคม เช่น ความต้องการความรัก อำนาจ การยอมรับนับถือจากคนในสังคม เป็นต้น (สวาวุธ สอนสนาม, 2548) หากบุคคลได้รับการตอบสนององความต้องการจะก่อให้เกิดควมพึงพอใจ แต่ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองอันเนื่องมาจากสาเหตุหรือสภาพแวดล้อมใดๆ ย่อมทำให้บุคคลเกิดควมคับข้องใจ ซึ่งอาจเป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงจูงใจในทางก้าวร้าว และทำทุกอย่างเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการแม้จะขัดต่อกฎหมายก็ตาม (ศูนยวิจัยและพัฒนาด้ำนอาชญาวิทยา, 2549)

2.3.2 ปัจจัยด้ำนครอบครัว

ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของบุคคล ประสพการณ์ต่างๆ ของบุคคลมักเริ่มต้นจากครอบครัว หากครอบครัวมีความรักใคร่ เอาใจใส่ บิดามารดาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของบุตร บุตรจะเติบโตไปในทิศทางที่ดี ในทางตรงกันข้าม หากครอบครัวขาดควมสามัคคี ทะเลาะกันอยู่เสมอ ไม่ให้อภัยซึ่งกันและกัน บุคคลก็จะรับเอานิสัยก้าวร้าว หยาบคาย ชอบทะเลาะวิวาท ขาดควมมั่นคงทางอารมณ์ (สุชา จันท์โอม, 2541) ครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลก่ออาชญากรรมได้ เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้บุคคลรู้จักผิดชอบชั่วดี หากเด็กเกิดมาในครอบครัวที่ไม่เคารพกฎหมาย ไม่มีศีลธรรม เด็กก็จะเรียนรู้จากตัวอย่าง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2543)

โสภา ชปิลมันน์ (2536) ได้ทำการศึกษาสภาพครอบครัวของเยาวชนผู้กระทำควมผิด พบปัจจัยที่ส่งเสริมให้กระทำพฤติกรรมขัดต่อกฎหมายดังนี้

1) สัมพันธภาพของครอบครัว ครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้ง ขาดควมสงบสุข หรือแตกแยก ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเยาวชน ครอบครัวที่อยู่ในสภาวะแตกแยก หย่าร้าง หรือบิดามารดาเสียชีวิต มักจะเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เยาวชนกระทำควมผิดพรศิริ มูลดิชัย (2541) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่ ความเป็นอยู่หรือควมสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ราบรื่น

ครอบครัวที่มีลักษณะบ้านแตก จะส่งผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับการศึกษาของ กนกวรรณ ศรีทุมมา (2546) ที่พบว่า สภาพครอบครัวแตกแยกและมีบริบทที่ไม่สมบูรณ์ ส่งผลต่อพฤติกรรมต่อต้านสังคมของเด็กและเยาวชน นำไปสู่พฤติกรรมความผิดในที่สุด ในขณะที่เดียวกันครอบครัวที่ไม่สงบสุขก็ทำให้เด็กขาดความมั่นคงทางจิตใจและอารมณ์ บางครั้งเด็กอาจตกเป็นเครื่องรองรับอารมณ์ของบิดามารดา ทำให้มีความรู้สึกเสียใจ โกรธ ผิดหวัง มีความรู้สึกกดดัน จนแสดงออกในรูปแบบของการกระทำผิด

2) ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ทอดทิ้ง ขาดการเอาใจใส่ของบิดามารดา มีผลให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าเหว่ ขาดความรักความอบอุ่น เด็กอาจเรียกร้องความสนใจด้วยการแสดงออกอย่างก้าวร้าว และหันเหความสนใจไปสู่สิ่งที่ไม่ถูกต้อง (Roger, 1972, อ้างถึงใน กันตวรรณ มีสมสาร, 2544) ในขณะที่เดียวกันครอบครัวที่เข้มงวดกวดขัน ความประพฤติของเด็กมากเกินไป มีการลงโทษเด็กในลักษณะที่รุนแรงตามสภาวะอารมณ์ของบิดามารดา โดยไม่มีการชี้แจงเหตุผลในการลงโทษให้เด็กเข้าใจ จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจผิดว่าบิดามารดาเกลียดชังตนเอง ทำให้เกิดความสับสน ไม่ทราบว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ นำไปสู่พฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย

2.3.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นกระทำผิด เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจย่ำแย่ ในขณะที่บุคคลว่างงานมากขึ้น ความยากจนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่บีบบังคับบุคคลกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดย Nettler & Gwynne มีความเชื่อว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นจากความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ และการขัดกันด้านผลประโยชน์ของชนชั้นในสังคม ซึ่ง William ได้สนับสนุนแนวคิดนี้ว่าระบบเศรษฐกิจเป็นตัวผลักดันให้เกิดอาชญากรรม (Nettler & Gwynne, 1984; William, 1969, อ้างถึงใน สราวุธ สอนสนาม, 2548)

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2543) จำแนกปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดในเยาวชน ได้แก่ 1) ความยากจน เนื่องจากความยากจนเป็นบ่อเกิดของความทุกข์ยาก ทำให้ขาดแคลนสิ่งจำเป็น จึงก่อให้เกิดการกระทำผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน จากสถิติเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในศาลเยาวชน พบว่า ผู้กระทำผิดมักมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ทั้งนี้ เพราะมีความอดอยาก หิวโหย ทำให้เด็กหรือเยาวชนต้องไปลักขโมยหรือปล้นคนอื่นเพื่อความอยู่รอด นอกจากนี้ค่านิยมของสังคมที่ยกย่องนับถือคนมีฐานะร่ำรวย ทำบุคคลเกิดความทะเยอทะยานที่จะมีฐานะทัดเทียมผู้อื่น แม้จะต้องกระทำสิ่งที่ขัดต่อกฎหมายก็ตาม (สุธินี รัตนว

ราช, 2531, อ้างถึงใน ชื่นจิตร์ วาณิชยสุวรรณ, 2554) 2) การว่างงาน สภาพการไม่มีงานทำที่มั่นคง แนนอน ทำให้บุคคลขาดรายได้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลก่ออาชญากรรม

2.3.4 ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สุชา จันทรโสม (2541) ได้อธิบายปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ดังนี้

1) การเพิ่มขึ้นของประชากร และการอพยพจากชนบทเข้ามาในเมือง ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ อันเป็นสาเหตุของอาชญากรรม ได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาทางการศึกษา และปัญหาด้านสาธารณสุข กล่าวคือ เด็กอาจจะมีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยไม่ถูกสุขลักษณะ ขาดแคลนอาหาร ขาดแคลนบริการสุขภาพอนามัย ในบางกรณีอาจจะไม่มีโรงเรียนที่ให้โอกาสเข้ารับการศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและศีลธรรมตามมา ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมอาจจักจูงให้เด็กและเยาวชนหันเหตนเองเข้าสู่อบายมุขหรือก่ออาชญากรรมได้

2) ชุมชน และสภาพสังคมของถิ่นที่อยู่อาศัย ชุมชนมีอิทธิพลต่อความประพฤติของเด็กที่อยู่ในชุมชนนั้น หากสังคมมีความประพฤติหรือพฤติกรรมไปในทิศทางใด บุคคลในชุมชนก็จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้าได้กับสมาชิกส่วนใหญ่ในชุมชนนั้น เป็นลักษณะการคล้อยตามที่เรียกว่า พวกมากลากไป เด็กที่เกิดและเจริญเติบโตมาในชุมชนที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรม สมาชิกในชุมชนมีความประพฤติผิดกฎระเบียบสังคม เมื่อเด็กได้เห็นตัวอย่างที่ไม่ดีจากการที่ผู้ใหญ่กระทำผิดแต่ไม่ถูกจับกุม เด็กก็จะได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมดังกล่าว ทำให้เกิดความเคยชินต่อการกระทำผิดนำมาสู่การกระทำผิดเหมือนคนอื่น ๆ

3) สิ่งแวดล้อมด้านการศึกษา โรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตและอนาคตของเด็กและเยาวชน การกระทำผิดส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ด้านลบที่ได้รับมาจากโรงเรียน เป็นผลลัพธ์จากข้อบกพร่องของสถานศึกษาที่มีส่วนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด เช่น โรงเรียนเพิกเฉยไม่ให้การช่วยเหลือนักเรียนที่กระทำความผิด โรงเรียนขาดแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนออกจากสิ่งที่ชักนำไปสู่การกระทำผิด (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2543)

4) การคบเพื่อน การคบเพื่อนที่มีความพฤติกรรมไม่ดี เกเร อาจชักจูงให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามไปด้วย โดยเฉพาะเด็กที่พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนหรือไม่พยายามทำความเข้าใจปัญหาของลูก เด็กจะหันไปพึ่งพิงแหล่งสนับสนุนนอกร้าน อาจนำ

มาสู่พฤติกรรมหนีโรงเรียน เที่ยวเล่นในแหล่งอบายมุข เมื่อไม่มีเงินสำหรับการเที่ยวเตร่ก็อาจถูกยุงให้ทำพฤติกรรมลักขโมย

5) สถานเริงรมย์หรือแหล่งอบายมุขต่างๆ เป็นสถานที่ที่ทำให้เด็กและเยาวชนหลงเพลิดเพลิน เมื่อเคยเข้าไปเที่ยวแล้วก็จะเกิดความต้องการกลับไปเที่ยวซ้ำอีก หากไม่มีเงินสำหรับการไปเที่ยวก็จะหามาด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เช่น การลักขโมย การปล้นทรัพย์ เป็นต้น เด็กและเยาวชนที่เข้าไปใช้บริการในสถานที่เหล่านี้จะมีความรู้สึกว่าได้ปลดปล่อยความเครียดที่ได้รับมาจากครอบครัวหรือโรงเรียน อาจไปเที่ยวเพราะความอยากรู้อยากลองตามวัย แม้การไปเที่ยวในสถานที่เช่นนี้จะก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน แต่ก็สร้างปัญหามากมายตามมา เช่น การยกพวกตีกัน การตั้งครมภ์นอกสมรส การเสพสารเสพติด เป็นต้น

6) สารเสพติด มักจะเป็นสาเหตุให้มีการกระทำความผิดอื่นๆ ตามมา เมื่อมีความต้องการเสพสารเสพติดแต่ไม่มีเงินซื้อ ก็จะมีพฤติกรรมลักขโมย ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ หากเป็นเด็กหรือเยาวชนเพศหญิงอาจจะถูกบังคับให้ค้าประเวณี

7) สื่อมวลชน อาจไม่ใช่สาเหตุของการกระทำความผิดโดยตรง แต่มีอิทธิพลทางอ้อมในการโน้มน้าวจิตใจให้เกิดการเห็นผิดเป็นชอบ โดยเยาวชนอาจจะเกิดการเลียนแบบเมื่อเห็นตัวอย่างจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือหนังสือที่กลุ่กร้าความสนใจของผู้บริโภค บางเรื่องนำเสนอรายละเอียดวิธีการก่ออาชญากรรมจนกลายเป็นการชี้ช่องทางกระทำผิด ณัฐนันท์ พิทักษา (2548) ได้ให้ทัศนะทางอาชญาวิทยาว่า การถ่ายทอดพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำๆ ผ่านสื่อต่างๆ มีอิทธิพลอย่างมากต่อการถ่ายทอดความคิดที่ผิดแก่ผู้รับรู้หรือรับฟัง ยิ่งในกรณีที่ถ่ายทอดให้เห็นว่าผู้ละเมิดกฎหมายสมควรได้รับความเห็นอกเห็นใจ จะยิ่งก่อให้เกิดอันตรายมากขึ้น สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการกระตุ้นทัศนคติที่มีอยู่เดิมหรือส่งเสริมให้เห็นตามสภาพแวดล้อมที่ตนเองคิดว่าดี เพราะสิ่งที่ปรากฏอยู่ในสื่อเป็นสิ่งที่ตรงกับความต้องการและประโยชน์ของตนเอง จึงนำไปสู่การทำผิดกฎหมาย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดของวัยรุ่น สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการละเมิดกฎหมายของวัยรุ่นเป็นผลมาจากปัจจัยหลายอย่าง โดยอาจจะเป็นผลมาจากปัจจัยที่เกิดมาจากตัวของผู้กระทำความผิดเอง ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

3. แนวทางการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว

3.1 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มุ่งมั่นที่จะให้เด็กและเยาวชนทุกคนที่มีการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้รับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูตามสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล โดยให้คำนึงถึงอนาคตของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดเป็นสำคัญ จึงเลือกใช้กระบวนการและแนวทางการช่วยเหลือดูแล ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสปรับปรุงตนเองอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย มากกว่าการตัดสินลงโทษ (ปารณิ มงคลศิริภักธา, 2563) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนฯ มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากศาลทั่วไป (วรวิทย์ ฤทธิพิศ, 2548)

3.2 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนมีลักษณะพิเศษต่างจากกระบวนการยุติธรรมทั่วไป ภายใต้แนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นบุคคลที่ขาดวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และการคิดไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียจากการกระทำที่ไม่เหมาะสมของตนเอง (ปพนธิ์ ธีระพันธ์, 2561) การกำหนดแนวทางดำเนินการสำหรับเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ได้แก่ การเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมผ่านกระบวนการทางชุมชน กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่ส่งเสริมการประนีประนอม การชดเชยความเสียหายและความรับผิดชอบ ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้ละเมิดกฎหมาย สมาชิกครอบครัวของผู้ละเมิดกฎหมาย ผู้เสียหาย และชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินการข้างต้นต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยยึดหลักการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม และความจำเป็นในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล (ปุลณยวัจน์ ไตรจุฑากาญจน์, 2562)

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ ได้กำหนดให้ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาแก่เด็กและเยาวชนผู้ละเมิดกฎหมาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อห็นเหตุออกจากกระบวนการยุติธรรม (ปารณิ มงคลศิริภักธา, 2563) โดยมีข้อบัญญัติให้นำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูมาดำเนินการตาม มาตรา 90 ซึ่งสามารถสรุปหลักเกณฑ์ในการนำมาใช้ได้ ดังนี้

- 1) เป็นคดีที่มีอัตราโทษอย่างสูง ให้จำคุกไม่เกิน 20 ปี
- 2) จำเลยไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ยกเว้นโทษจากความผิดโดยประมาท
- 3) จำเลยมีความสำนึกต่อความผิดของตนเอง
- 4) ผู้เสียหายและโจทก์ให้ความยินยอม

5) พฤติการณ์ในคดีไม่เป็นภัยร้ายแรงต่อผู้คนในสังคม

6) ศาลพิจารณาว่าจำเลยอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

3.3 มาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีอาญา

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ ได้กำหนดให้ใช้มาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีอาญาแก่เด็กและเยาวชนผู้ละเมิดกฎหมาย ตามมาตรา 132 วรรค 1 โดยให้จัดแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ภายใต้เงื่อนไขหรือข้อกำหนดของศาล เช่น ให้จำเลยเข้ารับการรายงานตัว ให้จำเลยศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ ตลอดจนให้ดำเนินการชำระเยียวยาแก่ผู้เสียหาย เป็นต้น สามารถสรุปหลักเกณฑ์ในการนำ มาตรา 132 วรรค 1 มาใช้ได้ ดังนี้

- 1) ศาลมีดุลยพินิจว่าคดีนี้ยังไม่ควรมีคำพิพากษา
- 2) ผู้ปกครองของจำเลยร้องขอโอกาสต่อศาล
- 3) ผู้เสียหายไม่คัดค้านดุลยพินิจของศาล
- 4) กำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนฯ ไม่เกินกว่าจำเลยมีอายุ 24 ปี
- 5) พฤติการณ์ในคดีไม่เป็นภัยร้ายแรงต่อผู้คนในสังคม

3.4 การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

ภายหลังจากศาลมีคำสั่งให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดเข้าสู่การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ผู้กระทำความผิดจะถูส่งตัวมาเข้ารับการจัดทำแผนฯ ที่ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานการประชุมของศาลฯ โดยนักจิตวิทยาประจำศูนย์ฯ เป็นผู้ดำเนินจัดทำแผนฯ ตามข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู หลังฟ้องคดี พ.ศ. 2556 ซึ่งได้ระบุว่าแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นมาตรการ แนวทาง และวิธีการดำเนินการที่มุ่งให้การแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามสภาพปัญหา ภายใต้เงื่อนไขสำคัญที่ให้ผู้กระทำความผิด ครอบครัว และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามข้อกำหนดของแผนฯ ที่จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เงื่อนไขหรือข้อกำหนดมาจากคำสั่งศาล หรือข้อเสนอแนะจากการประชุมจัดทำแผนฯ ที่มีจำเลย ผู้ปกครองจำเลย และผู้เสียหายเข้าร่วมประชุม
- 2) เงื่อนไขหรือข้อกำหนดสามารถทำได้ในสภาพความเป็นจริง สอดคล้องกับสภาพปัญหาของจำเลย และเป็นเงื่อนไขได้รับความยินยอมจากจำเลย และผู้เสียหายเรียบร้อยแล้ว
- 3) เงื่อนไขหรือข้อกำหนดต้องไม่มีลักษณะละเมิด จำกัดสิทธิ เสรีภาพของจำเลย เว้นแต่เป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อจำเลย หรือคุ้มครองผู้คนในสังคม

4) ข้อกำหนดของแผนฯ สามารถเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายได้ ทั้งมิติทางด้านกายภาพและมิติทางด้านจิตใจ

5) กำหนดระยะเวลาการจัดทำแผนฯ ไม่เกินไปกว่าห้าปี
 การจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูแก่เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ดำเนินการภายใต้ข้อบังคับประธานศาลฎีกาฯ ซึ่งกำหนดมาตรการให้เด็กและเยาวชนดำเนินการตามความเหมาะสมของช่วงวัย หนึ่งในเงื่อนไขสำคัญ คือการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือเข้าสู่การประกอบสัมมาอาชีพ (ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร, 2566) ประกอบกับผู้ละเมิดกฎหมายบางส่วนต้องดำเนินการชำระเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย จึงทำให้วัยรุ่นจำนวนไม่น้อยต้องเริ่มต้นประกอบอาชีพหารายได้ แม้จะยังไม่เข้าสู่วัยทำงานก็ตาม

การกำหนดเงื่อนไขในแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูวัยรุ่นที่กระทำผิด มิใช่เพียงแต่เงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งที่จะสามารถแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่นได้ทั้งหมด เพราะสาเหตุที่นำมาสู่การกระทำผิดนั้นมีความหลากหลายประการ แต่มาตรการที่ให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการดูแลจากครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน น่าจะเป็นมาตรการป้องกันที่ดีในระดับหนึ่งเพื่อไม่ให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปสู่การกระทำผิดร้ายแรงยิ่งขึ้น สำหรับกรณีที่มีผู้แก้ไขบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมโดยให้ความช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาทักษะวิชาชีพ จำเป็นต้องคำนึงถึงความถนัดและความสนใจที่แท้จริงของวัยรุ่นเป็นสำคัญ กับทั้งยังจำเป็นต้องคำนึงถึงการนำไปต่อยอดในสภาพแวดล้อมจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน (ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง, 2564)

4. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน

4.1 ความหมายของความมุ่งมั่นในการทำงาน

ความมุ่งมั่นในการทำงาน (work effort) เป็นพฤติกรรมหนึ่งซึ่งแสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการทำงาน จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถจำกัดความได้ ดังนี้

โครงการการศึกษาศักยภาพของเด็กไทย กองวิจัยการศึกษา (2552, อ้างถึงใน นที ศิริจรยาพงษ์, 2560) ความตั้งใจอย่างแท้จริงและกระตือรือร้น คือลักษณะสำคัญของความมุ่งมั่นในการทำงาน แสดงออกผ่านพฤติกรรมตอบสนองด้วยความเต็มใจ ถึงแม้งานนั้นๆ จะไม่ใช่งานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองโดยตรง เมื่อยืนยันที่จะทำงานนั้นๆ แล้วรีบลงมือทำ จนได้ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย

เมธินี วงศ์วานิช รัชมภาภรณ์ และ อภิสัทธ์ เวชชาชีวะ (2560) ได้ให้รายละเอียดถึง พฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานว่าเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ เพื่อทำงานให้สำเร็จ ทুম่ทศายใจในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในที่เกิดขึ้นในงาน ทั้งยังพยายามพัฒนาตนเองในการทำงานอยู่เสมอ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ระบุว่า ความมุ่งมั่นในการทำงาน คือ การที่บุคคลแสดงออกถึงความตั้งใจ รับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความมานะอดทน เพื่อให้ งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สอดคล้องกับ พระอานาจ อุตถกามา (2555) ที่นิยามว่า ความตั้งใจ รับผิดชอบต่องาน ด้วยความพยายามและอดทน คือคุณลักษณะของความมุ่งมั่นในการทำงาน

ในขณะที่ Robbins (1998) เสนอว่าความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นระดับของความรู้สึก ของบุคคลที่มีต่อนหน้าที่การงาน บุคคลที่มีความผูกพันต่องานในระดับสูง จะทุ่มเทและสละเวลา ให้กับการทำงาน The Ken Blanchard Companies ก็ได้ให้ความหมายในมิติทางด้านอารมณ์และ ความรู้สึกว่า ความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อการทำงานเป็นอารมณ์ทางบวกที่เป็นผลมากรับรู้ว่างานที่ ตนเองรับผิดชอบมีความสำคัญต่อตนเองอย่างไร นำไปสู่พฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (The Ken Blanchard Companies, 2009, อ้างถึงใน กุลธิดา กรมเวช, 2558)

Bidee et al. (2013) ให้นิยามผ่านมุมมองด้านเจตคติว่า ความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นลักษณะทางเจตคติที่ให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วม อันเป็นผลมาจากการทุ่มเทพลัง พลังใจให้กับงาน สอดคล้องกับ Kacmar, Zivnuska, & White (2007) ที่ระบุว่าความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นทัศนคติที่บุคคลมีต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทัศนคติจะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการทำงาน ตลอดจนผลักดันให้บุคคลเกิดความพยายามและอดทนเมื่อต้องปฏิบัติงาน ในขณะที่ De Cooman, Stynen, Van den Broeck, Sels, & De Witte (2013) ระบุว่าความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นผลมาจากองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความเข้มข้นในการลงมือปฏิบัติงาน (intensity/force) คือ ความมุ่งมั่นตั้งใจลงมือกระทำงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจของงาน 2) ความเพียร พยายามต่อการทำงาน (Persistence/duration) คือ การใช้เวลาอย่างคุ้มค่าที่สุดในการลงมือ ปฏิบัติงาน และ 3) ทิศทางในการทำงาน (direction/relevance) คือ แนวทางการทำงานที่สัมพันธ์ กับลักษณะของงาน

จากการศึกษานิยามข้างต้น ความมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคล ในการทำงาน โดยแสดงออกผ่านพฤติกรรมในการทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ การทำงานอย่างมีทิศทาง มีความเพียรพยายามในการทำงาน และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน

4.2 องค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบการจำแนกองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังนี้

ความมุ่งมั่นในการทำงานแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทิศทาง (direction) 2) ความสมบูรณ์ (amplitude) 3) เวลาในการทำงาน (time of perform) (Lock et al., 1981, อ้างถึงใน นิภาพร นำเยี่ยม, 2558) สอดคล้องกับ Kanfer R. (1990) และ De Cooman et al. (2013) ที่จำแนกความมุ่งมั่นในการทำงานออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทิศทาง 2) ความเข้มข้น และ 3) ความเพียรพยายาม ในขณะที่ De Cooman ก็นิยามไปในทิศทางใกล้เคียงกันว่า ผลรวมของแรงจูงใจก่อให้เกิดพฤติกรรมมุ่งมั่นตั้งใจต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) แนวทางในการทำงาน (direction) ที่บุคคลสามารถจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้สามารถประกอบกิจการงานจนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลมาจากแรงจูงใจภายใน 2) ความเข้มข้นในการทำงาน (intensity) คือการที่บุคคลกระตือรือร้นในการดำเนินกิจการงานอย่างเต็มที่ และ 3) ความเพียรในการทำงาน (persistence) ไม่ล้มเลิกความตั้งใจ หรือหยุดปฏิบัติงานเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา (De Cooman, 2009; 2013, อ้างถึงใน นฤพจน์ เปี่ยมปัญญา, 2562)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงานจากการทบทวนวรรณกรรม

ชื่อนักวิจัย/องค์ประกอบ	Direction	Intensity	Persistence
Lock et al. (1981)	/	/	/
Kacmar et al. (2007)	/	/	/
De Cooman et al. (2009)	/	/	/
Bidee et al. (2013)		/	/

จากตารางที่ 1 พบว่าองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน ทั้ง 4 แนวคิด มีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบของความมุ่งมั่นในการทำงาน ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การทำงานอย่างมีทิศทาง (direction/relevance)

ความกระตือรือร้น หรือความรู้สึกที่แรงกล้าต่อการทำงาน (intensity/force) และความเพียรพยายามในการทำงาน (persistence/duration)

4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในการทำงาน

ความมุ่งมั่นต่อการทำงานหรือการประสบความสำเร็จในการประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งล้วนมีแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ สำหรับการนำมาอธิบายพฤติกรรมการทำงานของคน ทั้งนี้ทฤษฎีความมุ่งมั่นในตนเอง (Self-determination) ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Edward Deci & Richard Ryan ในช่วงปี ค.ศ. 1980 ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนผ่านการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองว่า เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ หรือมีประสบการณ์จากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง จะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองไปสู่การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (Deci & Ryan, 1985, อ้างถึงใน ศศิธร รัตนบุตร, 2557) โดยทฤษฎีประเมินการรู้คิด (cognitive evaluation theory : CET) อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจภายในว่าเป็นผลมาจากระดับความพึงพอใจต่อสิ่งที่บุคคลลงมือทำ สภาวะแวดล้อมรอบข้างจะเป็นปัจจัยที่เข้ามาช่วยส่งเสริมหรือลดระดับของแรงจูงใจภายในของบุคคล (Deci & Ryan, 2010, อ้างถึงใน สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, 2563) ทฤษฎีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม (organismic integration theory : OIT) ก็อธิบายใกล้เคียงกันว่า บุคคลไม่ได้มีแรงจูงใจมาตั้งแต่แรก แต่เมื่อได้รับการกำกับพฤติกรรมจากแรงจูงใจภายนอก (extrinsic motivation) จะทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) ตามมา ส่วนทฤษฎีแนวทางเชิงเหตุและผล (causality orientation theory : COT) อธิบายว่าบุคคลสามารถผลักดันให้ตนเองมีความมุ่งมั่นต่อการทำงานผ่านการพัฒนาคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความมีอิสระ (Autonomy orientation) บุคคลจะแสดงออกตามความสนใจหรือสิ่งที่ให้คุณค่า เป็นผลมาจากแรงจูงใจภายใน 2) การควบคุมจากสิ่งแวดล้อมภายนอก (Control orientation) เช่น การได้รับผลประโยชน์ตอบแทนบางอย่าง และ 3) การขาดการจูงใจ (Impersonal or amotivated orientation) เนื่องจากเกิดความคิดกังวลและสงสัยในศักยภาพของตนเอง (นที ศิริจรรยาพงษ์, 2560) ในขณะที่ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา (basic psychological needs : BPN) อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจว่า ความต้องการมีอิสระ (autonomy) ความต้องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (relatedness) และความต้องการมีความสามารถ (competence) ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการลงมือทำกิจกรรม (Deci et al., 1994, อ้างถึงใน นฤพจน์ เปี่ยมปัญญา, 2562)

5. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว

5.1 ความหมายของครอบครัว

ครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อทุกคนในสังคม เป็นหน่วยสนับสนุนที่สำคัญตั้งแต่กระบวนการการเกิดจนถึงวาระสุดท้ายชีวิตของบุคคลแต่ละคน จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบการให้ความหมายของครอบครัว ดังนี้

Friedman (1992) ให้ความหมายว่า ครอบครัวคือหน่วยย่อยในสังคมที่ประกอบด้วยสมาชิกตั้งแต่ 2 บุคคลเป็นต้นไป เป็นกลุ่มคนมีความผูกพันกัน ให้ความสนใจซึ่งกันและกัน มีความหวังดีต่อกัน และอาศัยอยู่ร่วมกันหรือใกล้ชิดกัน

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (2537) ระบุว่า กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งทั้งมิติทางกายภาพ อารมณ์ และจิตใจ กลุ่มคนเหล่านี้มีการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมกันทางด้านเศรษฐกิจและการปฏิสัมพันธ์กับสังคม เหล่านี้คือนิยามความหมายของครอบครัว ทั้งนี้สมาชิกครอบครัวยังต้องมีความเชื่อมโยงกันทางสายเลือดและข้อกฎหมายอีกด้วย

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2544) นิยามว่า ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานที่เล็กที่สุดของสังคม เป็นสถาบันที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้ก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผ่านประสบการณ์ของการอาศัยอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งระหว่างสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว และระหว่างบุคคลในครอบครัวกับสังคมภายนอก

ผกาภาศ นันทจักรวัฒน์ (2554) ให้ความหมายว่า ครอบครัว คือ สถาบันย่อยของสังคม ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ สมาชิกครอบครัวอาจจะมีหรือไม่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือทางกฎหมาย ความเชื่อมโยงผูกพันกันทำให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน สร้างแบบแผนในการใช้ชีวิตร่วมกัน มีการพึ่งพาอาศัย ดูแลกันทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และเศรษฐกิจ มีจุดมุ่งหมายในชีวิตร่วมกัน และมีหน้าที่หล่อหลอมสมาชิกใหม่ในครอบครัวให้สามารถดำเนินชีวิตภายใต้บทบาทและหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

จากทบทวนวรรณกรรมสามารถนิยามความหมายของครอบครัวได้ว่า กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน อาจมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด กฎหมาย หรือมีความเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติกัน มีประสบการณ์การอยู่ร่วมกัน มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ โดยสมาชิกในครอบครัวต่างก็มีบทบาทหน้าที่และแบบแผนการใช้ชีวิตร่วมกัน พึ่งพาอาศัยกันทั้งมิติทางด้านอารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจ

5.2 ประเภทของครอบครัว

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2562) จำแนกประเภทของครอบครัวตามลักษณะโครงสร้าง ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย รายละเอียดดังนี้

1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลที่ใช้ชีวิตร่วมกันมีสถานภาพเป็นสามี ภรรยา อาจมีบุตรทั้งโดยสายเลือด บุตรบุญธรรม หรือไม่มีบุตร บิดามารดาอาศัยอยู่ร่วมกับบุตร หรือไม่ได้อยู่ร่วมกันด้วยเหตุปัจจัยบางประการ ทั้งนี้หมายความรวมถึงครอบครัวที่อยู่ร่วมกันระหว่างพี่น้อง เครือญาติ โดยสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ด้วยกันตามลำพังหาเลี้ยงสมาชิกครอบครัวด้วยตนเอง มีสมาชิกครอบครัวใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันไม่เกิน 2 รุ่น

2. ครอบครัวขยาย (Extended or Joint Family) คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 3 รุ่นขึ้นไป หรือครอบครัวเดี่ยว 2 ครอบครัวขึ้นไป มีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ มีความผูกพันกันทางสายเลือด เป็นเครือญาติ มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกัน อาจจะอาศัยอยู่ในบ้านหรือบริเวณเดียวกัน

ทั้งนี้ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2562) ได้พิจารณาถึงความต้องการสนับสนุน ส่งเสริม หรือช่วยเหลือที่แตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของแต่ละครอบครัว จำแนกประเภทครอบครัวตามลักษณะเฉพาะได้ ดังนี้

1) ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว (Single Parent Family) คือ ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งเลี้ยงดูบุตรโดยลำพัง

2) ครอบครัวข้ามรุ่น คือ ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่เพียงลำพังกับเด็ก โดยไม่มีผู้อื่นอาศัยอยู่ด้วย อาจเป็นผลมาจากการถูกบิดามารดาทอดทิ้ง บิดามารดาเสียชีวิต หรือเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจ ที่ทำให้คู่สมรสซึ่งเป็นวัยแรงงานตัดสินใจย้ายถิ่นฐานไปทำงานต่างพื้นที่ ผู้สูงอายุจึงต้องทำงานเลี้ยงดูตนเองและรับภาระดูแลหลานไปด้วย

3) ครอบครัวที่ผู้สูงอายุอยู่ด้วยกันตามลำพัง คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยไม่มีสมาชิกช่วงวัยอื่นๆ มาอาศัยอยู่ด้วย

4) ครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน (Same - Sex Family) คือ ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นเพศเดียวกัน ตกลงใจมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในลักษณะของการเป็นสามีและภรรยา

5) ครอบครัวผสม (Step Family) คือ ครอบครัวที่ฝั่งผู้ชายหรือฝั่งผู้หญิง เคยมีบุตรมาก่อน จากนั้นจึงได้ตัดสินใจมาสมรสกัน หรืออยู่กินด้วยกันเป็นครอบครัวใหม่ โดยบุตรนั้นมาอาศัยอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัว

6) ครอบครัววัยรุ่น คือ ครอบครัวที่ชายและหญิงมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ตัดสินใจสมรสกัน หรือมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยา

5.3 ความหมายของการทำหน้าที่ครอบครัว

การทำหน้าที่ครอบครัวมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต และการดำเนินชีวิตของสมาชิกภายในครอบครัวเป็นอย่างมาก แต่ละครอบครัวอาจจะมีการทำหน้าที่แตกต่างกันไป จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบนิยามความหมายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว ดังนี้

วิระวรรณ อุปมาน (2537) ระบุว่า การทำหน้าที่ครอบครัว คือ รูปแบบพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติต่อกันเป็นประจำของสมาชิกที่อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

Friedman et al. (2003) ให้นิยามว่า ครอบครัวปฏิบัติหน้าที่เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัวและสังคมภายนอก การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวประกอบด้วย การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้การอบรมสั่งสอนตามบรรทัดฐานของสังคม และการให้กำเนิดสมาชิกคนใหม่

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (2550) เสนอแนวคิดว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวที่เด่นที่สุด คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกครอบครัว โดยระบุรูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวที่เหมาะสมไว้ ดังนี้ 1) การสร้างข้อผูกพันด้านจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจระหว่างคู่สมรส 2) การให้กำเนิดบุตรและความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างคู่สมรส 3) การให้ชื่อและสถานะแก่สมาชิกในครอบครัว 4) การเลี้ยงดูบุตรและญาติ 5) การเรียนรู้กระบวนการทางสังคมและการศึกษาของบุตร 6) การคุ้มครองสมาชิกในครอบครัว 7) การดูแลด้านอารมณ์จิตใจ และการพักผ่อนหย่อนใจของสมาชิกครอบครัว 8) การแลกเปลี่ยนด้านวัตถุและบริการ

วารุณี แสงเมฆ (2555) ระบุว่า การปฏิบัติภารกิจของสมาชิกในครอบครัวเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกได้ เหล่านี้คือการทำหน้าที่ครอบครัว

วิณารัตน์ สุขดี (2559) ระบุว่าหน้าที่สำคัญของครอบครัวที่มีต่อวัยรุ่น คือ การให้ความรัก ความเข้าใจ การรับฟัง และยอมรับความคิดเห็น สามารถพูดคุยกันได้ในทุกเรื่อง มีความเป็น

ประชาธิปไตย สนับสนุนให้วัยรุ่นมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จะส่งผลให้เกิดบุคลิกภาพทางสังคมที่ดี เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และมีทักษะชีวิตที่ดีในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ Goldenberg & Goldenberg (2013) ที่ให้ข้อคิดเห็นว่าจุดเริ่มต้นที่ครอบครัวจะทำหน้าที่ได้ดีนั้น คือการสนับสนุนให้วัยรุ่นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว ได้มีพื้นที่แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การปกป้องและสร้างบรรยากาศให้วัยรุ่นรู้สึกมั่นคงปลอดภัย

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจครอบครัว สามารถสรุปได้ว่าการทำหน้าที่ครอบครัวเป็นภารกิจหรือรูปแบบพฤติกรรมที่สมาชิกภายในครอบครัวพึงปฏิบัติต่อกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกครอบครัวทางด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้สมาชิกครอบครัวสามารถปรับตัวกับสังคม สิ่งแวดล้อม และดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมทั้งภายในและภายนอกครอบครัว

5.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ครอบครัว

แนวคิดการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวของ Epstein, Bishop, & Levin

Epstein, Bishop, & Levin ได้ทำการศึกษารูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกครอบครัวจากครอบครัวที่มีการให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้การช่วยเหลือดูแล จัดหาทรัพยากร เพื่อการตอบสนองความต้องการของสมาชิกครอบครัว เปรียบเทียบกับครอบครัวที่สมาชิกมีปัญหาในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน จนสามารถพัฒนาผลการศึกษามาเป็น McMaster model of family function (MMFF) ที่พิจารณาภายใต้บริบทที่ว่าครอบครัวมีการทำหน้าที่เป็นระบบเปิด มีการปฏิบัติหน้าที่ผสมผสานร่วมกันระหว่างระบบย่อยๆ เช่น คู่สมรส บุตร พี่น้อง เครือญาติ และพิจารณารวมไปถึงรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวกับสิ่งแวดล้อมภายนอก การพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลจึงจำเป็นต้องศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว (Epstein, Bishop & Levin, 1982, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552)

McMaster model of family function (MMFF) จำแนกการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การแก้ปัญหา (Problem solving) คือ ความสามารถของสมาชิกครอบครัวในการช่วยกันหาแนวทางจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านวัตถุหรือปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก ถ้าการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวมีประสิทธิภาพเพียงพอ สมาชิกในครอบครัวจะนำพากันออกมาจากปัญหาได้รวดเร็ว และมีภูมิคุ้มกันในการเผชิญปัญหาอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต

2. การสื่อสาร (Communication) คือ การแลกเปลี่ยนเรื่องราว หรือส่งต่อข้อมูลระหว่างกัน โดยเน้นที่การสื่อสารทางวาจาเป็นหลัก เพราะเป็นสิ่งที่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจนและ

รวดเร็ว ทั้งในส่วนของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการสื่อสาร ครอบครัวที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสื่อสารได้ดี จะสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างชัดเจนตรงประเด็นกับบุคคลเป้าหมาย

3. บทบาท (Role) คือ การปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงออกทางพฤติกรรมตามที่ครอบครัวคาดหวังหรือกำหนดรูปแบบไว้ โดยสมาชิกครอบครัวจะมีการมอบหมายหน้าที่ตามบทบาทที่กำหนดขึ้นให้สมาชิกแต่ละคน ตลอดจนช่วยกันกำกับดูแลให้สมาชิกครอบครัวมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง

4. การตอบสนองทางอารมณ์ (Affective responsiveness) คือ การปฏิสัมพันธ์ต่อกันโดยมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะอารมณ์ทางบวกหรือทางลบ หากครอบครัวมีการปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ได้ดี สมาชิกครอบครัวจะแสดงออกทางอารมณ์ทั้ง 2 ด้านในระดับที่พอเหมาะ ไม่ต้องมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดรู้สึกเก็บกด หรือหลีกเลี่ยงที่จะแสดงความรู้สึกต่อกัน เช่น ภรรยาสามารถแสดงอารมณ์โกรธต่อสามีได้โดยไม่ต้องกลัวว่าจะทำให้เกิดการทะเลาะกันรุนแรง เป็นต้น

5. ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective involvement) คือ ความห่วงใย รักใคร่ผูกพันที่สมาชิกในครอบครัวมีต่อกัน รวมทั้งการแสดงออกถึงความใส่ใจ และการเห็นคุณค่าของกันและกัน ความผูกพันทางอารมณ์ที่สมาชิกในครอบครัวแสดงออกต่อกันควรอยู่ในระดับที่พอดี ตรงกับความต้องการของผู้รับ เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใส่ใจที่มากเกินไปจนขอบเขต หากการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวด้านความผูกพันทางอารมณ์อยู่ในระดับที่เหมาะสม จะทำให้สมาชิกครอบครัวรู้สึกได้ถึงการมีอิสระ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีผูกพันกับครอบครัว

6. การควบคุมพฤติกรรม (Behavior control) คือ แนวทางการดำเนินการของครอบครัวสำหรับการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อให้สมาชิกครอบครัวแสดงออกทางพฤติกรรมอยู่ในขอบเขตที่พอดี ภายใต้กฎกติกาของครอบครัว ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเอง ครอบครัว และผู้อื่น โดยครอบครัวมักจะสร้างแนวทางควบคุมพฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะก่อปัญหา เช่น พฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรง การใช้สารเสพติด หรือการแสดงออกทางเพศที่ไม่เหมาะสมเป็นภัยต่อสังคม เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวตามแนวคิดของ Epstein, Bishop & Levin เป็นรูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว 6 ด้าน ได้แก่ การแก้ปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ผูกพันทางอารมณ์ และการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวคิดของ Skinner, Steinhauer & Santa-Barbara ที่มีมุมมองว่าการพิจารณาครอบครัวควรประเมินการปฏิบัติงานภายในครอบครัว 7 ด้าน

ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัว การแสดงบทบาท การสื่อสาร การแสดงออกทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และค่านิยม (Skinner, Steinhauer & Santa-Barbara, 1995 อ้างถึงใน เพ็ญญา กุลนาคล, 2547)

นอกจากแนวคิดทฤษฎีข้างต้น ยังพบแนวคิดอื่นๆ ที่อธิบายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว ตามแนวคิดของ Beavers ให้ความสำคัญกับการพิจารณาว่าครอบครัวสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้ดีเพียงใด ควบคู่กับการสังเกตทิศทางของการปฏิสัมพันธ์ที่สมาชิกครอบครัวมีต่อกัน และการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ในขณะที่แนวคิดของ Olson เน้นที่มิติของความผูกพันภายในครอบครัว ความยืดหยุ่นของสมาชิกครอบครัว และการสื่อสารภายในครอบครัว ครอบครัวเป็นหลัก (Olson, 1999, อ้างถึงใน เพ็ญญา กุลนาคล, 2547) ซึ่งมีความใกล้เคียงกับแนวคิดของ Moos (1974) ที่ระบุว่า การปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวควรมีการดำเนินการใน 3 มิติ คือ มิติด้านความสัมพันธ์ มิติด้านพัฒนาการส่วนบุคคล และมิติของการดำรงอยู่ซึ่งระบบครอบครัว ส่วนแนวคิดของ Friedman (1992) มีมุมมองว่าครอบครัวควรปฏิบัติภารกิจสำคัญ 5 ด้าน คือ การให้ความรักความเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดู การสืบเผ่าพันธุ์ การตอบสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจ และการดูแลสุขภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของ การปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัว ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงองค์ประกอบของการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ชื่อนักวิจัย/ องค์ประกอบ	Problem solving	Commu nication	Role	Affective responsiveness	Affective involvement	Behavior control	Values
Moos (1974)				/	/	/	
Epstein et al. (1982)	/	/	/	/	/	/	
Beavers (1985)	/	/	/	/	/		
Friedman (1992)	/		/	/	/	/	/
Skinner et al. (1995)	/	/	/	/	/	/	
Olson (1999)	/	/	/	/	/	/	

จากตาราง 2 พบว่าองค์ประกอบของการทำหน้าที่ครอบครัว ทั้ง 6 แนวคิด มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกันเป็นส่วนใหญ่ แม้จะมีการนิยามความหมายที่แตกต่างกันไป สำหรับ

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจำแนกองค์ประกอบของการทำหน้าที่ครอบครัวออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การแก้ไขปัญหา การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ และการควบคุมพฤติกรรม

6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคาดหวัง

6.1 ความหมายของความคาดหวัง

Wigfield & Eccles (2000) นิยามความคาดหวังว่าเป็นความเชื่อเกี่ยวกับศักยภาพของแต่ละบุคคลที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้คาดคะเนเอาไว้

สุรางค์ จันทร์โสม (2524) กล่าวว่า ความคาดหวังเป็นลำดับของจุดหมายที่บุคคลกำหนดเอาไว้ พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกอยู่ในปัจจุบัน มีสาเหตุมาจากการคาดหวังผลต่ออนาคต จึงสามารถกล่าวได้ว่าความคาดหวังเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล

ประกาศ ศิลปรัศมี (2530) ระบุว่า ความคาดหวัง คือ ระดับของผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดคะเนเอาไว้ว่าตนเองจะสามารถทำได้ เพื่อให้บุคคลยังคงอดทนทำงานที่ตนเองเคยทำมาก่อน ทั้งนี้ความคาดหวังจะเป็นตัวกำหนดระดับความต้องการที่จะไปให้ถึงเป้าหมายในการทำงานของบุคคลในแต่ละครั้ง

เกศสินี กลั่นบุศย์ (2540) แสดงความคิดเห็นว่า ความคาดหวังเป็นการคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่บุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งเป็นไปตามลักษณะความต้องการและการให้คุณค่าของแต่ละบุคคล ความคาดหวังอาจผูกติดอยู่กับประสบการณ์เดิมๆ ของบุคคล แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันให้บุคคลมุ่งสู่ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย หากบุคคลประสบความสำเร็จตามความคาดหวังก่อให้เกิดความพึงพอใจ

สัจจา ไสภา (2556) ระบุว่า ความคาดหวัง คือ ความต้องการต่อผลลัพธ์ โดยมีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ระดับของความคาดหวังขึ้นจะอยู่กับประสบการณ์ในอดีตของบุคคลต่อสิ่งนั้นๆ

จากการทบทวนวรรณกรรม ความคาดหวังต่อการทำงานจึงเป็นการคาดการณ์เกี่ยวกับระดับผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดหมายว่าจะสามารถทำได้ โดยเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา และความเชื่อที่มีต่อความสามารถในการทำงานของตนเอง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) การเชื่อในความสามารถของตนเอง (Competence Beliefs) และ 2) การคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จ (Expectancies for Success)

6.2 ลักษณะของการคาดหวัง

ลักษณะของความคาดหวังนั้นเปรียบเหมือนกับ “การเล่นละครเวที” ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แสดง ผู้ชม และบทบาทสำหรับผู้แสดง (ประภาส ศิลปรัศมี, 2530) ดังนี้

1) ความคาดหวังจากบทบาท หมายถึง ภาวะความเป็นจริงต่างๆ ทางสังคมเปรียบเทียบกับละคร อันประกอบไปด้วยตำแหน่งต่างๆ ทางสังคมมากมาย โดยมีบรรทัดฐานของสังคมเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลควรมีพฤติกรรมเช่นใด การกระทำต่างๆ ทางสังคมจะถูกจัดระบบและควบคุมโดยบรรทัดฐานที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ และเงื่อนไขของสังคม

2) ความคาดหวังจากผู้ร่วมแสดง หมายถึง การที่สังคมมีบรรทัดฐาน ซึ่งเปรียบเสมือนแบบร่าง (Script) ที่กำหนดบทบาทความสัมพันธ์ของบุคคล บุคคลในสังคมจึงต้องมีการสวมบทบาทซึ่งกันและกัน เนื่องจากบุคคลมีความคาดหวังถึงพฤติกรรมที่ผู้อื่นแสดงออกต่อตนเอง และเพื่อให้ตนเองสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามความคาดหวังของสังคม

3) ความคาดหวังจากผู้ชม หมายถึง ความคาดหวังของบุคคลในสังคมที่อยู่ในสภาพต่างๆ กันซึ่งความคาดหวังและการสวมบทบาทของบุคคลอื่นจะเป็นเครื่องนำไปสู่แนวทางการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างถูกต้อง และเป็นไปตามความคาดหวังที่มีร่วมกัน

ความคาดหวังเป็นสิ่งที่ช่วยตัดสินใจในการลงมือกระทำตามเป้าหมายของบุคคล เนื่องจากบางครั้งบุคคลจำเป็นต้องเลือกเพียงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อมีความต้องการหลายอย่างเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน สิ่งที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคาดหวังมี 2 ประการ คือ 1) พิจารณาว่าเป้าหมายมีคุณค่าเพียงใด 2) พิจารณาว่าสิ่งที่ลงมือกระทำนั้นสามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของสภาพแวดล้อมและบุคคล เพราะแต่ละบุคคลมีความคิดและความต้องการต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมที่แสดงออกทางสังคมแตกต่างกันตามอิทธิพลจากความคาดหวังขององค์การ และความต้องการส่วนตัวของตนเอง (พันธวงศ์ สิทธิพันธ์, 2529, อ้างถึงใน วาสนา สุวรรณศรี, 2548)

จากลักษณะของความคาดหวังข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความคาดหวังเกี่ยวข้องกับเป้าหมาย และการดำเนินการเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลสำเร็จตามความคาดหวังอาจขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความต้องการของบุคคลร่วมด้วย

6.3 องค์ประกอบของความคาดหวัง

องค์ประกอบของความคาดหวังตามแนวคิดของ Vroom (พิไลวรรณ จันทร์สุกรี, 2540) ประกอบด้วย

1) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถซึ่งเชื่อมโยงไปสู่ผลการปฏิบัติงาน คือ การที่บุคคลคาดคะเนเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของตนเองล่วงหน้า หากบุคคลคาดการณ์ว่า

ตนเองมีความสามารถเพียงพอที่จะลงมือทำงานได้จนกระทั่งประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ ก็จะไม่พยายามทำงานนั้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2) ความคาดหวังเกี่ยวกับผลการทำงาน คือการคาดคะเนล่วงหน้าว่าหากตนเองทุ่มเทแรงกายแรงใจไปกับการทำงาน เมื่องานสำเร็จลุล่วงแล้ว ตนเองจะได้ผลตอบแทนเป็นรางวัลภายนอกหรือรางวัลที่ตอบสนองของคุณค่าต่อภายในอย่างไร มีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

3) ความคาดหวังต่อคุณค่าของผลลัพธ์ คือ การคาดการณ์เกี่ยวกับรางวัลที่จะได้รับจากการทำงานนั้นๆ

จากองค์ประกอบของความคาดหวังข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความคาดหวังประกอบขึ้นมาจาก ความคาดหวังต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน ความคาดหวังต่อผลการทำงาน และ ความคาดหวังต่อคุณค่าของผลลัพธ์

7. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการให้คุณค่า

7.1 ความหมายของการให้คุณค่า

Rokeach (1979) อธิบายว่า การให้คุณค่าเป็นจุดเริ่มต้นที่นำมาสู่ความต้องการบางอย่างของบุคคล การกำหนดคุณค่าจึงเปรียบเสมือนการสร้างเกณฑ์หรือเส้นทางดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายตามสิ่งที่ได้กำหนดคุณค่าไว้

ประวีณา เขียมยี่สุน, ฅัญฐกรรณ หลาวทอง, และ สุวิมล ว่องวาณิช (2554) อธิบายว่า การให้คุณค่า คือ การที่บุคคลมีความเชื่อว่าควรนำพาตนเองเข้าไปข้องเกี่ยวกับงานนั้นๆ ผ่านการตั้งคำถามกับตัวเองว่า เพราะเหตุใดตนเองถึงควรทำงานนี้ให้ประสบความสำเร็จ หากบุคคลได้คำตอบกับตนเองถึงความจำเป็นหรือความต้องการตอบสนองของคุณค่าบางประการ บุคคลก็จะตัดสินใจลงมือทำงานนั้นๆ

Wigfield & Eccles (2000) อธิบายว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานหรือความเชื่อว่างานเหล่านั้นควรค่าที่ตนเองจะการลงทุนปฏิบัติ คือ การในคุณค่าต่อการทำงาน

สุมินทร เป้าธรรม (2556) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่าต่อการทำงานว่าเป็นการที่บุคคลรับรู้ว่างานที่ทำมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด จะทำให้บุคคลอดทนอดกลั้นต่อการทำงาน เมื่องานไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ และในขณะเดียวกันบุคคลที่ให้คุณค่าต่อการทำงานในระดับสูงก็จะมีความรัก ความพึงพอใจในงาน ต้องการงานให้ประสบความสำเร็จ ลงมือทำงานอย่างมีความสุข เกิดความรู้สึกอยากเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่าการให้คุณค่าต่อการทำงาน คือ การที่บุคคลมีระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อการทำงานในทิศทางบวก เป็นสิ่งชี้้นำพฤติกรรมให้บุคคล

สามารถทดแทนต่อจุดที่ไม่ดีของงาน หรือสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดเกี่ยวกับงาน เกิดความรัก ความพึงพอใจในงาน มุ่งมั่นตั้งใจทำงาน พุ่มเทศความสามารถในการทำงานของตนอย่างเต็มที่

7.2 องค์ประกอบของการให้คุณค่า

Wigfield & Eccles ได้จำแนกองค์ประกอบของการให้คุณค่าต่อการทำงาน ออกเป็น 4 องค์ประกอบ (Eccles, 1983; Eccles และ Wigfield, 1995) ดังนี้

1) คุณค่าต่อความสำเร็จ (Attainment value) คือ การให้ความสำคัญต่อบางสิ่งบางอย่าง โดยที่บุคคลสามารถหาเหตุผลและสรุปกับตัวเองได้ว่าสิ่งเหล่านี้มีคุณค่าต่อตนเองอย่างไร บุคคลอาจจะให้คุณค่าต่อการทำงานเพราะต้องการพิสูจน์ หรือท้าทายความสามารถของตนเอง ทั้งนี้ก็เชื่อมโยงไปถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูล เพื่อนำมาประกอบการประเมินว่างานนั้นๆ มีระดับยากง่าย หรือท้าทายศักยภาพของตนในระดับใด

2) คุณค่าต่อภายใน (Intrinsic value) คือ ความรู้สึกเพลิดเพลินหรือพึงพอใจที่ได้รับการเติมเต็มจากการลงมือทำกิจกรรมที่ตนเองให้คุณค่า บุคคลจะสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกเหล่านั้นได้ในขณะที่กำลังเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม

3) คุณประโยชน์ (Utility value) คือ ประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับจากการลงมือทำกิจกรรม อาจผูกโยงเข้ากับเป้าหมายระยะสั้นที่คาดหวังไว้ หรือเป้าหมายระยะยาวเกี่ยวกับการเติบโตจากการทำงานในอนาคต

4) ความคุ้มค่า (Cost) คือ การประมาณการว่าสิ่งนั้นมีคุณค่ามากพอที่จะลงมือทำหรือไม่ หากลงมือทำแล้วไม่คุ้มค่า ทำให้เสียโอกาสหรือเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ บุคคลก็จะไม่ตัดสินใจทำงานนั้นๆ

เนื่องจากองค์ประกอบด้านความคุ้มค่าค่อนข้างจะมีความหมายในเชิงลบ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการให้คุณค่าต่อการทำงานของวัยรุ่นผู้กระทำความผิด โดยยึดเพียง 3 องค์ประกอบ คือ การให้คุณค่าต่อความสำเร็จ การให้คุณค่าต่อภายใน และคุณประโยชน์

7.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการให้คุณค่าในการทำงาน

7.3.1 แนวคิดการให้คุณค่าหรือความรู้สึกถึงคุณค่าของ Nunnally, Flaugher & Hodges

Nunnally, Flaugher, & Hodges (1963) อธิบายถึงแนวคิดของการให้คุณค่าหรือความรู้สึกถึงคุณค่าว่าเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล ซึ่งมีแหล่งที่มา 2 ทาง คือ 1) แนวคิดที่มาจากภายนอกตัวบุคคลโดยได้รับอิทธิพลมาจากบุคคลรอบข้าง ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา การอบรมเลี้ยงดู กฎระเบียบ และวัฒนธรรมขององค์กร และ 2) แนวคิดที่เกิดขึ้นภายในบุคคล เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กับสังคม ประสบการณ์เดิม การคิดพิจารณา อารมณ์

ความรู้สึก รวมทั้งสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นที่พึงทางจิตใจ การให้คุณค่าต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นการประสมประสานแนวความคิด ทั้ง 2 ส่วนเข้าด้วยกัน การที่บุคคลจะพัฒนาการตนเองไปถึงจุดที่มีการให้คุณค่า บุคคลจะเลือกแนวความคิดที่ตนเชื่อว่าเป็นที่ที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ เต็มใจที่จะดำเนินชีวิตตามแนวทางนั้นๆ มีความสุขในการแสดงออกทางพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสิ่งที่ให้คุณค่า ทั้งนี้การให้คุณค่าของบุคคลเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก

7.3.2 แนวคิดการให้คุณค่าต่องานของ Arnold

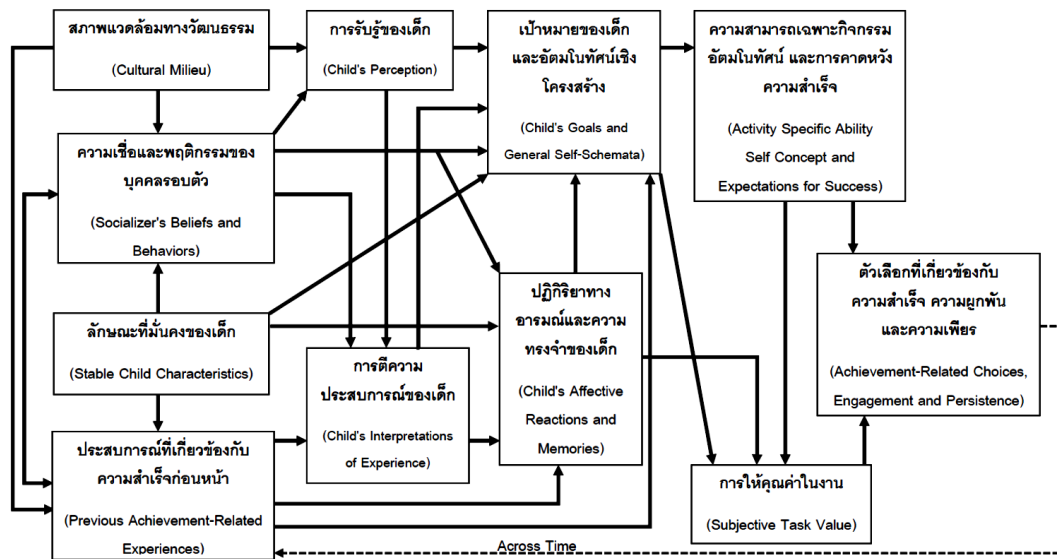
Arnold (1989) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้คุณค่าของงาน หมายถึง การรับรู้ว่างานที่ทำมีคุณค่า เป็นความพร้อมในการปฏิบัติงาน การรู้จักเข้าไปมีส่วนร่วมในงาน และแยกออกจากงานได้อย่างเหมาะสม เป็นลักษณะทางนามธรรมที่มีกรอบแนวคิดทางจิตวิญญาณในการควบคุมตนเองเพื่อปฏิบัติบทบาทหน้าที่ในงานให้เกิดความสำเร็จ โดยมีการพัฒนามาจากความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของคน สิ่งแวดล้อม ความรู้ และประสบการณ์ เป็นการส่งเสริมการให้ความหมายหรือตีค่าการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

แนวคิดการให้คุณค่าต่องานของ Arnold (1989) ประกอบด้วย การรู้จักตนเอง (Awareness) การรักษาสสมดุลในชีวิต (Achieving Balance) การรู้จักเลือก (Making Choice) ความศรัทธาในงานที่ทำ (Detach Concern) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (Altruistic Egotism) ความตั้งใจ (Free Will) การตั้งเป้าหมาย (Developing Goals) และความหวัง (Fostering Hope)

8. ทฤษฎีที่ใช้อธิบายกรอบแนวคิดในการวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 ทฤษฎี Expectancy - Value model

ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Eccles (1983) มีจุดเริ่มต้นมาจากการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จทางการศึกษา โดยพบว่าความคาดหวังและการให้คุณค่ามีผลต่อความเพียรพยายามเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ ได้รับอิทธิพลมาจากความเชื่อเกี่ยวกับศักยภาพ และการตั้งเป้าหมายของบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์เดิมในอดีต และปัจจัยสนับสนุนทางสังคม (Eccles & Wigfield, 2002) ที่ผ่านมาทฤษฎีการคาดหวังและการให้คุณค่ามักจะถูกนำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับแตกต่างของบุคคล ในประเด็นของความสำเร็จ ความมานะอุตสาหะทางการศึกษา และการประกอบสัมมาอาชีพ (Eccles, Fredricks, & Baay, 2015) โดย Eccles & Wigfield (2002) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับ 3 โครงสร้างหลักๆ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถ (Ability beliefs) การคาดหวังต่อความสำเร็จ (Expectancies for success) และการให้คุณค่าในงาน (Subjective task values)

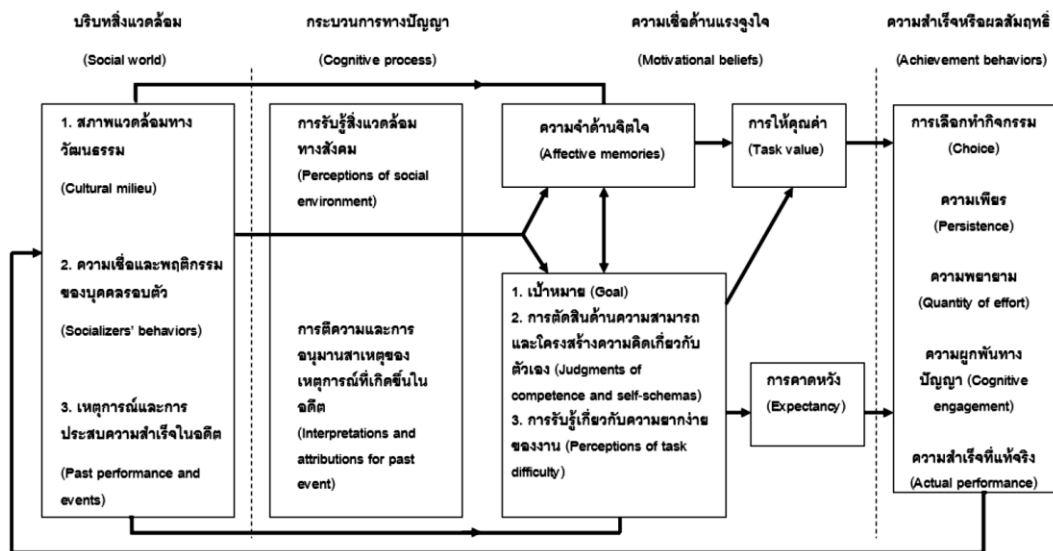

ภาพประกอบ 1 โมเดลการคาดหวังและการให้คุณค่าของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ

ที่มา : Eccles et al. (2015, อ้างถึงใน เหมันต์ พรหมธนธิ, 2563)

ในช่วงต้นทศวรรษที่ 80 Eccles (1983) ได้พัฒนา Expectancy - Value model โดยระบุว่า การให้คุณค่าต่อการทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดแรงจูงใจในการแสดงออกเพื่อมุ่งสู่พฤติกรรมเป้าหมาย จากการศึกษาความสำเร็จทางการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ของวัยรุ่น พบว่า ความคาดหวังต่อความสำเร็จ และการให้คุณค่าสามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จทางการศึกษาของวัยรุ่นได้

นอกจากนี้ Schunk, Pintrich, & Meece (2008) ได้พัฒนา A social cognitive expectancy - value model of achievement motivation โดยต่อยอดมาจากจากโมเดลความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Eccles et al. (2015) Schunk et al. ได้อธิบายโมเดลของเขาว่า ความเชื่อในศักยภาพของบุคคล ก็คือความคาดหวังต่อความสำเร็จ และการให้คุณค่าต่อความสำเร็จ ทั้ง 2 องค์ประกอบนี้ สามารถพยากรณ์การเลือกแสดงออกทางพฤติกรรมในอนาคต (Future choice behavior) ความผูกพัน(Engagement) ความมานะพยายาม (Persistence) และความสำเร็จ (Actual achievement) ของบุคคลได้

ภาพประกอบ 2 A social cognitive expectancy - value model of achievement motivation

ที่มา : Schunk et al. (2008, อ้างถึงใน เหมันต์ พรหมสนธิ, 2563)

8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความมุ่งมั่นในการทำงาน

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความมุ่งมั่นในการทำงาน พบงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับประเด็นที่ทำการศึกษา ดังนี้

ณัฐดาว คชพลายุกต์ (2555) ได้ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัว บุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมการช่วยเหลือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวตามแนวคิดการทำหน้าที่ของครอบครัว McMaster Model ของ Epstein, Bishop & Baldwin (1982) ประกอบไปด้วย 1) การแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัว 2) การสื่อสารของสมาชิกในครอบครัว 3) บทบาทของสมาชิกในครอบครัว 4) การตอบสนองทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว 5) ความผูกพันทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว 6) การควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 307 คน พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 นั่นคือ สมาชิกครอบครัวมีความผูกพัน ห่วงใย ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Epstein et al. (1982) ที่กล่าวว่า การทำหน้าที่

ของครอบครัวเป็นกิจกรรมที่สมาชิกในครอบครัวควรกระทำ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอยู่รอดของครอบครัว การทำหน้าที่ของครอบครัวที่ดีและเหมาะสมจะทำให้ครอบครัวดำเนินไปได้ดี สมาชิกในครอบครัวสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Epstein, Bishop, & Levin, 1982, อ้างถึงใน อุมพร ตรังคสมบัติ, 2544)

ฉัตรลดา เพ็งผลา (2557) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จทางการศึกษาทัศนคติต่อการเรียน และความมุ่งมั่นในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูและการเรียนแตกต่างกัน พบว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีทัศนคติต่อการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน และความสำเร็จทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย นั่นคือการดูแลของผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญต่อการแสดงออกเป็นพฤติกรรมมุ่งมั่นในการเรียน

เกล้า จักทอน (2553) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความสำเร็จทางการศึกษา กล่าวคือการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความมุ่งมั่นต่อการเรียน

นที ศิริจรรยาพงษ์ (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า การได้รับแรงสนับสนุนจากโรงเรียน กลุ่มเพื่อน ครอบครัว และการควบคุมตนเอง สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 70.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นุชนาถ แก้วมาตร และคนอื่นๆ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของเยาวชนที่ใช้สารเสพติด พบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวมีส่วนช่วยให้เยาวชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเข้ารับการบำบัดสารเสพติด กับทั้งยังเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เยาวชนมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเลิกใช้สารเสพติด

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แม้ขณะนี้จะพบการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ครอบครัวต่อความมุ่งมั่นในการทำงานน้อยมาก แต่พบว่าการทำหน้าที่ครอบครัวช่วยสนับสนุนในบุคคลเกิดการตระหนักรู้ในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อทัศนคติ และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ แรงสนับสนุนจากครอบครัวจึงมีผลสำคัญต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความมุ่งมั่นในการทำงาน

8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความคาดหวังในการทำงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความคาดหวังต่อการทำงาน พบงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันกับประเด็นที่ทำการศึกษาดังนี้

Hood et al. (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางการศึกษาและทัศนคติต่อการเรียนวิชาสถิติ ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ทำการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า ผลการศึกษาพบว่าประสบการณ์ดั้งเดิมที่ติดตัวมา นั่นคือการที่นักศึกษาได้รับความรัก ความเอาใจใส่ และการช่วยเหลือดูแลเป็นอย่างดีจากครอบครัว ส่งอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาผ่านตัวแปรการให้คุณค่าและความคาดหวังที่มีต่อการศึกษาวินิจฉัย นักศึกษาที่มีพื้นฐานความเชื่อว่าคุณค่าตนเองมีศักยภาพมากเพียงพอ สามารถศึกษาวินิจฉัยได้ดี ประกอบกับมีพื้นฐานความเชื่อว่าคุณค่าไม่ได้ยากจนเกินความขอบเขตความสามารถของตนเอง ก็จะมีระดับการให้คุณค่าและความคาดหวังต่อความสำเร็จทางการศึกษาสูง

พัชสุดา กัลป์ยานวุฒิ (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ ปวช. และระดับ ปวส. วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่าครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังทางการศึกษา โดยนักศึกษาที่ครอบครัวใส่ใจดูแล และให้การสนับสนุนทางการศึกษา จะเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการศึกษา และมีความคาดหวังถึงการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไปในอนาคต

ณัฐพล แก้วเกิด และคนอื่น ๆ (2564) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมแห่งความผิดพลาดและความต้องการในอาชีพของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย พบว่าเยาวชนมีความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับสูง โดยมีแนวคิดว่าการประกอบสัมมาอาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับอนาคตของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าเยาวชนมีระดับความต้องการสำรวจตนเองเพื่อเลือกอาชีพอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมาของครอบครัว

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แม้ขณะนี้จะไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัวยุคต่อความคาดหวังในการทำงานโดยตรง แต่พบเหตุผลสนับสนุนว่าการทำหน้าที่ครอบครัวในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนชี้แนะแนวทาง มีอิทธิพลต่อความคาดหวังในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อมุ่งสู่ผลสำเร็จ ผู้วิจัยจึงแสดงเส้นความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวยุคและความคาดหวังต่อการทำงาน ดังนี้

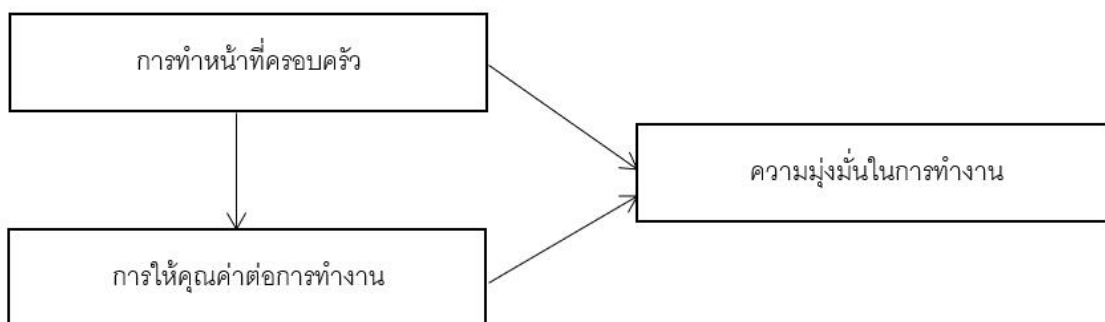
ภาพประกอบ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและความคาดหวังในการทำงาน

8.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัว การให้คุณค่าต่อการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัวและการให้คุณค่าต่อการทำงาน พบงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับประเด็นที่ทำการศึกษาดังนี้

ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล (2555) ทำการศึกษาปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านครอบครัว ที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสถานศึกษา บุคคล และครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จทางการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านบุคคล พบว่านักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์จากครอบครัว จะมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ใฝ่เรียนรู้ มองเห็นถึงคุณค่า และคุณประโยชน์จากการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้มีระดับความสำเร็จทางการศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มสูงขึ้น

จากผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการให้คุณค่า และมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยจึงแสดงเส้นความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัว การให้คุณค่าต่อการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน ปราบกฏตามภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ครอบคลุม การให้คุณค่าต่อการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน

8.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคาดหวังต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน พบงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันกับประเด็นที่ทำการศึกษาดังนี้

ชนิกา แสงศร (2550) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อการทำงานและพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอะไหล่รถยนต์ พบว่า 1) พนักงานมีความคาดหวังต่อการทำงาน ด้านลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านสภาพแวดล้อม ด้านค่าตอบแทน ด้านความก้าวหน้า และด้านความมั่นคงในงานอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมการทำงานของพนักงาน ด้านการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคิดริเริ่ม ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการทำงานด้านการงานเป็นทีมอยู่ในระดับสูง 3) พนักงานที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา เงินเดือน ตำแหน่งงาน และอายุงานแตกต่างกัน มีระดับความคาดหวังต่อการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความคาดหวังต่อการทำงานและพฤติกรรมการทำงานมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วีรศักดิ์ อิทธิประวัตติ (2560) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของบุคลากรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรบริษัท Play Digital Co., Ltd. พบว่า ความคาดหวังของบุคลากรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความมั่นคงในงาน ด้าน

ค่าจ้างและสวัสดิการ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านผลการปฏิบัติงาน และด้านส่วนบุคคล

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าความคาดหวังในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงาน และประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้วิจัยจึงแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังนี้

ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน

8.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่าต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน

Isabelle Plante et al. (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จทางการศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลมีแนวความคิดทางบวก มีค่านิยมที่ดีต่อการศึกษา และให้คุณค่าต่อการศึกษา สามารถพยากรณ์ความสำเร็จทางการศึกษาได้ โดยพบว่าตัวแปรการให้คุณค่ามีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน

สุมินทร เป้าธรรม (2556) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณค่าของงาน ความผูกพันในวิชาชีพ และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 70 ราย ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้คุณค่าของงาน และความผูกพันในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพ โดยให้ข้อคิดเห็นว่างค์กรวิชาชีพควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรตั้งเป้าหมาย และมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีความเชื่อมั่นในการสร้างผลงาน เพื่อสร้างชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพต่อไป

คณิตา เพ็งผอม และ นฤมล พระใหญ่ (2560) ทำการศึกษาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุร่วมกับการวิเคราะห์อิทธิพลของเป้าหมายใฝ่สัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การให้คุณค่าต่อการศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อเป้าหมายใฝ่สัมฤทธิ์

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แม้ขณะนี้จะไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการให้
คุณค่าที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงานโดยตรง แต่พบว่าการให้คุณค่าต่อสิ่งบางสิ่งบางอย่าง
มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการมุ่งสู่ความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงแสดงเส้นความสัมพันธ์ระหว่างการให้
คุณค่าต่อการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังนี้

ภาพประกอบ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการให้คุณค่าต่อการทำงานและความมุ่งมั่นในการทำงาน

9. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นการศึกษาอิทธิพลระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อนำมาประมาณค่าอิทธิพลทางตรง (direct effect) และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) ของตัวแปรที่สันนิษฐานว่าเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพล (path coefficient) เป็นค่าสถิติที่ช่วยบ่งบอกถึงอิทธิพลทางตรงของตัวแปรเชิงสาเหตุที่ทำให้ตัวแปรอีกตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป (Cohen, Cohen, West, & Aiken, 2003) ในการวิจัยโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิดโดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน ได้ทำการกำหนดตัวแปรต่างๆ ตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตั้งสมมติฐาน และสร้างภาพประกอบเส้นทาง เพื่อแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปรต่างๆ จากนั้นจึงทำการทดสอบภาพประกอบตามสมมติฐานว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์มีข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ ดังนี้

- 1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลต้องเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวก และมีความเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกัน
- 2) ความคลาดเคลื่อนแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรภายในโมเดล
- 3) เส้นทางเชิงสาเหตุต้องเป็นระบบทิศทางเดียว
- 4) การวัดตัวแปรต้องอยู่ในมาตราวัดอันตรภาค (interval scale)

10. การวิเคราะห์ตัวแปรส่งผ่าน

10.1 ความหมายของตัวแปรส่งผ่าน (Mediator variable: Med)

การศึกษาตัวแปรส่งผ่านได้รับความสนใจจากนักจิตวิทยามายาวนาน เห็นได้จากการศึกษาโมเดล S-O-R หรือ Stimulus-Organism-Response ของ Woodworth ในปี 1928 ที่ยอมรับว่ากลไกการทำงานที่สอดแทรกระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองนั้น อาจเป็นจุดเริ่มต้นเกี่ยวกับการส่งผ่าน โดยเชื่อว่าอิทธิพลของสิ่งเร้าที่มีต่อพฤติกรรมนั้นถูกส่งผ่านกลไกที่เป็นกระบวนการภายใน (Baron & Kenny, 1986; Wu & Zumbo, 2008, อ้างถึงใน อรอุมา เจริญสุข, 2558) จากการศึกษาทางวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้นิยามความหมายของตัวแปรส่งผ่าน ดังนี้

MacKinnon, Fairchild, & Fritz (2007) อธิบายว่า ตัวแปรส่งผ่านว่าเป็นตัวแปรที่อยู่ระหว่างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยที่ตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิดตัวแปรส่งผ่าน และตัวแปรส่งผ่านเป็นตัวแปรที่ก่อให้เกิดตัวแปรตามตามลำดับ

อรอุมา เจริญสุข (2558) ระบุว่าตัวแปรส่งผ่าน คือตัวแปรที่ทำหน้าที่ส่งผ่านอิทธิพลจากตัวแปรอิสระไปยังตัวแปรตามหรือตัวแปรผลลัพธ์ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

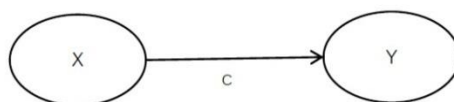
Baron & Kenny (1986) อธิบายว่าตัวแปรส่งผ่าน หมายถึง ตัวแปรลำดับที่ 3 ซึ่งเข้ามาแทรกกลางระหว่างตัวแปรอิสระ (X) กับตัวแปรผลลัพธ์ (Y) โดยทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร หากไม่มีตัวแปรตัวที่ 3 นี้ อาจไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรผลลัพธ์ขึ้นเลย หรือมีความสัมพันธ์เกิดขึ้นในระดับต่ำมาก แต่เมื่อมีตัวแปรตัวที่ 3 เข้ามาร่วมผลปานกำลัง ส่งผลทำให้ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรผลลัพธ์มีระดับเพิ่มสูงขึ้น (Baron & Kenny, 1986, อ้างถึงใน นฤพจน์ เปี่ยมปัญญา, 2562)

สรุปได้ว่า ตัวแปรส่งผ่าน คือ ตัวแปรคั่นกลางที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือส่งผ่านอิทธิพลจากตัวแปรอิสระไปสู่ตัวแปรตาม และสามารถอธิบายสาเหตุการเกิดตัวแปรตามที่มีอิทธิพลจากตัวแปรอิสระได้

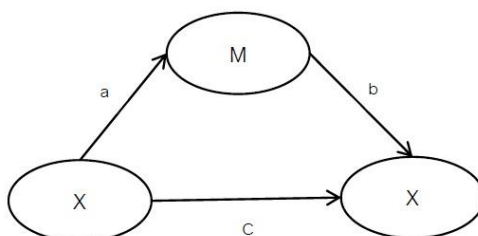
10.2 โมเดลตัวแปรส่งผ่าน

Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham (1998) อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลการส่งผ่าน (mediating effect) ว่าตัวแปรส่งผ่านจะมีอิทธิพลการส่งผ่าน (mediating effect) เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อตัวแปรตัวที่ 3 เข้าแทรกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรผลลัพธ์ การทำความเข้าใจอิทธิพลการส่งผ่านจึงต้องตรวจสอบอิทธิพลทางตรง (direct effects) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) และตัวแปรผลลัพธ์ (Y) เชื่อมโยงต่อกันด้วยลูกศร 1 เส้น และอิทธิพลทางอ้อม

(indirect effects) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของอิทธิพลทางตรงตั้งแต่ 2 ความสัมพันธ์ขึ้นไป แสดงด้วย ลูกศรหลายเส้น ภาพด้านล่างแสดงอิทธิพลทางตรงของ X ที่มีต่อ Y ด้วย c และแสดงอิทธิพลทางอ้อมของ X ที่มีต่อ Y โดยผ่าน M ด้วย a และ b

ภาพประกอบ 8 อิทธิพลทางตรงของตัวแปร X ที่มีต่อตัวแปร Y

ภาพประกอบ 9 อิทธิพลของ X ที่มีต่อ Y และโดยมี M เป็นตัวแปรส่งผ่าน

10.3 รูปแบบของอิทธิพลส่งผ่าน

ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบของอิทธิพลส่งผ่าน (Mediating effect) ตามโมเดลที่แสดงใน ภาพประกอบ 10 เมื่อพิจารณาภาพประกอบจะพบว่าการส่งผ่านอิทธิพลผ่านตัวแปรคั่นกลาง สามารถเกิดขึ้นได้หลากหลายรูปแบบ (MacKinnon et al., 2007) โดยสามารถพิจารณาค่าอิทธิพลที่ปรากฏในโมเดล ทั้งค่าอิทธิพลทางตรงของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรส่งผ่าน (a) อิทธิพลทางตรงของตัวแปรส่งผ่านต่อตัวแปรผลลัพธ์ (b) และอิทธิพลทางตรงของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรผลลัพธ์ (c) ว่า มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

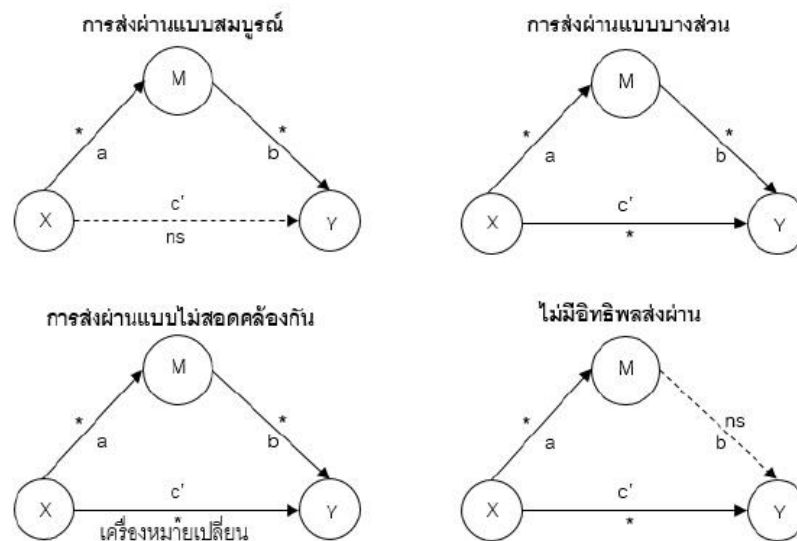
จากภาพประกอบ 10 สามารถอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบอิทธิพลส่งผ่านทั้ง 4 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1) การส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (Complete mediation) คือ การที่ตัวแปร X ส่งอิทธิพลต่อตัว Y ผ่านทางตัวแปร M การส่งผ่านรูปแบบนี้จะไม่มียอิทธิพลทางตรงของตัวแปร X ต่อตัวแปร Y เกิดขึ้น เมื่อทำการทดสอบทางสถิติจะพบว่า a และ b มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

2) การส่งผ่านแบบบางส่วน (Partial mediation) คือ การที่ X ส่งอิทธิพลต่อ Y ผ่านตัว M เพียงบางส่วนเท่านั้น X จึงมียอิทธิพลทางตรงต่อ Y ด้วย เมื่อทำการทดสอบทางสถิติจะพบว่า a, b และ c' มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ

3) การส่งผ่านแบบไม่สอดคล้องกัน (Inconsistent mediation) คือ การที่อิทธิพลทางตรงของ X ที่มีต่อ Y และอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่าน M มีทิศทางแตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบทางสถิติจะพบว่าค่าของ a, b และ c' แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แต่ผลคูณของระหว่าง a และ b จะมีเครื่องหมายแตกต่างจาก c'

4) ไม่พบอิทธิพลส่งผ่าน (No mediation)

กำหนดให้ X คือ ตัวแปรอิสระ

Y คือ ตัวแปรผลลัพธ์

M คือ ตัวแปรส่งผ่าน

a คือ อิทธิพลทางตรงของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรส่งผ่าน

b คือ อิทธิพลทางตรงของตัวแปรส่งผ่านต่อตัวแปรผลลัพธ์

c' คือ อิทธิพลทางตรงของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรผลลัพธ์

ns คือ เส้นอิทธิพลที่ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

* คือ เส้นอิทธิพลที่พบนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพประกอบ 10 รูปแบบของอิทธิพลส่งผ่าน

ที่มา : Little et al., (2007). Structural equation modelling of mediation and moderation with contextual factors. p. 210.

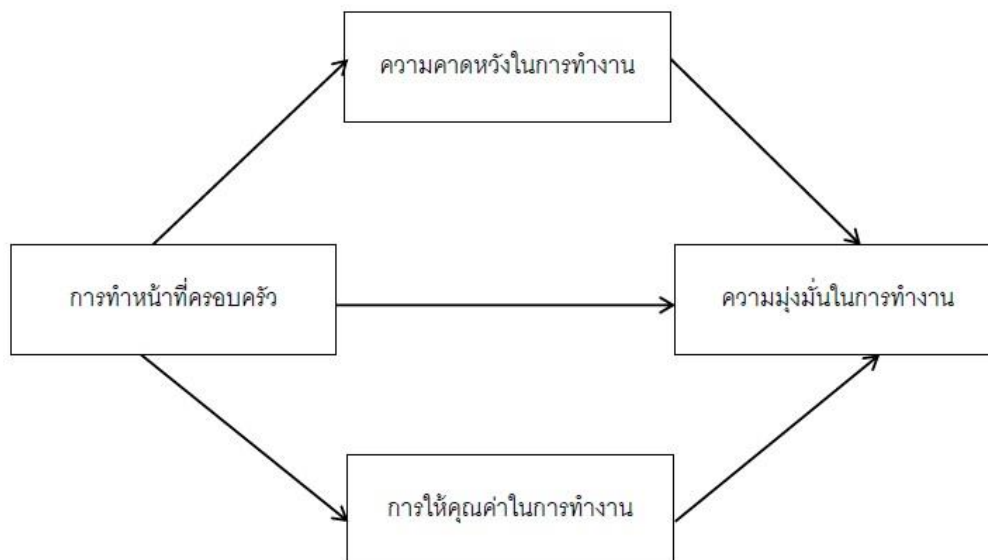
10.4 แนวทางการคัดเลือกตัวแปรส่งผ่าน

การคัดเลือกตัวแปรส่งผ่านจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หรือจากงานวิจัยในอดีตที่เชื่อถือได้ เพราะจะช่วยให้การศึกษาบทบาทการส่งผ่านของตัวแปรนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นักวิจัยจึงควรพิจารณาจากแนวคิดหรือกลุ่มทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวแปรนั้นเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงนำผลการวิจัยมารองรับข้อค้นพบที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา ทั้งนี้จากงานวิจัยเรื่องที่ 1 อาจได้ข้อค้นพบว่า A มีอิทธิพลต่อ B งานวิจัยเรื่องถัดมาอาจมีข้อค้นพบว่า A มีผลต่อ C และ B มีผลต่อ C เป็นประเด็นที่ทำให้เกิดข้อสังเกตว่า ถ้าลองทำการศึกษาวิจัยต่อไปแล้วจะเกิดความสัมพันธ์จาก A B C เกิดขึ้นหรือไม่ ตัวแปรส่งผ่านควรมีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรผลลัพธ์ด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ตัวแปรผลลัพธ์ และตัวแปรส่งผ่านต่างมีผลกระทบต่ออำนาจในการทดสอบอิทธิพลส่งผ่าน เพราะในทางปฏิบัติหากตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรส่งผ่านได้มาก จะทำให้ปริมาณความแปรปรวนในตัวแปรส่งผ่านที่จะไปอธิบายตัวผลลัพธ์เหลือน้อยลงไปด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่เพื่อช่วยเพิ่มอำนาจในการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรส่งผ่านที่มีต่อตัวแปรผลลัพธ์ หรืออาจกล่าวได้ว่าขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรส่งผ่านมีผลต่ออำนาจในการทดสอบตัวแปรส่งผ่าน (อรอุมา เจริญสุข, 2558)

11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า อธิบายว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ คือระดับของการคาดหวังและการให้คุณค่าต่อสิ่งที่เลือกกระทำ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นทำให้บุคคลเกิดความเพียรพยายามเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายตามที่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า (Eccles & Wigfield, 1995, 2002) ในขณะที่การทำหน้าที่ครอบครัว (family function) อย่างดีและเหมาะสม ก็ส่งผลให้บุคคลเกิดการตระหนักรู้ในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง สามารถปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Epstein, Bishop & Levin, 1982 อ้างถึงใน สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552) กับทั้งครอบครัวยังมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้แต่ละบุคคลเกิดความเชื่อในศักยภาพของตนเอง มีความคาดหวังต่อความสำเร็จ และเกิดการให้คุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Hood et al., 2012; Ryan & Deci, 2017) เมื่อบุคคลต้องรับผิดชอบบทบาทหน้าที่แก่สมาชิกครอบครัว ซึ่งหมายรวมไปถึงภารกิจการประกอบอาชีพสร้างรายได้ (Friedman, 1992) บุคคลจึงต้องตอบสนองความต้องการทางชีวภาพ และความต้องการประสบความสำเร็จ ตามการให้คุณค่าและความคาดหวังของตนเอง ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว

ก่อให้เกิดพฤติกรรมมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงาน (work effort) ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัยนี้ ตามรูปแบบความสัมพันธ์ที่อธิบายด้วยทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมก่อนหน้า โดยกำหนดกรอบแนวคิดว่า ตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผ่านตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน แสดงดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 กรอบแนวคิดในการวิจัย

12. สมมติฐานการวิจัย

1. อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำ ความผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. การทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่น ที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน เพื่อให้ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถอ้างอิงสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ ผู้วิจัยจึงตระหนักและควบคุมแหล่งของความคลาดเคลื่อนต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการทางสถิติ พัฒนาเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพทั้งในด้านความตรงและความเที่ยง ดำเนินการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย รายละเอียดปรากฏตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ วัยรุ่นที่กระทำคามผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 (จังหวัดในภาคตะวันตก) ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ได้รับการประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา วัยรุ่นผู้กระทำคามผิดข้างต้นมีการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 420 คน

กลุ่มตัวอย่าง

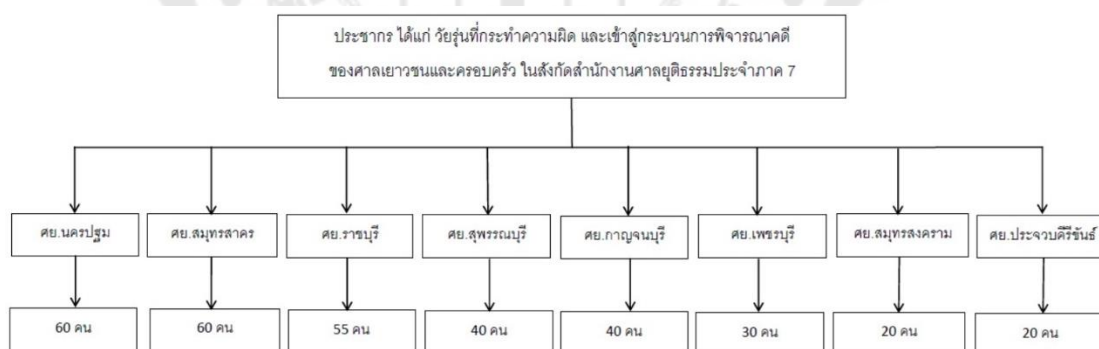
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่น อายุระหว่าง 12 - 18 ปี ที่กระทำคามผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ได้รับการประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา วัยรุ่นผู้กระทำคามผิดข้างต้นมีการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบด้วยการทำงานประจำ การทำงานรับจ้างรายวัน หรือการทำงานนอกเวลา (part-time) จำนวน 318 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยอ้างอิงตามกฎแห่งความชัดเจน (rule of thumb) ร่วมกับการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Hair et al. (2006, อ้างถึงใน สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์ สกุล, 2561) ที่เสนอว่า การที่จะประมาณค่าพารามิเตอร์ให้ครอบคลุม และเกิดความคลาดเคลื่อนต่อผลการศึกษาน้อยที่สุด ควรกำหนดให้มีกลุ่มตัวอย่างประมาณ 25 ตัวอย่างต่อการประมาณค่า 1 พารามิเตอร์ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วยพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าตามตัวแปร 4 ตัวแปร รวมกับพารามิเตอร์หลักและพารามิเตอร์ความคลาดเคลื่อน ประมาณ 13 พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่า และต้องประมาณค่า ดังนั้น $13 \times 25 = 325$ คน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้แบบวัดกลับคืนมา จำนวน 318 ชุด อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 97.85

ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากวัยรุ่นที่กระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนฯ ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ผ่านการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนวัยรุ่นที่กระทำความผิด แสดงในภาพประกอบ 12 ดังนี้

ภาพประกอบ 12 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 มาตรวัดตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย ได้แก่

2.1 แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว

2.2 แบบวัดความมุ่งมั่นในการทำงาน

2.3 แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน

2.4 แบบวัดการให้คุณค่าต่อการทำงาน

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ ปรับปรุงข้อวัด และหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างเครื่องมือวิจัย
2. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดนิยามของตัวแปร
3. กำหนดโครงสร้างแบบวัด และดำเนินการสร้างข้อวัดให้ครอบคลุมกับนิยามของตัวแปรที่กำหนดไว้
4. ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อคำถาม กับกรนิยามตัวแปร และจุดประสงค์ของการวัดตัวแปร จากนั้นจึงคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อวัดกับวัตถุประสงค์ (Index of Item -Objective Congruence: IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ .5 ขึ้นไป กรณีที่จำเป็นต้องนำข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่าเกณฑ์มาใช้ ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิก่อนเริ่มทำการเก็บข้อมูล
5. นำแบบวัดไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 50 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามรายข้อ โดยวิธีการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พิจารณาผู้ตอบแบบวัดที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป เป็นกลุ่มสูง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาเป็นกลุ่มต่ำ จากนั้นวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสองกลุ่มด้วยการทดสอบ Independent sample t-test คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05
6. นำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดทั้งฉบับ (Corrected Item-Total Correlation: CITC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวก และมีค่าตั้งแต่ .197 ขึ้นไป โดยพิจารณาจากตารางค่าวิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ($r = .197, df = 100, \alpha = .05$)
7. หาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ที่มากกว่า .5 (George และ Mallery, 2006)

8. จัดทำแบบวัดฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน ด้วย Cronbach's alpha coefficient ของแบบวัดในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการทำงาน แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน และแบบวัดการให้คุณค่าต่อการทำงาน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .97 .97 .83 และ.94 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามหลักแห่งความชัดเจน (George & Mallery, 2006) แสดงให้เห็นว่า แบบวัดความมุ่งมั่นในการทำงาน แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน และแบบวัดการให้คุณค่าต่อการทำงาน มีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในอยู่ในเกณฑ์ดีมาก การพัฒนาและการหาคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นทั้งแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบเติมข้อความ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการทำงาน และรายได้จากการทำงาน โดยมีตัวอย่างของแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ขอความกรุณาให้ท่านตอบข้อมูลต่อไปนี้

เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
	☐ LGBTQ	☐ ไม่ระบุเพศ
อายุ (ปี)	☐ อายุมากกว่า 12 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี	
	☐ อายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี	
สถานภาพ	☐ โสด	
	☐ สมรส	
	☐ หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	
ระดับการศึกษาในปัจจุบัน	☐ ไม่ได้เข้ารับการศึกษ	☐ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
	☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมต้น
	☐ มัธยมปลาย	☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
อาชีพ (กรณาระบุ)	_____	

ภาพประกอบ 13 ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 มาตรวัดตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย

2.1 แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว

แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว ผู้วิจัยพัฒนาตามแนวคิด McMaster Model และการทบทวนวรรณกรรมจาก สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล (2552) มาตรวัดประกอบไปด้วยการทำหน้าที่ครอบครัว 6 ด้าน ได้แก่ การแก้ไขปัญหา (Problem solving) การสื่อสาร (Communication) บทบาท (Role) การตอบสนองทางอารมณ์ (Affective responsiveness) ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective involvement) และการควบคุมพฤติกรรม (Behavior control) มาตรวัดที่มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการปฏิบัติหน้าที่ครอบครัวที่ไม่ตรงกับครอบครัวของท่านเลยถึงตรงกับครอบครัวของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับครอบครัวของท่านเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย \surd ในช่องหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

โดย 1 = ไม่ตรงกับครอบครัวของท่านเลย 2 = ตรงกับครอบครัวของท่านเล็กน้อย

3 = ตรงกับครอบครัวของท่านปานกลาง 4 = ตรงกับครอบครัวของท่านมาก

5 = ตรงกับครอบครัวของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ตรงน้อยที่สุด \longleftrightarrow ตรงมากที่สุด				
	1	2	3	4	5
1. สมาชิกในครอบครัวของฉันช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว					
2. ฉันได้รับกำลังใจจากครอบครัวในการทำกิจกรรมต่างๆ					
3. ครอบครัวของฉันมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจน					
4. ฉันสามารถบอกเล่าความรู้สึกดีๆ แก่สมาชิกครอบครัวได้อย่างเปิดเผย					
5. ฉันสามารถพูดถึงอารมณ์ขุ่นมัวจากการทำงานให้สมาชิกครอบครัวฟังได้อย่างเปิดเผย					

ภาพประกอบ 14 ตัวอย่างแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว

2.2 แบบวัดความมุ่งมั่นในการทำงาน

แบบวัดความมุ่งมั่นในการทำงานในงานวิจัยนี้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ De Cooman et al. (2009) มาตรวัดประกอบไปด้วยการวัดพฤติกรรมในการทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ การ

ทำงานอย่างมีทิศทาง (direction/relevance) ความเพียรพยายามในการทำงาน (persistence/duration) ความกระตือรือร้นหรือความรู้สึกที่แรงกล้าต่อการทำงาน (intensity/force) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการปฏิบัติพฤติกรรมที่ตรงกับตัวท่านน้อยที่สุดถึงตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงาน

คำชี้แจง ขอให้ท่านสำรวจพฤติกรรมการทำงานของท่าน ว่ามีระดับพฤติกรรมการทำงานอย่างไร โดยพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับตัวท่านเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย \surd ในช่องหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

โดย 1 = ตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด 2 = ตรงกับความเป็นจริงน้อย
3 = ตรงกับความเป็นจริงปานกลาง 4 = ตรงกับความเป็นจริงมาก
5 = ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อความ	ตรงน้อยที่สุด \longleftrightarrow ตรงมากที่สุด				
	1	2	3	4	5
1. ฉันอดทนและพยายามจัดการปัญหา เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					
2. ฉันอธิบายขั้นตอนการทำงานของฉันแก่เพื่อนร่วมงานได้					
3. ฉันเข้าใจขั้นตอนการทำงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง					
4. ฉันลงมือทำงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย					
5. ฉันตั้งใจทำงานอย่างต่อเนื่อง จนกว่างานนั้นจะสำเร็จ					

ภาพประกอบ 15 ตัวอย่างแบบวัดความมุ่งมั่นในการทำงาน

2.3 แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน

แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงานในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนาจากแนวคิดทฤษฎี Expectancy - value Theory ของ Eccles (1983) มาตรวัดประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถ (Competence Beliefs) และความคาดหวังในความสำเร็จ (Expectancies for Success) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4) เห็นด้วย (3) ไม่เห็นด้วย (2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในการทำงาน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับท่านเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย \surd ในช่องหมายเลข
ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

โดย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ไม่เห็นด้วย 3 = เห็นด้วย 4 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เห็นด้วย (3)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (4)
1. ฉันเชื่อว่าความมุ่งมั่นทุ่มเทของฉันจะทำให้ ฉันประสบความสำเร็จในการทำงาน				
2. ความสามารถของฉันจะทำให้ฉันมีความก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน				
3. ฉันเชื่อมั่นว่าความสามารถของฉัน จะทำให้ฉัน ได้รับผลตอบแทนตามเป้าหมายที่วางไว้				
4. ฉันเชื่อว่าตนเองจะทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ให้ประสบผลสำเร็จได้				
5. ฉันไม่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถมากพอ ที่จะได้รับการเลื่อนขั้นเป็นหัวหน้างาน				

ภาพประกอบ 16 ตัวอย่างแบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน

2.4 แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน

แบบวัดการให้คุณค่าในการทำงานในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวคิด
ทฤษฎี Expectancy - value Theory ของ Eccles (1983) มาตรฐานวัดประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ
ได้แก่ คุณค่าในความสำเร็จ (Attainment Value) คุณค่าต่อภายใน (Intrinsic Value) และ
คุณประโยชน์ (Utility Value) มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)
เห็นด้วย (3) ไม่เห็นด้วย (2) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการให้คุณค่าต่อการทำงาน

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงกับท่านเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องหมายเลข
ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

โดย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 = ไม่เห็นด้วย 3 = เห็นด้วย 4 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เห็นด้วย (3)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (4)
1. ฉันให้ความสำคัญกับการทำงาน				
2. ฉันรู้สึกสนุกกับการทำงาน				
3. ฉันได้รับผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจจากการทำงาน ในปัจจุบัน				
4. ฉันเชื่อว่าการทำงานจะส่งผลให้ฉันและครอบครัว มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ฉันจึงตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด				
5. ฉันมีความสุขในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
6. ฉันทราบว่าการทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อตัวฉันเอง				
7. ฉันคิดว่างานเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต เพราะจะทำให้ ฉันประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย				

ภาพประกอบ 17 ตัวอย่างแบบวัดการให้คุณค่าต่อการทำงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวางแผนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอเค้าโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณา
โครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุมัติการทำวิจัย
2. เมื่อได้รับการอนุมัติโครงการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนฯ ในสังกัดสำนักงาน
ศาลยุติธรรมประจำภาค 7 ในการเก็บข้อมูลและใช้สถานที่วิจัย
3. ผู้วิจัยติดต่อนักจิตวิทยาประจำศาลศาลเยาวชนฯ ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม
ประจำภาค 7 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการเป็นผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของงานวิจัยแก่ผู้ช่วยในการวิจัย เพื่อให้ผู้ช่วยฯ เข้าใจ
วัตถุประสงค์วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถอธิบายรายละเอียดแก่ผู้ปกครองและอาสาสมัครได้
ถูกต้อง ครบถ้วน โดยเน้นย้ำให้ผู้ช่วยฯ สอบถามความสมัครใจของผู้ปกครองและอาสาสมัคร มอบ

ใบแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแก่อาสาสมัคร ตลอดจนชี้แจงถึงการพิทักษ์สิทธิว่าข้อมูลของอาสาสมัครจะถูกเก็บเป็นความลับ ผลการวิจัยจะถูกนำเสนอออกมาเป็นภาพรวม ผู้วิจัยไม่สามารถเจาะจงถึงอาสาสมัครคนใดคนหนึ่ง การวิจัยนี้จะไม่มีความกระทบใดๆ ต่ออาสาสมัคร อาสาสมัครมีสิทธิ์ที่จะตอบหรือไม่ตอบแบบสอบถามก็ได้ อีกทั้งสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา

5. ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยฯ พบอาสาสมัครที่แสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และชี้แจงเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิ เน้นย้ำให้ผู้ปกครองและอาสาสมัครอ่านเอกสารชี้แจงสิทธิ์โดยละเอียด พร้อมทั้งแจ้งข้อมูลการพิทักษ์สิทธิ์ด้วยวาจาจนมั่นใจว่าอาสาสมัครเข้าใจรายละเอียดอย่างถ่องแท้

6. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามโดยละเอียด และเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามสิ่งที่ไม่เข้าใจ

7. ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การพิทักษ์สิทธิอาสาสมัคร

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามแนวทางจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยดำเนินการตามมาตรฐาน เคารพสิทธิ และความปลอดภัยของอาสาสมัครตามหลักจริยธรรมสากล ได้แก่ Belmont Report และ Declaration of Helsinki โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการวิจัย อาสาสมัครจะได้รับการแจ้งสิทธิ์ผ่านเอกสารชี้แจงสิทธิ์ และได้รับการแจ้งข้อมูลการพิทักษ์สิทธิ์ทางวาจาโดยละเอียดจนมั่นใจว่าผู้ปกครองและอาสาสมัครมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้งเน้นย้ำให้ทราบว่าอาสาสมัครสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา การเข้าร่วมการวิจัยให้อาสาสมัครและผู้ปกครองลงนามในเอกสารขอความยินยอม ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะถูกเก็บเป็นความลับ ใช้เพื่อการศึกษาวินิจฉัยเท่านั้น การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอออกมาเป็นภาพรวม ไม่มีการให้รายละเอียดเฉพาะเจาะจงถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น 2) การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานในการวิจัย มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลจากแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน ทำการลงรหัส และจัดระเบียบเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ เพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) เพื่อดูการกระจายของข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Statistical Package for the Social Sciences (SPSS)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของการทำหน้าที่ครอบครัว ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ และทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อศึกษาอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน ทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่านความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างด้วยโปรแกรม Analysis of Moment Structures (AMOS)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ 1) เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพลการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน และ 2) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด ทั้งอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผ่านความคาดหวังและการให้คุณค่าไปยังความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการนำเสนอและแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนค่าสถิติ และตัวอักษรย่อแทนความหมายต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 3

ตาราง 3 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์	ความหมาย
M	ค่าเฉลี่ย
SD	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	จำนวนประชากร
n	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Max	คะแนนสูงสุด
Min	คะแนนต่ำสุด
SE	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
r	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
X^2	ค่า Chi-square
df	ค่าองศาอิสระ
p	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ความหมาย
TE	ขนาดของอิทธิพลผลรวม (Total Effect)
DE	ขนาดของอิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	ขนาดของอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
CFI	ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index)
GFI	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSER	ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจำแนกการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพลการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพลการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ภูมิหลังของผู้ตอบแบบวัดโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวนและร้อยละ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการทำงาน และรายได้จากการทำงาน ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวน 318 ชุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ตอบแบบวัดเป็นเพศชาย 273 คน คิดเป็นร้อยละ 85.8 เป็นเพศหญิง 45 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 มีอายุมากกว่า 12 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 อายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี 301 คน คิดเป็นร้อยละ 94.7 มีสถานภาพโสด

283 คน คิดเป็นร้อยละ 89.0 สถานภาพสมรส 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 สถานภาพหย่าร้าง/
แยกกันอยู่/หม้าย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมต้นเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็น
ร้อยละ 40.6 รองลงมาคือระดับมัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 22.6 รายละเอียดปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา (n = 318)

ตัวแปร	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ						
มากกว่า 12 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี	16	5.0	1	0.3	17	5.3
ตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี	257	80.8	44	13.8	301	94.7
รวม	273	85.8	45	14.2	318	100
สถานภาพ						
โสด	253	79.6	30	9.4	283	89.0
สมรส	18	5.7	15	4.7	33	10.4
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	2	0.6	0	0	2	0.6
รวม	273	85.8	45	14.2	318	100
ระดับการศึกษา						
ต่ำกว่าประถมศึกษา	18	5.7	0	0	18	5.7
ประถมศึกษา	51	16.0	6	1.9	57	17.9
มัธยมต้น	105	33.0	24	7.5	129	40.6
มัธยมปลาย	67	21.1	5	1.6	72	22.6
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	32	10.1	10	3.1	42	13.2
รวม	273	85.8	45	14.2	318	100

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบวัดประกอบ
อาชีพรับจ้างทั่วไป 117 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ทำงานบริการ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2
ประกอบธุรกิจส่วนตัว 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ประกอบอาชีพช่าง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1
พนักงานขนส่ง 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 เกษตรกร 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และประกอบอาชีพ
อื่นๆ 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 โดยผู้ตอบแบบวัดมีระยะเวลาในการทำงานน้อยกว่า 6 เดือน

จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 37.4 มีระยะเวลาการทำงานตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่ถึง 1 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 มีระยะเวลาการทำงานตั้งแต่ 1 ปี แต่ไม่ถึง 2 ปี จำนวน 44 คิดเป็นร้อยละ 13.8 มีระยะเวลาการทำงานตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีรายได้ตั้งแต่ 2,500 บาท แต่ไม่ถึง 5,000 บาทเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 25.2 รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ ระยะเวลาการทำงาน และรายได้ ($n = 318$)

ตัวแปร	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ						
รับจ้างทั่วไป	107	33.6	10	3.1	117	36.8
งานบริการ	41	12.9	17	5.3	58	18.2
ธุรกิจส่วนตัว	20	6.3	12	3.8	32	10.1
ช่าง	30	9.4	2	0.6	32	10.1
พนักงานขนส่ง	24	7.5	0	0	24	7.5
เกษตรกร	16	5.0	0	0	16	5.0
อื่นๆ	35	11.0	4	1.3	39	12.3
รวม	273	85.8	45	14.2	318	100
ระยะเวลาในการทำงาน						
น้อยกว่า 6 เดือน	100	31.4	19	6.0	119	37.4
ตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่ถึง 1 ปี	83	26.1	13	4.1	96	30.2
ตั้งแต่ 1 ปี แต่ไม่ถึง 2 ปี	38	11.9	6	1.9	44	13.8
ตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป	52	16.4	7	2.2	59	18.6
รวม	273	85.8	45	14.2	318	100
รายได้						
น้อยกว่า 2,500 บาท	56	17.6	5	1.6	61	19.2
ตั้งแต่ 2,500 บาท แต่ไม่ถึง 5,000 บาท	70	22.0	10	3.1	80	25.2
ตั้งแต่ 5,000 บาท แต่ไม่ถึง 7,500 บาท	64	20.1	10	3.1	74	23.3

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 7,500 บาท แต่ไม่ถึง 10,000 บาท	58	18.2	16	5.0	74	23.3
ตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป	25	7.9	4	1.3	29	9.1
รวม	273	85.8	45	14.2	318	100

ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร

ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นของตัวแปรในโมเดลการวิจัย จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่
 1) ความมุ่งมั่นในการทำงาน 2) การทำหน้าที่ครบครัน 3) ความคาดหวังต่อการทำงาน และ
 4) การให้คุณค่าต่อการทำงาน ปรากฏผลตามตาราง 8

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ($n = 318$)

ตัวแปร	Min	Max	<i>M</i>	<i>SD</i>
ความมุ่งมั่นในการทำงาน	2.22	5.00	4.15	.65
การทำหน้าที่ครบครัน	2.19	4.95	3.99	.59
ความคาดหวัง	1.90	4.00	3.19	.40
การให้คุณค่า	1.72	4.00	3.36	.42

ตัวแปรความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .65 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 2.22 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 5.00

ตัวแปรการทำหน้าที่ครบครัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .59 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 2.19 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.95

ตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .40 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 1.90 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.00

ตัวแปรการให้คุณค่าต่อการทำงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .42 คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 1.72 คะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.00

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล

การวิเคราะห์เมทริกสหสัมพันธ์ของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพล การทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความ คาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดำเนินการโดย มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุและตัวแปรตาม และเป็นข้อมูล สำหรับนำไปตรวจสอบความตรงของโมเดลตามสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เมทริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล พบว่า ตัวแปรการทำหน้าที่ ครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน มีความสัมพันธ์กับตัวแปร ความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กัน ในทิศทางบวกกับตัวแปรความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 7 เมทริกสหสัมพันธ์ตัวแปรในโมเดลสมมติฐานการวิจัย ($n = 318$)

ตัวแปร	M	SD	1	2	3	4
1) การทำหน้าที่ครอบครัว	3.99	.59	1.00			
2) ความคาดหวัง	4.15	.65	.63**	1.00		
3) การให้คุณค่า	3.19	.40	.67**	.74**	1.00	
4) ความมุ่งมั่นในการทำงาน	3.36	.42	.74**	.66**	.73**	1.00

หมายเหตุ ** $p < .01$

พิจารณาสหสัมพันธ์รายคู่ระหว่างตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวกับตัวแปรความมุ่งมั่น ในการทำงาน พบว่าตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นในการ ทำงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .74 แสดงว่า เมื่อครอบครัว ของวัยรุ่นที่กระทำคามผิดมีระดับการทำหน้าที่ครอบครัวมากขึ้น ระดับความมุ่งมั่นในการทำงาน ก็มีแนวโน้มมากขึ้นด้วย

สหสัมพันธ์รายคู่ระหว่างตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงานกับความมุ่งมั่นในการ ทำงาน พบว่าตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรความมุ่งมั่น

ในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .66 แสดงว่า เมื่อวัยรุ่นที่กระทำคามผิดมีระดับความคาดหวังในการทำงานมากขึ้น ระดับความมุ่งมั่นในการทำงานก็มีแนวโน้มจะมากขึ้นด้วย

สหสัมพันธ์รายคู่ระหว่างตัวแปรการให้คุณค่าต่อการทำงานกับตัวแปรความมุ่งมั่นในการทำงาน พบว่าตัวแปรการให้คุณค่าต่อการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .73 แสดงว่า หากวัยรุ่นที่กระทำคามผิดมีระดับการให้คุณค่าต่อการทำงานมากขึ้น ระดับความมุ่งมั่นในการทำงานก็มีแนวโน้มมากขึ้นด้วย

พิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) การทำหน้าที่ครอบครัว 2) ความคาดหวังต่อการทำงาน 3) การให้คุณค่าต่อการทำงาน พบว่าตัวแปรทั้ง 3 มีขนาดความสัมพันธ์ระหว่าง .63 ถึง .74 ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ไม่เกิน .80 แสดงว่าการวิเคราะห์ตัวแปรกลุ่มนี้ไม่เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุโดยอนุโลม (Hair et al., 1998) ผู้วิจัยจึงนำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ชุดนี้ไปวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลต่อไป

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

การตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของของอิทธิพลการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า มีค่า Chi-square เท่ากับ 23.51 ที่องศาอิสระเท่ากับ 43 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .99 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ .97 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน เท่ากับ .01 ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด เมื่อความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (direct effect) และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) ระหว่างตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด คือ ตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัว ตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน

ทำงาน และตัวแปรการให้คุณค่าต่อการทำงาน โดยทั้ง 3 ตัวแปรข้างต้น ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความมุ่งมั่นในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 78.2 ($R^2 = .78$)

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน พบอิทธิพลทางตรงของการทำหน้าที่ครอบครัวต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($DE = .18$) และส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังและการให้คุณค่า ($IE = .59$)

พิจารณาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงานที่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน พบว่าอิทธิพลทางตรงมีนัยสำคัญทางสถิติ ($DE = .41$)

พิจารณาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรส่งผ่านการให้คุณค่าต่อการทำงานที่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน พบว่าอิทธิพลทางตรงมีนัยสำคัญทางสถิติ ($DE = .45$)

พิจารณาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรเชิงสาเหตุ พบว่าตัวแปรที่ส่งอิทธิพลทางตรง สูงสุดคือ การให้คุณค่าต่อการทำงาน ($DE = .45$) รองลงมา คือ ความคาดหวังต่อการทำงาน ($DE = .41$)

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม (total effect) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน คือ การทำหน้าที่ของครอบครัว ($TE = .77$) รองลงมาคือ การให้คุณค่าต่อการทำงาน ($TE = .45$) และความคาดหวังต่อการทำงาน ($TE = .41$) ตามลำดับ

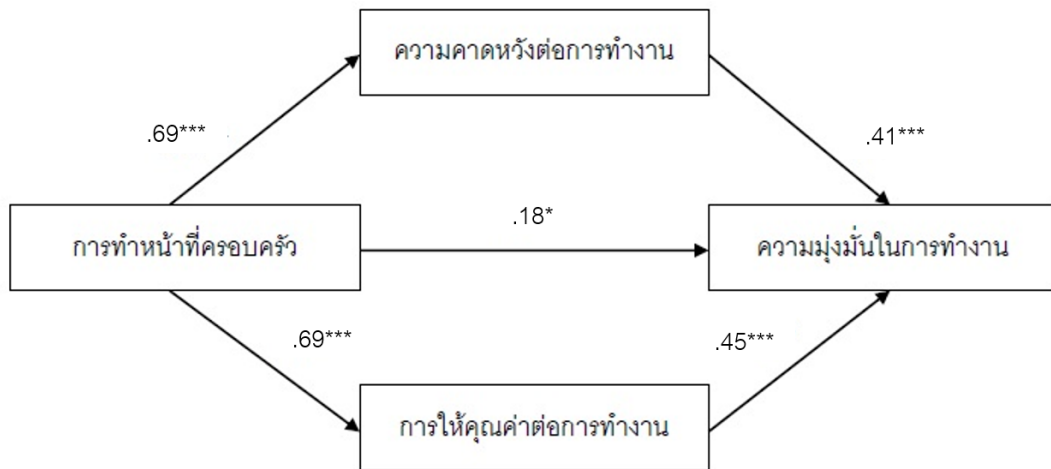
ผลการวิเคราะห์สรุปว่า โมเดลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\text{Chi-square} = 23.51, df = 43, p = .99, AGFI = .97, RMSEA = .01, R^2 = .78$) โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การทำหน้าที่ครอบครัว 2) ความคาดหวังต่อการทำงาน และ 3) การให้คุณค่าต่อการทำงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม คือ ความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด คิดเป็นร้อยละ 78.2 ($R^2 = .78$)

ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม แสดงดังตาราง 10 ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด ดังภาพประกอบ 18

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดล และผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม

ตัวแปรผล/ตัวแปรสาเหตุ		การทำหน้าที่ ครอบครัว	ความคาดหวัง ต่อการทำงาน	การให้คุณค่า ต่อการทำงาน
ความคาดหวังต่อการทำงาน	TE	.69*** (.05)	-	-
	DE	.69*** (.05)	-	-
	IE	-	-	-
$R^2 = .47$				
การให้คุณค่าต่อการทำงาน	TE	.69*** (.05)	-	-
	DE	.69*** (.05)	-	-
	IE	-	-	-
$R^2 = .47$				
ความมุ่งมั่นในการทำงาน	TE	.77* (.10)	.41*** (.10)	.45*** (.08)
	DE	.18* (.10)	.41*** (.10)	.45*** (.08)
	IE	.59* (.10)	-	-
$R^2 = .78$				
Chi-square = 23.51, df = 43, p = .99, CFI= 1.00, GFI = .99, AGFI = .97, RMSEA = .01				

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < 0.1$, *** $p < 0.001$, <--> พารามิเตอร์กำหนด, TE = ขนาดอิทธิพลรวม, DE = ขนาดอิทธิพลทางตรง, IE = ขนาดอิทธิพลทางอ้อม, ค่าในวงเล็บ คือ ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน

Chi-square = 23.51, df = 43, p = .99, CFI = 1.00, GFI = .99, AGFI = .97, RMSEA = .01
 หมายเหตุ *p<.05, **p<0.1, ***p<0.001

ภาพประกอบ 18 อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน
 ของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวังและการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอบทที่ 5 เป็นการนำเสนอบทสรุปของการวิจัย ประกอบด้วย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเนื้อหาของงานวิจัยตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เห็นภาพรวมของการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐาน ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป และข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน

2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด ทั้งอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และอิทธิพลทางอ้อมที่การทำงานที่ครอบครัวส่งผ่านความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ วัยรุ่นที่กระทำความผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 (จังหวัดในภาคตะวันตก) ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ได้รับการประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา วัยรุ่นผู้กระทำความผิดข้างต้นมีการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 420 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่น อายุระหว่าง 12 - 18 ปี ที่กระทำความผิด และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมประจำภาค 7 ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 โดยศาลอนุญาตให้ได้รับการ

ประกันตัว และเข้ารับบริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษา วัยรุ่นผู้กระทำความผิดข้างต้นมีการประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบด้วย การทำงานประจำ การทำงานรับจ้างรายวัน หรือการทำงานนอกเวลา (part-time) จำนวน 318 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบรายงานตนเอง จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อวัดจำนวนทั้งสิ้น 95 ข้อ แบบวัดแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการทำงาน และรายได้จากการทำงาน ส่วนที่ 2 คือ แบบวัดตัวแปรในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว 2) แบบวัดพฤติกรรมการทำงาน 3) แบบวัดความคาดหวังต่อการทำงาน และ 4) แบบวัดการให้คุณค่าต่อการทำงาน โดยแบบวัดข้างต้นมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .83 - .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (Path Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติร้อยละ 2) วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร 3) วิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล และ 4) วิเคราะห์การตรวจสอบความตรงของโมเดล โดยใช้โปรแกรม Analysis of Moment Structures (AMOS)

สรุปผลการวิจัย

1. ตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน

จากการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่าโมเดลนี้มีค่า Chi-square เท่ากับ 23.51 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 43 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .99 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .97 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .01 สามารถสรุปได้ว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิดที่พัฒนาตามกรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ การทำหน้าที่ครอบครัว และตัวแปรส่งผ่าน

ได้แก่ ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน โมเดลนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิดร้อยละ 78.2 ($R^2 = .78$)

2. ผลการศึกษาอิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม (total effect) ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม พบว่า อิทธิพลของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าเท่ากับ .77 และเมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรง (direct effect) พบว่า อิทธิพลทางตรงของตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวต่อความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าเท่ากับ .18 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.5 อิทธิพลทางตรงของตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวต่อความคาดหวังต่อการทำงานเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าเท่ากับ .41 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 อิทธิพลทางตรงของตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวต่อการทำงานให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าเท่ากับ .45 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 อิทธิพลทางตรงของตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงานต่อความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าเท่ากับ .69 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 อิทธิพลทางตรงของตัวแปรการทำงานให้คุณค่าต่อการทำงานต่อความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าเท่ากับ .69 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) ของการทำหน้าที่ครอบครัวต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน พบว่าการทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน เมื่อผ่านตัวแปรความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงาน โดยมีอิทธิพลเท่ากับ .59 ซึ่งเป็นอิทธิพลทางบวก อธิบายได้ว่าเมื่อครอบครัวของวัยรุ่นที่กระทำคามผิดมีระดับการทำหน้าที่ครอบครัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ระดับความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงานเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงานก็ส่งผลให้ระดับความมุ่งมั่นต่อการทำงานเพิ่มมากขึ้นไปด้วยอีกเช่นเดียวกัน จึงควรให้ความสำคัญกับตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานในฐานะตัวแปรส่งผ่าน

การอภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาค่าดัชนีต่างๆ ที่ชี้วัดความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติ Chi - square ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ร่วมกับค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) น้อยกว่า .05 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) พบว่า ดัชนีชี้วัดความสอดคล้องกลมกลืนที่คำนวณได้จากงานวิจัยนี้ มีค่าสถิติ Chi - square = 23.51, df = 43, p = .99, RMSEA = .01, GFI = .99, AGFI = .97 สอดคล้องและเป็นไปตามเกณฑ์ การพิจารณาตามการศึกษาในงานวิจัยก่อนหน้า (สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2556) แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอิทธิพลการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากความสอดคล้องกลมกลืนข้างต้น สามารถอธิบายได้ว่าโมเดลสมมติฐานตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวคิดของทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy - Value Theory) โดยทฤษฎีได้อธิบายว่าบุคคลจะเกิดความพยายามเพื่อนำพาตนเองไปสู่เป้าหมาย เป็นผลมาจาก 2 ปัจจัยหลักๆ ที่สำคัญ คือ ความคาดหวังต่อความสำเร็จ (Expectancy) และการให้คุณค่าต่อสิ่งที่เลือกกระทำ (Value) นำมาสู่ความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivational beliefs) (Eccles, 1983; Eccles & Wigfield, 2002) ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าได้อธิบายถึงความพยายามในการทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นผลมาจากความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจ เช่น การรับรู้ที่ตนเองมีความสามารถมากพอที่จะทำกิจกรรมได้จนประสบความสำเร็จ (Expectancy) และรับรู้ที่สิ่งที่ตัดสินใจลงมือทำนั้นมีคุณค่า (Value) ความเชื่อด้านแรงจูงใจเป็นผลมาจากทั้งปัจจัยภายนอก เช่น สภาพแวดล้อม (Social world) และปัจจัยภายในที่เป็นกระบวนการรู้คิดของแต่ละบุคคล (Cognitive processes) (Schunk et al., 2008) ตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวภายในโครงสร้างโมเดลนี้ จึงจัดเป็นทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ประสบการณ์เดิมที่ได้รับมาจากการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างเหมาะสม มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและการให้คุณค่า ทั้งนี้ความคาดหวังมักตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิม และการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ได้แก่ การเชื่อในความสามารถ (Competence Beliefs) และความคาดหวังต่อความสำเร็จ (Expectancies for Success) (Eccles & Wigfield, 1995, 2002) อันเป็นผลมาจากการได้รับการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว (Hood et al., 2012; Ryan & Deci, 2017) เมื่อบุคคลเชื่อในศักยภาพของตนเอง จะก่อให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จ นำมาซึ่งการแสดงออกทางพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมาย

ตามที่คาดการณ์ไว้ แต่ก่อนที่บุคคลจะแสดงออกทางพฤติกรรมได้นั้น การให้คุณค่าจะเป็นตัวกำหนดค่านิยม และแนวทางในการดำเนินการตามความปรารถนาของแต่ละบุคคล (Rokeach, 1979) จากแนวคิดและทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy - Value Theory) ที่ใช้เป็นกรอบในการกำหนดโมเดลสมฐานการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน การให้คุณค่าต่อการทำงาน และความมุ่งมั่นในการทำงานมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันตามโมเดลการวิจัยที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานที่ 2 การทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด โดยมีตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน

2.1 การทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของการทำหน้าที่ครอบครัวที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิด พบอิทธิพลทางตรง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า การทำหน้าที่ครอบครัวส่งผลให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงานภายใต้การทำหน้าที่ของครอบครัว 6 ด้าน ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหา (Problem solving) การสื่อสาร (Communication) บทบาท (Role) การตอบสนองทางอารมณ์ (Affective responsiveness) ความผูกพันทางอารมณ์ (Affective involvement) และการควบคุมพฤติกรรม (Behavior control) ครอบครัวที่ทำหน้าที่ของตนเองได้ดี สมาชิกครอบครัวจะแสดงออกในลักษณะให้ความร่วมมือต่อกัน มีการสื่อสารกันภายในครอบครัว และกำหนดขอบเขตภายในครอบครัวร่วมกันอย่างชัดเจน สมาชิกครอบครัวจึงมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม เกิดทัศนคติที่ดีในการรับมือกับปัญหา และรู้สึกท้าทายต่อการเผชิญปัญหา (Beavers, 1985, อ้างถึงใน อุมพร ตรังคสมบัติ, 2544) ประกอบกับการทำหน้าที่ครอบครัวเป็นการปฏิบัติภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจของครอบครัว สมาชิกครอบครัวจึงต้องมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งต่อสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกครอบครัว (วารุณี แสงเมฆ, 2555) เมื่อพิจารณาในมุมมองของทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม (Psychosocial Development) ของ Erik H. Erikson ที่อธิบายว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคล ล้วนเป็นผลมาจากการที่บุคคลปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ เป็นหน่วยสนับสนุนและส่งเสริมหลัก เมื่อบุคคลประสบกับวิกฤต หรือความยุ่งยากในการปรับตัวของแต่ละช่วงวัย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) หากครอบครัวทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับระยะพัฒนาการตามช่วง

วัย เช่น ในช่วงอายุ 4 - 5 ปี ครอบครัวให้โอกาสเด็กได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ทดลองลงมือทำ ได้สัมผัสถึงคุณค่าในตนเอง ต่อมาในช่วงอายุ 6 - 11 ปี หากเด็กได้รับการสนับสนุนให้แสดงความสามารถ ได้รับการชมเชยในสิ่งที่ลงมือทำ ก่อให้เกิดความขยันหมั่นเพียรเป็นพื้นฐาน และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นหากได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้เกิดความรับผิดชอบต่อกิจกรรม ได้รับการยอมรับ ทำให้รู้จักตนเองว่ามีความสนใจหรือความถนัดด้านใด เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ครอบครัวช่วยส่งเสริมและผลักดันในบุคคลพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จได้ เช่นเดียวกับทฤษฎีพัฒนาการตามแนวคิดของ Baumrind (1971, อ้างถึงในสิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, 2552) ที่ทำการศึกษาก่อนการสังเกตรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และบุตร พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น สนับสนุนส่งเสริมให้บุตรทำสิ่งต่างๆ ตลอดจนชี้แนะแนวทางที่เหมาะสม มีส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้บุคคลพัฒนาศักยภาพในตนเอง พร้อมทั้งนำพาตนเองไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ สรายุทธ เพ็ชรชีก (2553) ที่พบว่าปัจจัยทางด้านครอบครัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ นุชนาถ แก้วมาตร และคนอื่นๆ (2560) ที่พบว่าแรงสนับสนุนทางสังคม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัว ทำให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่อการบำบัด ก่อให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเลิกใช้สารเสพติด และให้ความร่วมมือต่อการบำบัดอย่างจริงจัง เมื่อเทียบเคียงกับ 2 กรณีของความมุ่งมั่นสู่ผลสำเร็จบางประการของวัยรุ่นข้างต้น จึงสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อวัยรุ่นที่กระทำความผิดมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพหารายได้ก่อนวัยอันควร ครอบครัวจะเข้ามามีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และเมื่อพิจารณาอิทธิพลผลรวมก็พบว่าการทำงานที่ครอบครัวมีผลต่อความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อถูกส่งผ่านตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรส่งผ่านสามารถอธิบายอิทธิพลของตัวแปรตามที่เกิดจากตัวแปรอิสระได้ กล่าวคือเมื่อระดับการทำงานที่ครอบครัวเพิ่มสูงขึ้นก็จะส่งผลไปยังความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน ทำให้ค่าของตัวแปรทั้ง 2 นี้เพิ่มขึ้นด้วย เป็นไปตามทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าที่ Eccles & Wigfield (2002) อธิบายว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดพฤติกรรมและความสามารถของบุคคลผ่านการส่งเสริมอัตมโนทัศน์ ความคาดหวัง และการให้คุณค่า สิ่งเหล่านี้ช่วยให้บุคคลเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและเกิดความมุ่งมั่นว่าตนเองจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ การพัฒนาอัตมโนทัศน์ที่ดีนี้ส่งผลต่อการให้คุณค่าในสิ่งที่เลือกลงมือทำ นำมาสู่พฤติกรรมผลสัมฤทธิ์

2.2 การทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด โดยมีตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรการทำหน้าที่ครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) ต่อตัวแปรความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยส่งผ่านตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .59 นอกจากนี้การทำหน้าที่ครอบครัวยังมีอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) ต่อตัวแปรความคาดหวังต่อการทำงาน โดยเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .69 แสดงว่าการทำหน้าที่ครอบครัวสามารถเพิ่มความคาดหวังต่อการทำงานได้อีกทั้งการทำหน้าที่ครอบครัวยังมีอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) ต่อตัวแปรการให้คุณค่าต่อการทำงาน โดยเป็นอิทธิพลทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .69 แสดงว่าการทำหน้าที่ครอบครัวก็สามารถเพิ่มระดับการให้คุณค่าต่อการทำงานได้อีกเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาตามแนวคิดตัวแปรส่งผ่าน ของ Baron & Kenny (1986) และ MacKinnon et al. (2007) สามารถอธิบายได้ว่า บทบาทของครอบครัวมีอิทธิพลสำคัญต่อการสร้างเสริมความคาดหวังในการทำงานและการให้คุณค่าต่องานที่บุคคลเลือกกระทำ การบ่มเพาะค่านิยมนี้จากครอบครัวช่วยกระตุ้นให้วัยรุ่นที่กระทำความผิดมีความมุ่งมั่น และลงมือทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แรงสนับสนุนและการปลูกฝังค่านิยมจากครอบครัวทำให้วัยรุ่นเชื่อในศักยภาพของตนเอง เกิดเป็นความคาดหวัง และให้คุณค่าต่อสิ่งที่ตนเองเลือกลงมือกระทำ ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าที่อธิบายว่า ความคาดหวังและการให้คุณค่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดมโนภาพของความสำเร็จ จึงเพียรพยายามนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายที่คาดหวังไว้ (Eccles & Wigfield, 2002) ในขณะเดียวกันการทำหน้าที่ครอบครัว (family function) ที่ดีและเหมาะสม จะส่งผลให้บุคคลตระหนักรู้ในบทบาทและหน้าที่ สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Epstein, Bishop & Levin, 1982 อ้างถึงใน อุมพร ตรังคสมบัติ, 2544) ซึ่งสอดคล้องการศึกษานี้ของ Hood et al. (2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางการศึกษาและทัศนคติต่อวิชาชีพ บนพื้นฐานของทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า พบว่า ประสบการณ์เดิมอันเป็นผลมาจากพื้นฐานครอบครัวของนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียน การดูแลที่ดีจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาผ่านตัวแปรความคาดหวังและการให้คุณค่า ในขณะที่การศึกษาของ พัชรสุดา กัลป์ยานวุฒิ (2558) ที่ทำการศึกษานักศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ ปวช. และระดับ ปวส. พบว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษา โดยนักศึกษาที่ครอบครัวใส่ใจและให้การสนับสนุนด้านการเรียน จะเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน และคาดหวัง

เกี่ยวกับการศึกษาต่อในอนาคต ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาวิจัยของ ฌักทียาภรณ์ หยกอุบล (2555) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ โดยทัศนคติที่ดีต่อการแสวงหาความรู้ได้รับอิทธิพลมาจากการปลูกฝังของครอบครัว ทำให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าและคุณประโยชน์จากการเรียน นำมาสู่พฤติกรรมตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ทำให้ผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มสูงขึ้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ ส่งผลต่อความมุ่งมั่นตั้งใจทำพฤติกรรมบางประการเพื่อมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ข้างต้น เป็นไปในทิศทาง เดียวกันกับการศึกษาวิจัยของ อธิษฐาน ทองทรัพย์ (2562) ที่ทำการศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยง ดูแบบเอาใจใส่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีอัตมโนทัศน์ด้านวิชาการ ความคาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน ภายใต้ทฤษฎี ความคาดหวังและการให้คุณค่า ซึ่งพบว่า อัตมโนทัศน์ด้านวิชาการ ความคาดหวัง และการให้ คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเอา ใจใส่ไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์โดยตรง แต่จะส่งอิทธิพลทางบวกไปส่งเสริมอัตมโน ทัศน์ด้านวิชาการ ความคาดหวัง และการให้คุณค่า ก่อให้เกิดความพยายามเพื่อมุ่งสู่ผลสำเร็จใน การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Yurt (2015) ที่ทำการศึกษา แรงจูงใจในการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยอ้างอิงจากโมเดล ทฤษฎีความคาดหวัง - การให้คุณค่า ภายใต้แนวคิดที่ว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจเกี่ยวกับความสำเร็จ จะ พยายามนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายที่คาดหวังไว้ ผลการศึกษาพบว่าความคาดหวังต่อวิชา คณิตศาสตร์มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกกับความสำเร็จในการศึกษา นักเรียนที่มีระดับความคาดหวัง ต่อการเรียนสูง ย่อมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเพียรพยายาม จนทำให้มีระดับความสามารถสูงไปด้วย

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผ่านมุมมองของทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเมื่อวัยรุ่นได้รับการช่วยเหลือดูแล อบรมเลี้ยงดู และตอบสนองความต้องการ มาอย่างเหมาะสมตั้งแต่วัยเด็ก ก็จะมีผลต่อเนื่องมาถึงพัฒนาการในช่วงวัยรุ่น ดังทฤษฎีความรัก ใใคร่ผูกพัน (Attachment theory) ของ Bowlby ที่อธิบายว่าความผูกพันมีผลต่อพัฒนาการในวัย ต่อๆ ไปของมนุษย์ เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่มีความผูกพันในรูปแบบมั่นคงจะมีพัฒนาการไปใน ทิศทางบวกทั้งทางด้านร่างกาย ความคิด จิตใจ และอารมณ์ (ยศวดี อยู่สุข, อมราพร สุรการ, และ สุภาศุภร์ จันประเสริฐ, 2564) ความผูกพันจากครอบครัวจะเป็นเกราะป้องกันให้บุคคลคำนึงถึงผล กระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อครอบครัวก่อนตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นเกราะป้องกัน ไม่ให้วัยรุ่นกระทำความผิดซ้ำ หรือเป็นสิ่งที่กระตุ้นความคิดให้วัยรุ่นเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการ

ประกอบสัมมาอาชีพ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการรับผิดชอบและช่วยเหลือครอบครัวจากวิกฤตที่ตนเองได้ก่อขึ้น กับทั้งถ้าวัยรุ่นได้รับการดูแลตามภารกิจพัฒนาการจากครอบครัวตามทฤษฎีจิตสังคมของอีริกสัน (Erik H. Erikson's Psychosocial Theory) เมื่อวัยรุ่นต้องพบกับสถานการณ์จำเพาะเจาะจงที่เป็นสภาวะยากลำบากในแต่ละช่วงชีวิต หากวัยรุ่นได้รับการดูแลอย่างดีตามขั้นพัฒนาการจิตสังคม ก็จะสามารถจัดการกับสถานการณ์ให้อยู่ในภาวะสมดุลระหว่างตนเองกับสังคมภายนอกได้อย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ดี ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2561a) ครอบครัวที่มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้วัยรุ่นผู้หลงทางไปกระทำความผิดเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง เริ่มต้นใช้เวลาว่างมาทำงานหารายได้ ควบคู่ไปกับการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองผ่านเรื่องที่ทำให้ความสนใจหรือให้คุณค่า สอดคล้องกับค่านิยมของครอบครัว หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว แต่หากวัยรุ่นไม่ได้เติบโตมาจากครอบครัวที่มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นอีกหนึ่งในข้อมูลสำคัญที่จะทำให้ครอบครัวและตัวของวัยรุ่นเองได้ย้อนกลับไปพิจารณาถึงรูปแบบการทำหน้าที่ครอบครัวที่ผ่านมา และปรับเปลี่ยนแนวทางการดูแลซึ่งกันและกัน เพื่อให้วัยรุ่นสามารถพัฒนาตนเองไปสู่จุดที่ค้นพบสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า สามารถค้นหาตนเองจนพบเจอกับศักยภาพที่ซ่อนอยู่ ทำให้วัยรุ่นมุ่งมั่นสู่เป้าหมายในการทำงานหาเลี้ยงชีพต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ทฤษฎีตัวตน (Self theory) ของ Carl Rogers ที่อธิบายว่าประสบการณ์เฉพาะตนของแต่ละบุคคลก่อให้เกิดตัวตนของบุคคลนั้นๆ อันประกอบไปด้วยตัวตนตามที่ตนเองมองเห็น (Self Concept) ตัวตนตามสภาพความเป็นจริง (Real Self) และตัวตนในอุดมคติ (Ideal Self) (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) ซึ่งบางครั้งวัยรุ่นกระทำความผิดเพราะมองตัวตนของตนเองทั้ง 3 แบบไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่ได้รับการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาจากครอบครัว หรือได้รับอิทธิพลจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมมากจนทำให้มีตัวตนตามอุดมคติขัดต่อสภาพความเป็นจริง ก่อให้เกิดความขัดแย้งในตนเอง นำมาสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหา แต่หากวัยรุ่นได้รับโอกาสในแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ได้รับการสะท้อนและทำความเข้าใจตัวตนของตนเอง อาจจะช่วยลดความสับสนซับซ้อนและความขัดแย้งในตนเอง จึงนับได้ว่าแนวทางการดำเนินการต่อวัยรุ่นที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยมีแนวคิดให้นำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมน่าจะตอบเจตจำนงและสามารถลดปัญหาพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายของกลุ่มวัยรุ่นได้ เพราะจากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการตั้งแต่วัยเด็กมีอิทธิพลต่อความเชื่อของวัยรุ่น

จนกระทั่งพัฒนามาเป็นความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนทำให้วัยรุ่นประกอบอาชีพตามความคาดหวังของครอบครัว และมีระดับของพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานเพิ่มมากขึ้นเมื่อการทำหน้าที่ของครอบครัวถูกส่งผ่านความคาดหวังต่อการทำงานและการให้คุณค่าต่อการทำงาน จึงเป็นไปได้ว่าหากวัยรุ่นและครอบครัวได้เข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนความเชื่อ ตลอดจนได้รับการชี้แนะแนวทางที่เหมาะสม จะก่อให้เกิดคุณค่าที่ยั่งยืนต่อทั้งตนเอง ครอบครัว และสังคม

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการงานวิจัยก่อนหน้า และเมื่อเหตุผลสนับสนุนจากทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า แสดงให้เห็นว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการทำงาน และจะมีอิทธิพลที่ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อส่งผ่านตัวแปรความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงาน ผลการวิจัยนี้นอกจากจะยืนยันว่าการทำหน้าที่ของครอบครัว ความคาดหวังต่อการทำงาน และการให้คุณค่าต่อการทำงาน มีผลต่อความทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำคามผิดแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงกลไกของอิทธิพลของการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ส่งอิทธิพลทางบวกไปเสริมสร้างความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงาน จากนั้นความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อการทำงานก็จะส่งผลไปเสริมสร้างให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งจักเป็นประโยชน์สำหรับการจัดรูปแบบการให้คำปรึกษา ตลอดจนการออกแบบกิจกรรมแก่วัยรุ่นที่กระทำคามผิดและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิด แรงจูงใจ และแนวทางการลงมือปฏิบัติ อันจะทำให้วัยรุ่นที่เคยกระทำคามผิดประสบความสำเร็จในการประกอบสัมมาอาชีพ กับทั้งยังสามารถวางแผนให้การดูแลส่งเสริมกลุ่มวัยรุ่นที่เติบโตมาภายใต้ครอบครัวที่ไม่มีการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี ให้สามารถมุ่งความสนใจไปสู่แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ปรับเปลี่ยนความเชื่อ และกระบวนการคิดให้เห็นถึงคุณค่าและความสามารถของตนเอง นำมาสู่ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพสุจริต สามารถดูแลตนเอง และมีความเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ไม่หวนกลับมากระทำคามผิดซ้ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษานี้พบว่าความคาดหวังและการให้คุณค่าส่งผ่าน เป็นกระบวนการทางปัญญา การรู้คิด เกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน จึงควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมกระบวนการทางปัญญานี้ ผ่านการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา หรือการศึกษาเรียนรู้ (Psychoeducation)

2. ศึกษากลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นที่กระทำความผิดและอยู่ในกระบวนการแก้ไข บำบัดฟื้นฟู ของศาลเยาวชนและครอบครัวในพื้นที่อื่นๆ ว่ามีผลการศึกษาที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิด

3. ศึกษากลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นที่กระทำความผิดและอยู่ในกระบวนการแก้ไข บำบัดฟื้นฟู ของศาลเยาวชนและครอบครัว โดยเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่ทำงานประจำ และกลุ่มวัยรุ่นที่ทำงานนอกเวลา (part-time) ว่ามีผลการศึกษาที่แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการส่งเสริมความมุ่งมั่นในการทำงานของวัยรุ่นที่กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสม

4. ศึกษาโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เป็นการทำงานเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัว การพัฒนากิจกรรมจูงใจด้านความเชื่อมั่นในความสามารถ และการให้คุณค่ากับสิ่งที่ทำในกลุ่มวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนให้คำปรึกษา วิทยุบุคคล การให้คำปรึกษาครอบครัว และพัฒนาเป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของวัยรุ่น ภายใต้กระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูของศาลเยาวชนฯ เพื่อออกแบบและกำหนดรูปแบบกิจกรรม ที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้วัยรุ่นผู้กระทำผิดความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยชักนำสมาชิกครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างระดับความคาดหวังและการให้คุณค่า ต่อบทบาทหน้าที่การประกอบอาชีพหารายได้ของกลุ่มวัยรุ่นผู้กระทำความผิด เสริมสร้างแรงจูงใจสู่การประสบความสำเร็จด้านการประกอบอาชีพในอนาคต ไม่กลับมาก่อทำความผิดซ้ำ ดังนี้

1. จัดทำโปรแกรมให้คำปรึกษารายบุคคลแก่วัยรุ่นที่กระทำความผิด เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน

1. จัดทำโปรแกรมให้คำปรึกษาครอบครัว สำหรับเด็ก วัยรุ่น และครอบครัวที่มีผลการคัดกรองการรับรู้การทำหน้าที่ครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

2. พัฒนากิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้ (Psychoeducation) ในกลุ่มวัยรุ่นผู้กระทำความผิด โดยมุ่งเน้น

1) ปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ (Competence beliefs) ส่งเสริมให้วัยรุ่นเกิดความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในงานที่ตนทำ (Expectancies for success) ผ่านกิจกรรมวิธีการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ

2) กระตุ้นให้วัยรุ่นเกิดความคิดต่องานที่ทำในเชิงคุณค่า ได้แก่ คุณค่าที่ตนเองจะได้จากการทำงานสำเร็จลุล่วง คุณค่าที่เกิดจากการได้ทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ ตอบสนองความต้องการอิสระในตนเอง รวมถึงประโยชน์จากงานที่ทำในหลากหลายมิติ เพื่อให้ซึมซาบสู่กระบวนการคิด และขับเคลื่อนกระบวนการของแรงจูงใจต่อความมุ่งมั่นในการทำงานให้มีระดับเพิ่มสูงขึ้น

บรรณานุกรม

- Amundsen, S., & Martinsen, L.,. (2015). Linking empowering leadership to job satisfaction, work effort, and creativity: The role of self-leadership and psychological empowerment. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 22(3), 304-323.
- Arnold, E. (1989). *Burnout as spiritual issue: rediscover meaning in nursing practice*. In Carson, V.B. (1989). *Spiritual Dimension of Nursing Practice*. Philadelphia: Saunders.
- Bidee, J., Vantilborgh, T., Pepermans, R., Huybrechts, G., Willems, J., Jegers, M., & Hofmans, J. (2013). Autonomous motivation stimulates volunteers' work effort: A self-determination theory approach to volunteerism. *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 24 (1), 32 - 47.
- Cohen, J., Cohen, P., West, S. G., & Aiken, L. S. (2003). *Applied multiple regression/correlation analysis for the behavioral sciences*: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- De Cooman, R., De Gieter, S., Pepermans, R., Jegers, M., & Van Acker, F. (2009). Development and validation of the work effort scale. *European Journal of Psychological Assessment*, 25(4), 266 - 273.
- De Cooman, R., Stynten, D., Van den Broeck, A., Sels, L., & De Witte, H. (2013). How job characteristics relate to need satisfaction and autonomous motivation: Implications for work effort. *Journal of Applied Social Psychology*, 43(6), 1342 - 1352.
- Eccles, J. S. (1983). *Expectancies, values and academic behaviors*. In J. T. Spence (Ed.), *Achievement and achievement motives : Psychological and sociological approaches*. San Francisco: CA: Free man.
- Eccles, J. S., Fredricks, A., & Baay, P. (2015). *Expectancies, Values, identities, and self-regulation*. In G. Oettingen & P. Gollwizer (Eds.), *self-regulation in adolescence (pp. 30 - 56)*. Cambridge: Cambridge Press.

- Eccles, j. S., & Wigfield, a. (1995). In the mind of the actor: the structure of adolescents' achievement task values and expectancy-related beliefs. *Personality and social psychology bulletin*, 21(3), 215 - 225.
- Eccles, j. S., & Wigfield, a. (2002). Motivational beliefs, values, and goals. *Annual review of psychology*, 53(1), 109 - 132.
- Friedman, M. M. (1992). *Family nursing theory and practice* (3rd.ed.). New Jersey: Applrtor & Lange.
- Friedman, M. M., Bowden, V. R., & Jones, E. G. (2003). *Family nursing: Research, theory and practice*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- George, D., & Mallery, P. (2006). *SPSS for windows step by step : a simple guide and reference 13.0 update* (6th ed.). Boston: Pearson Education.
- Goldenberg, H., & Goldenberg, I. (2013). *Family therapy: An overview*. U.S.A: Thomson Brooks & Cole.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (1998). *Multivariate Data Analysis*. Upper Saddle River, NJ: Prentice hall.
- Hood, M., Creed, P. A., & Neumann, D. L. (2012). Using the expectancy value model of motivation to understand the relationship between student attitudes and achievement in statistics. *Statistics Education Research Journal*, 11(2), 72 - 85.
- Kacmar, K. M., Zivnuska, S., & White, C. D. (2007). Control and exchange: The impact of work environment on the work effort of low relationship quality employees. *The Leadership Quarterly*, 18(1), 69 - 84.
- Kanfer R. (1990). Motivation theory and industrial and organizational psychology. *Handbook of Industrail and Organizational Psychology*, 1(2), 75 - 130.
- Lerner, R. M. (2002). *Concepts and theories of human development* (3 rd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- MacKinnon, D., Fairchild, A., & Fritz, M. (2007). Mediaton Analysis. *Annual review of psychology*, 58, 593-614.
- Moos, R. H. (1974). *Family environment Scale preliminary manual*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists.

- Nunnally, J. C., Flaugher, R. L., & Hodges, W. (1963). Measurement of Semantic Habits. *Educational and Psychological Measurement, 23*(3), 419 - 434.
- Robbins. (1998). Organizational Behavior: Concepts, theory and applications. *Cultural Research Bureau*.
- Rokeach, M. (1979). *Some unresolved issues in the theories of beliefs, attitude, and values. In nebraska symposium on motivation*. University of nebraska press.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*: The Guilford Publications.
- Sampson, R. J. L., J. H. . (1992). Crime and Deviance in the Life Course. *Annual Review of Sociology, 18*(1), 63-84.
- Schunk, D. H., Pintrich, P. R., & Meece, J. L. (2008). Motivation in education : theory, research, and applications (3 rd ed.) (Prentice Hall). Upper Saddle River, N.J.
- Steinberg, L., & Cauffman, E. (1996). Maturity of judgment in adolescence: Psychosocial factors in adolescent decision making. *Law and Human Behavior, 20*(3), 249 - 272.
- Turner, e. A., chandler, m., & heffer, r. W. (2009). The influence of parenting styles, achievement motivation, and self-efficacy on academic performance in college students. *Journal of college student development, 50*(3), 337-346.
- Wigfield, a., & Eccles, j. S. (2000). Expectancy - value theory of achievement motivation. *Contemporary educational psychology, 25*(1), 68 - 81.
- Yurt, e. (2015). Understanding middel school students' motivation in math class: the expectancy-value model perspective. *International Journal of Education in mathematics, science and technology, 3*(4), 288-297.
- กตัญญูสิทธิ์ ณรงค์ราช. (2543). ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นชายที่ทำผิดกฎหมายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเขตภาคใต้ของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กนกวรรณ ศรีทุมมา. (2546). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเยาวชนในศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนชายบ้านเมตตา. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2562). *นิยามและประเภทครอบครัว*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2563). *รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2564). *รายงานสถิติคดีประจำปี 2564*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2565). *รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กันตวรรณ มีสมสาร. (2544). การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กอย่างเข้าสู่วัยรุ่น ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กุลธิดา กรมเวช. (2558). ความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานของพนักงาน: ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและการพัฒนา. *HROD Journal*, 7(2), 87 - 103.
- เกล้า จักทอน. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- เกศสินี กลั่นบุศย์. (2540). ความคาดหวังของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลต่อการบริการของโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2537). *นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (พ.ศ. 2535-2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2550). *คู่มือการปฏิบัติงานของหน่วยงานในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์*.
- คณิตา เพ็งผอม, และ นฤมล พระใหญ่. (2560). การศึกษาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุและการวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่านของเป้าหมายใฝ่สัมฤทธิ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขต 2 จังหวัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 8(20), 263 - 274.
- ฉัตรลดา เพ็งผลา. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต

- พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและสไตล์การเรียนรู้แตกต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิกา แสงศร. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในงานและพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานผลิตอะไหล่รถยนต์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี. (2553, มีนาคม-สิงหาคม). การกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา. วารสารสหศาสตร์, 10(1), 188-217.
- ชื่นจิตร วาณิชย์สุวรรณ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา. (ปริญญาวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม, 8(1), 85 - 102.
- ณัฐดาว คชพลายุกต์. (2555). การทำหน้าที่ของครอบครัว บุคลิกภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง และพฤติกรรมความช่วยเหลือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ณัฐนันท์ พิทักษ์. (2548). สาเหตุการกระทำผิดในคดีอุกฉกรรจ์ของเด็กและเยาวชนชาย: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ณัฐพล แก้วเกิด, วรณดี สุทธินิรากร, และ อุทุมพร อินทจักร์. (2564, มกราคม-มีนาคม). พฤติกรรมแห่งความผิดพลาดและความต้องการในอาชีพของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 15(1), 223-235.
- ดวงใจ กสานติกุล. (2536). โรคอารมณ์แปรปรวน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นที ศิริจรรยาพงษ์. (2560). พฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นฤพนธ์ เปี่ยมปัญญา. (2562). อิทธิพลของภาวะผู้นำในตนเองที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานของพนักงานบริษัท โดยมีการเสริมพลังอำนาจทางจิตวิทยา และความพึงพอใจในงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2543). อาชญากรรม การป้องกัน : การควบคุม. กรุงเทพฯ: พรทิพย์.
- นิภาพร นำเยี่ยม. (2558). ภาวะผู้นำแบบบารมี แรงจูงใจของผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสหกรณ์ ภายใต้เครือข่ายสหกรณ์อิสลามแห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นุชนาถ แก้วมาตร, จินห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส, พิชามณัฐ ปุณโณทก, ภาคินี เดชชัยยศ, และ ศรวิษณุ บุญประชุม. (2560, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติด. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 11.
- ปพนธิ์ ธีระพันธ์. (2561). คดีเยาวชนและครอบครัว. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ประณต คำฉิม. (2549). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเทือง ธนิยผล. (2546). กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาส ศิลปรัศมี. (2530). ความคาดหวังในบทบาทของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล : ศึกษาจากทัศนคติของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลและกรรมการสภาตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประวีณา เขี่ยมยี่สุน, ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง, และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2554). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของแรงจูงใจในการสอบและคะแนนสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 24(3), 307 - 340.
- ปารณี มงคลศิริภัทรา. (2563). เอกสารประกอบคำบรรยาย การพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว. กรุงเทพฯ: ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.
- ปิยะณัฐ เข้มสรวล. (2553). ประสบการณ์การกระทำความผิดซ้ำของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน การศึกษารายกรณี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- บุญยวัจน์ ไตรจุฑาทากาญจน์. (2562, ก.ค.-ธ.ค. 2562). มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญากับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 45(2), 52 - 79.
- ผกามาศ นันทจิรวัดมน. (2554). การศึกษาและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: แก่นแก้ว.
- พรศิริ มูลติชัย. (2541). ปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของการกระทำผิดทางเพศของเด็กและเยาวชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. (2553, 22 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 127 ตอนที่ 72ก, น. 12 - 62).
- พระอำนาจ อัดถกกาโม. (2555). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นนทบุรี.
- พัชรสุดา กัลป์ยานวุฒิ. (2558). รายงานการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่: วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ.
- พิไลวรรณ จันทรสุกรี. (2540). ความคาดหวังในงานของนักศึกษาพยาบาลปีที่สี่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีในเขตภาคเหนือ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เพ็ญนภา กุลนาคดล. (2547). การศึกษาและการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกครอบครัวในครอบครัวของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- มูลนิธิพลังที่ยั่งยืน. (2565). โครงการพัฒนาศักยภาพและทักษะอาชีพเด็กและเยาวชนด้อยโอกาสในสถานพินิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน. สืบค้นจาก <https://www.psffoundation.com/project-detail/318>
- เมธินี วงศ์วานิช รัชมภาภรณ์, และ อภิลิทธิ เวชชาชีวะ. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). ผลการฝึกงานเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงานของนิสิตในรายวิชาฝึกงานของสาขาวิชา

- ธุรกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์, 32(2), 55-64.
- ยศวดี อยู่สุข, อมราพร สุรการ, และ สุภาศุภร์ จันประเสริฐ. (2564, มกราคม). ความรักใคร่ผูกพันของมารดาวัยรุ่นต่อบุตร: มุมมองทางพฤติกรรมศาสตร์. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 27(1).
 วรชาติ แสนคำ. (2543). ลักษณะทางจิตใจของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ในจังหวัดสมุทรปราการ. (สารนิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. (2548). หลักกฎหมายการดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว : การดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว การถามปากคำ การสอบสวน และการสืบพยานเด็ก.
 กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- วารุณี แสงเมฆ. (2555). ผลของโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวต่อการทำหน้าที่ครอบครัวตามการรับรู้ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วาสนา สุวรรณศรี. (2548). การรับรู้และความคาดหวังของบุคลากรในฝ่ายวางแผนและพัฒนาของวิทยาเขต สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ต่อระบบองค์การของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วินารัตน์ สุขดี. (2559). โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วินัดดา ปิยะศิลป์ และ พนม เกตุมาน. (2545). ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น.
- วิระวรรณ อุปมาน. (2537). การทำหน้าที่ครอบครัวในครอบครัวของเด็กที่มีภาวะซึมเศร้าและไม่มีภาวะซึมเศร้า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วีรศักดิ์ อธิประวัตติ. (2560). ความคาดหวังของบุคลากรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร บริษัท Play Digital Co., Ltd. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศรีเวื่อน แก้วกังวาล. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2 : วัยรุ่น - วัยสูงอายุ (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิธร ณะบุตร. (2557). การสร้างแบบวัดความมุ่งมั่นในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 15(2).

- ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง. (2564). หลักจิตวิทยาในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ
ประจำศูนย์ติดตาม แนะนำ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านอาชญาวิทยา. (2549). เบื้องหลังชีวิตของอาชญากรมืออาชีพ: สำนักวิจัย
และพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์.
- ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว
จังหวัดสมุทรสาคร. (2566). รายงานผลการดำเนินงานคลินิกให้คำปรึกษาด้านจิตสังคม
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสาคร. สมุทรสาคร.
- สรายุทธ เพ็ชรเช็ก. (2553). ปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น: ศึกษากรณีโรงเรียนมีนประชาวิทยา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สรารัฐ สอนสนาม. (2548). มุมเหตุจูงใจในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สัจจา โสภ. (2556). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักเรียนต่อการบริการที่ศูนย์เตรียมความ
พร้อมภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). แผนการศึกษาฉบับปรับปรุง (2552-2559). กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2558). คู่มือการส่งเสริม
สุขภาพวัยรุ่นและเยาวชนในชุมชน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สิทธิพงศ์ วงศ์วิวัฒน์. (2548). ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปี
ที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล. (2552). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสูบ
บุหรี่/ดื่มสุรา ในวัยรุ่น และการศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างอายุ.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล. (2556). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์: โมเดลเชิงสาเหตุของเจตนาเชิง
พฤติกรรมการสูบบุหรี่และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มผลลัพธ์เชิงป้องกันของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล. (2560). การตรวจสอบความตรงโมเดลการวัดกลยุทธ์การกำกับตนเอง ใน การเรียนรู้เชิงวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 23(2), 43-60.
- สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล. (2561a). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: พรินท์ คอร์เนอร์.
- สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล. (2561b). ประสิทธิภาพของโปรแกรมเชิงป้องกันการสูบบุหรี่โดยเน้น โรงเรียนเป็นฐานที่มีผลต่อผลลัพธ์การรู้คิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 8(1), 193 - 219.
- สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล. (2563). หลักการทางจิตวิทยาประยุกต์. เอกสารประกอบคำสอบ บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชา จันท์อม. (2541). จิตวิทยาเด็กเกเร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมินทร เป้าธรรม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณค่าของงาน ความผูกพันในวิชาชีพ และ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วารสาร วิทยาการจัดการ, 30(1), 115 - 141.
- สุรางค์ จันท์อม. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- โสภา ชปิลมันน์. (2536). บุคลิกภาพและพัฒนาการ : แนวโน้มสู่พฤติกรรมปกติและการมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- เหมันต์ พรหมสนธิ์. (2563). อิทธิพลของการรับรู้บรรยากาศทางวิชาการที่มีต่อความผูกพันในการ อ่านเชิงวิชาการในวัยรุ่นตอนปลาย โดยมีเอกลักษณ์แห่งตน การรับรู้ความสามารถแห่งตน และการให้คุณค่าในการอ่านเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อชิษฐาน ทองทรัพย์. (2562). อิทธิพลของการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีอัตมโนทัศน์ด้านวิชาการ ความ คาดหวัง และการให้คุณค่าเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อนันต์ ประวิเศษ. (2547). ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการบำบัด แก้ไข พื้นฟูผู้กระทำผิดของสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครราชสีมา. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อรอุมา เจริญสุข. (2558). ตัวแปรส่งผ่าน. สารานุกรมศึกษาศาสตร์, 50, 96-104.
- อรรถัญชยาต์ บุญชูกิตติยศ, สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล, และ สุพัทธ แสนแจ่มใส. (2562). ปัจจัยคัด ล้วรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยรุ่น: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มระหว่างกลุ่ม

วัยรุ่น ที่กระทำความผิดกับกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย. วารสารกระบวนการยุติธรรม, 12(1), 63-85.

อัฒณพ ชูบำรุง. (2542). เอกสารประกอบคำบรรยาย อาชญาวิทยาตามหลักสังคมวิทยา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

อุมพร ตรังคสมบัติ. (2544). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

ประวัติผู้เขียน

